

မြန်မာဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးမှော်မှန်းချက်

အစီရင်ခံစာအကျဉ်းချုပ်

၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁) ရက်

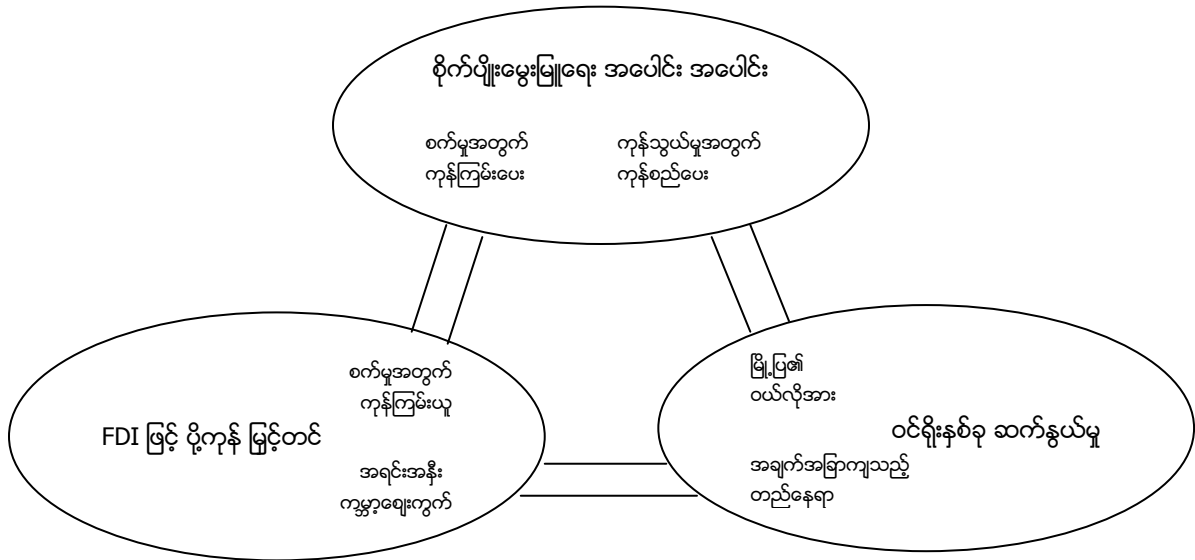
နိဒါန်း

မြန်မာဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးမှော်မှန်းချက် (MCDV) သည် ကာလရှည် ဖွံ့ဖြိုးမှု အလားအလာနှင့် မဟာဗျူဟာနည်းလမ်းများကို တင်ပြထားပြီး မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အမျိုးသား ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း (NCDP) အတွက် အထောက်အပံ့တစ်ခုအဖြစ် ရည်ရွယ်ပါသည်။ MCDV ၏ အန္တိမရည်မှန်းချက်မှာ မြင့်မားပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိသည့် တိုးတက်မှု၊ အားလုံးပါဝင်နိုင်ပြီး မျှတမှုရှိသည့်တိုးတက်မှုနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဟဇာတရှိ၍ စဉ်ဆက်မပြတ်သောတိုးတက်မှုစသည့်မဏ္ဍိုင်သုံးရပ်အပေါ်အခြေပြု၍ ပြည်သူကိုဗဟိုပြုသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါဖွံ့ဖြိုးမှုသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြင်ပဝန်းကျင်အပြောင်းအလဲများအပေါ်အမှီပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သည့် အခြေအနေသစ်၊ အခွင့်အလမ်းသစ်တို့နှင့်လည်း လိုက်လျောညီထွေရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးမျိုးသော ဖွံ့ဖြိုးမှုမဟာဗျူဟာတို့အပေါ်မူတည်၍ အခြေအနေရလဒ်များမှာလည်း ကွာခြားနိုင်သည်။ ၎င်းတို့အနက် MCDV သည် ဗျူဟာသုံးရပ်ကိုအခြေခံ၍ MCDV Strategic Triangle ကို ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အပေါင်းမဟာဗျူဟာ (၂) နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့်မောင်းနှင်သော မဟာဗျူဟာနှင့် (၃) ဝင်ရိုးနှစ်ခုအခြေပြုသည့် မဟာဗျူဟာ တို့ဖြစ်ပါသည်။

အောက်ပါပုံတွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မဏ္ဍိုင်သုံးဖြာ မဟာဗျူဟာများသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအပေးအယူအချိတ်အဆက်များဖြင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ မည်သည့်ဗျူဟာကမျှ အမှီအခိုမရှိထီးတည်းရပ်တည်နိုင်စွမ်းမရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့ကို အထိရောက်ဆုံး နှင့် စွမ်းဆောင်မှုအရှိဆုံးဖြစ်စေရန် ပေါင်းစည်းပေးနိုင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ- MCDV Strategic Triangle ၏ ဆက်စပ်တည်ရှိမှု

မဏ္ဍိုင်သုံးခုမဟာဗျူဟာများ၏ချိတ်ဆက်လုပ်ရှားမှုများကိုအချုပ်အားဖြင့်အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်။

“စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အပေါင်း အပေါင်း” မဟာဗျူဟာသည် လယ်ယာထုတ်ကုန်များကို တန်ဖိုးမြှင့်တင်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကို လယ်ယာကဏ္ဍအား စက်မှုကဏ္ဍအတွက်လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းသွင်းအားစုများ၊ ပြည်တွင်းစားသုံးမှုနှင့် ပို့ကုန်ဈေးကွက်အတွက် ပိုမိုစီးပွားဖြစ်စေသော သီးနှံများထုတ်လုပ်ပေးခြင်းတို့ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။

“FDI ဖြင့်တွန်းအားပေး၍ ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေး” မဟာဗျူဟာသည် နိုင်ငံခြားအရင်းအနှီးများနည်းပညာများနှင့် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တို့ကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် တစ်ချိန်တည်းရရှိနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းကြောင့် လယ်ယာထုတ်ကုန်များ၊ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ဝင် စက်မှုကဏ္ဍ၏ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းများကို လယ်ယာကဏ္ဍမှ ပိုမိုထုတ်လုပ်ပေးရန် တောင်းဆိုလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

“ဝင်ရိုးနှစ်ခုအခြေပြုသည့်တိုးတက်မှုနှင့်အတူ ကူးသန်းယှက်နွယ်မှုချဲ့ထွင်ရေး” မဟာဗျူဟာသည် နိုင်ငံအဝန်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုနိုင်သည့် စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းများအတွက် လုပ်သားကိုင်သာရှိမည့် အချက်အခြာနေရာများ ဖန်တီးပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံများ လုံလောက်မှုမရှိသည့် လက်ရှိအခြေအနေတွင် အလားအလာရှိသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်ရန်အတွက်

အချက်အခြာနေရာများကို အရေအတွက် တစ်စုံတစ်ရာ ကန့်သတ်ရွေးချယ်၍သာ အဆိုပါနေရာများ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသင့်သည်။ အဆိုပါရွေးချယ်နေရာများသည် တန်ဖိုးမြင့်ကုန်စည်များဖြစ်သည့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ အသီးအနှံများ၊ သားငါး၊ နို့ထွက်ပစ္စည်းများ အစရှိသော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးထွက်ကုန်များအပေါ် ဝယ်လိုအားအလုံးအရင်းဖြင့် တိုးပွားလာနိုင်မည်ဟုလည်း ခန့်မှန်းထားပါသည်။

အဆိုပါ အဓိကမဟာဗျူဟာသုံးရပ်အပြင် MCDV အနေဖြင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေး အပါအဝင် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အရေးပါသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဟဇာတဖြစ်၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်ပြီး စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်ရေး ဟူသော ရှုထောင့်မှလည်း ချဉ်းကပ်ထားပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် စွမ်းအင်ကဏ္ဍတို့ကိုလည်း လေ့လာထားပါသည်။ ထို့အပြင် MCDV အနေဖြင့် ခိုင်မာသော ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးကဏ္ဍလိုအပ်ပုံ၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော ငွေကြေးရှာဖွေမှုယန္တရား စသည်တို့ကိုလည်း အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်သူ့ဗဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးမှုခေတ်သစ်ဆီသို့ ခြေလှမ်းပြင် ဝင်ရောက်လာ နေပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုတည်းအတွက်သာမက အာဆီယံနှင့် အခြားကမ္ဘာ့ဒေသများအတွက်ပါ အကျိုးများစေမည်ဖြစ်ပေသည်။

အခန်း ၁။ ပကတိအခြေအနေသစ်၊ အခွင့်အလမ်းသစ်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုအသစ်များ

၁-၁။ မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး၏လက်ရှိအခြေအနေနှင့် မျှော်မှန်းချက်

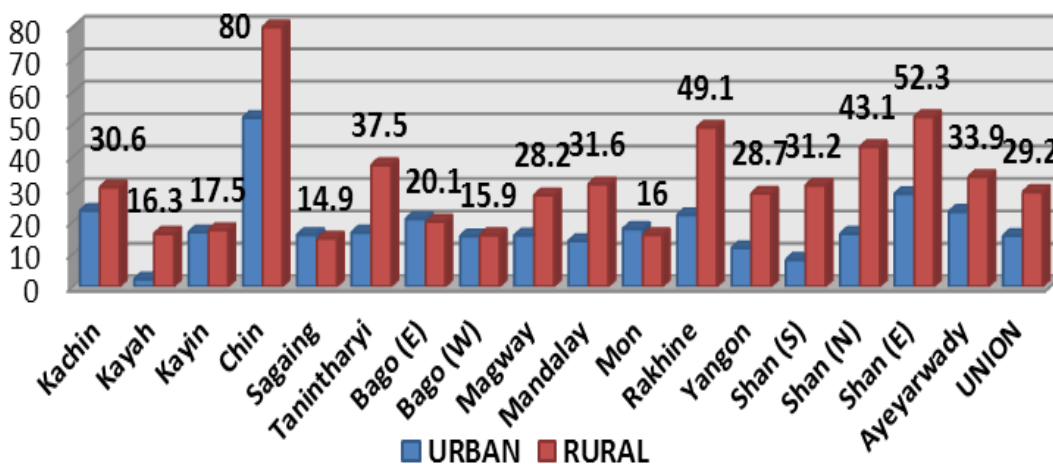
မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၀၁/၀၂-၂၀၀၅/၀၆ နှင့် ၂၀၀၆/၀၇-၂၀၁၀/၁၁ ကာလတို့ ငါးနှစ် စီမံကိန်းကာလများအတွင်း ပျမ်းမျှစီးပွားရေးတိုးတက်မှု ၁၂.၉% နှင့် ၁၁.၃% အသီးသီးရရှိခဲ့ရာ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း မြင့်မားသော စီးပွားရေးတိုးတက်မှုများ ရရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အဆိုပါကာလအတွင်း တစ်ဦးကျဂျီဒီပီမှာလည်း နှစ်အလိုက်အမေရိကန်ဒေါ်လာတန်ဖိုးအားဖြင့် ၁၀.၈ ဆ မြင့်တက်ခဲ့ရာ အာဆီယံအတွင်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံပြီးလျှင် ဒုတိယအမြင့်ဆုံးရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါတိုးတက်မှုနှုန်းရရှိထားသည့်တိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ဦးကျဂျီဒီပီသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၇၄၂ ဒေါ်လာ(IMF, WEO 2013)သာရှိရာ အာဆီယံတွင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးဆဲအာရှနိုင်ငံများတွင်လည်း ဝင်ငွေအနိမ့်ဆုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ-ဗီယက်နမ်နှစ်နိုင်ငံ၏ တစ်ဦးကျဂျီဒီပီကွာခြားမှု အတိုင်းအတာသည် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်က ဒေါ်လာ ၃၀ မျှသာရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၄၃၂ ဒေါ်လာအထိ ကွာဟလာခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်အထိ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ ၇.၅% ဖြင့် တိုးတက်မှုရရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ငွေကြေးရံပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၏ နောက်ဆုံးထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ကာလလတ် ခန့်မှန်းချက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုခန့်မှန်းတိုးတက်မှုနှုန်းမှာ အကြောင်းအကျိုးညီညွတ်စွာ ဖြင့် မြင့်မားစွာရှိသော်လည်း လာအို (၉.၁%) နှင့် ကမ္ဘောဒီးယား (၈.၂%) တို့ထက် နိမ့်ကျနေ သေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အာဆီယံစီးပွားရေးအပေါ် ကာလရှည် မျှော်မှန်းတွက်ချက်ထား သည့် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်တက္ကသိုလ် (ADB) (2012)၏ ခန့်မှန်းချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် နောင် ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုအတွင်း တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ တစ်ဦးကျဂျီဒီပီတိုးတက်မှုနှုန်း ၇.၈၁% ဖြင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား အမြင့်ဆုံးရရှိရန် ကြိုးပမ်းနေကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါနှုန်းဖြင့် မြန်မာ၏ တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီသည် ၂၀၁၀ တွင် ၇၁၄.၈ ဒေါ်လာ(ADB 2012)ရှိရာမှ ၂၀၃၀ တွင် ၃,၂၁၆ ဒေါ်လာသို့ မြင့်တက်လာမည်ဖြစ်ရာ ၂၀၃၀ တွင် ဒေါ်လာ ၃,၀၀၀ အောက်တွင်သာ ကျန်ရှိနေဦးမည့် ကမ္ဘောဒီးယားထက် နှာတစ်ဖျား အသာစီးရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

မြင့်မားသော စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းကို ကာလရှည်စဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အရည်အသွေးနှင့်ပြည့်စုံသော တိုးတက်မှုအပေါ် မမှီတမသုံ အာရုံပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် မညီမျှမှုတို့ကို လျော့ချနိုင်ရန်အတွက် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုသည် အားလုံးပါဝင်နိုင်ခွင့်ရှိရမည်ဖြစ်ရာ ထိုသို့မဆောင်ရွက်နိုင်ပါက လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးရှုထောင့်များအရ စဉ်ဆက်မပြတ်ရှိနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏

လူ့စွမ်းအားဖွံ့ဖြိုးမှု ညွှန်ကိန်း (HDI) သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ၀.၄၉၈ ရှိရာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအကြား နိမ့်ပိုင်းလျှင် ဒုတိယ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး စာရင်းဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၈၇ နိုင်ငံအနက် အဆင့် ၁၄၉ တွင်ရှိပါသည်။ မျှော်မှန်းသက်တမ်းမှာလည်း ၆၅.၇ နှစ်သာရှိရာ ကမ္ဘောဒီးယားပြီးလျှင် ဒေသတွင်း ဒုတိယအနိမ့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး အရှေ့အာရှနှင့် ပစိဖိတ်နိုင်ငံများ၏ ပျမ်းမျှ (၇၂.၇နှစ်) အောက် သိသိသာသာ နိမ့်ကျလျက်ရှိပါသည်။ HDI တွင်ပါဝင်သည့် အသေးစိတ် အချက်အလက် အများစုသည် ဝင်ငွေအဆင့်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသော်လည်း ဝင်ငွေမြင့်လာရုံမျှဖြင့် အဆိုပါအချက်များ အလိုအလျောက် တိုးတက်မှု ရှိလာမည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာအားအဆိုပါအချက်များ ပါဝင်သည့် အရည်အသွေးပြည့်မီသော တိုးတက်မှုသို့ဦးတည်ရေးဆွဲရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၁-၁။ ၂၀၁၀ပြည့်နှစ်၏ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှုန်း

Source: UNDP and MNPED (2011).

ပုံ ၁-၁ တွင် ဆင်းရဲမှုအခြေအနေကွဲပြားစွာတည်ရှိနေသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များ၏ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှုန်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ မြင်သာသည့်အချက်မှာ ကျေးလက်နှင့်မြို့ပြဆင်းရဲမှုသည် အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုရှိနေပြီး ဆင်းရဲမှုနှုန်းသည် မြို့ပြမှာထက် ကျေးလက်ဒေသများတွင် ပိုမိုမြင့်မားနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲမှုနှုန်းအမြင့်ဆုံးမှာ ချင်းပြည်နယ်၏ ကျေးလက်ဒေသများဖြစ်ပြီး လူဦးရေ၏ ၈၀% မှာ ဆင်းရဲမှုချဉ်းအောက်ရောက်ရှိ နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အဆိုပါနှုန်းသည် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးရှိ ကျေးလက်ဒေသ ဆင်းရဲမှုနှုန်း (၁၄.၉%) ထက် ငါးဆကျော်မြင့်မားနေပါသည်။ ဆင်းရဲမှုနှုန်းအနိမ့်ဆုံးဒေသမှာ ကယားပြည်နယ်၏ မြို့ပြဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ကျေးလက်ဆင်းရဲမှုနှုန်း (၁၆.၃%) မှာလည်း တစ်နိုင်ငံလုံးပျမ်းမျှ (၂၉.၂%) ထက် သိသိသာသာလျော့နည်းကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

သတိပြုမိသောအချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကစီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုဖြစ်သည့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၏ ကျေးလက်ဆင်းရဲမှုနှုန်း (၂၈.၇%) နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ကျေးလက်ဆင်းရဲမှုနှုန်း (၃၁.၆%) တို့သည် တစ်နိုင်ငံလုံးပျမ်းမျှနှင့် မတိမ်းမယိမ်းရှိနေသည်ဆိုသည့် အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါပထဝီဆိုင်ရာ ဆင်းရဲမှုနှုန်း ကွာခြားမှုသည် လူမှုဆိုင်ရာမတည်ငြိမ်မှုများ၏ ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပြီး မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် သတိပြုကိုင်တွယ်ရမည့် စိန်ခေါ်ချက်တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

၁-၂။ ပြင်ပဝန်းကျင်အပြောင်းအလဲ - ဖွံ့ဖြိုးဆဲအာရှ၏အရှိန်အဟုန်

ရှုပ်ထွေးလှသော ယနေ့ကာလ ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များသည် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအပိုင်း အဆစ်များကို ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်စဉ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအဖြစ် အလုပ်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်နိုင်အောင် ဆောင်ကျဉ်းပေးနေပြီ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအချင်းအရာကို Baldwin ဆိုသူက ဒုတိယမြောက် ဖြေထုတ်ခြင်း (second unbundling) ဟု အမည်ပေးထားသည်။ ပထမအကြိမ်ဖြေထုတ်ခြင်း၏ လက္ခဏာမှာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် အလုပ်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှုအနေအထားအရ အဆိုပါအပြောင်းအလဲသည် စီးပွားရေးပေါင်းစည်းမှုအတွက် နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းမှု အခြေခံအပြောင်းအလဲများကို တောင်းဆိုလာခဲ့သည်။ ဒေသတွင်းထုတ်လုပ် မှုကွန်ရက်များတွင် ထိရောက်စွာပါဝင်လိုကြသည့် နိုင်ငံများသည် သမရိုးကျ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်မူဝါဒများအပြင် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာဖြေလျှော့မှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့်ဖြေလျှော့မှု၊ ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေးလွတ်လပ်မှု၊ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးမှု စသည့် မူဝါဒအများအပြားကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် လိုအပ်ပေသည်။ ၎င်းတို့သည် အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း (AEC) အတွက် အာဆီယံနိုင်ငံများ စုပေါင်းပုံဖော် နေသည့် အချက်များပင်ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် “အာရှကုန်ထုတ်စက်ရုံ” အဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးဆဲအာရှ၏ထွန်းသစ်လာမှုကို အနောက်ကမ္ဘာ၏ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်မြင့်မားလာသော ဈေးကွက် အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ဈေးကွက်၏ စားသုံးမှုပုံစံအပြောင်းအလဲများက အားပေးထောက်ပံ့လာခဲ့သည် (WTO and IDE-JETRO:2011)။ အစီရင်ခံစာ၏ အပြည့်အဝထောက်ခံမှုအရ “အမေရိကန်နှင့်အာရှအကြား အဆိုပါအပေးအယူ ဆက်သွယ်မှုသည် အာရှနိုင်ငံများကို ၎င်းတို့၏နှိုင်းယှဉ်အကျိုးကျေးဇူးရှိမည့် စီးပွားရေးပုံသဏ္ဌာန်မျိုး တည်ဆောက်နိုင်ရေး လမ်းကြောင်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။” အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ အရှေ့အာရှအတွင်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍများ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီး အနီးကပ် အပြန်အလှန် လုပ်ငန်းဆက်စပ်မှုအပေါ်မူတည်၍ ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်များ၏ ဒေသတွင်းအစု အဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သို့ ဦးတည်ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ အဆိုပါ အပြန်အလှန်လုပ်ငန်းဆက်စပ်မှုက ပင်လျှင် ပိုမိုနီးကပ်သည့် ဒေသတွင်းပေါင်းစည်းမှု၊ ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်များအဆင်ပြေချောမွေ့မှု

တို့အတွက် လမ်းခင်းပေးနိုင်ခဲ့လေသည်။”သဘာဝကြောင်းကျိုးဆက်တစ်ခုအဖြစ် အဆိုပါ ဖြစ်စဉ်သည်ပင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမညီမျှမှုကို ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အနောက်နိုင်ငံများ၏ ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်းကာလကတည်းက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးတုန့်ဆိုင်းမှုများကို ရောင်ပြန်ဟပ်သည့်အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအတွက် ထွန်းသစ်စဈေးကွက်များဖြစ်လာသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲအာရှ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ကမ္ဘာ့စက်ရုံကြီးဟူသော အခြေအနေထက် ပို၍အရေး ပါလာခဲ့လေသည်။

၁-၃။ ပြောင်းလဲလာနေသော ဒေသတွင်းစနစ်ကျင် - အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အနား တည်ဆောက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော စိန်ခေါ်မှုများကို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများမှ သင်ခန်းစာယူ၍ဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံကိုထောက်ပံ့ကူညီလိုကြသော မိတ်ဖက်နိုင်ငံအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုကြသည့် လုပ်ငန်းရှင်များ စသည့် ပြင်ပရင်းမြစ်များကို အသုံးပြု၍ဖြစ်စေ ကျော်လွှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် လက်ရှိနိုင်ငံရေး နှင့် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆက်လက်အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ AEC အတွက်ကတိကဝတ်များကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်သွားရမည်ဖြစ်သည်။

စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုကို ဥပမာပြုရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေးအတွက် အသည်းအသန်ကြိုးပမ်းခဲ့ရခြင်း ကိုတွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ အာဆီယံ၏ဘက်စုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသဘောတူညီချက် (ACIA) အပါအဝင် AEC ၏ မျှော်မှန်းချက်နှင့် အစီအစဉ်တို့အရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုလွတ်လပ်သော မူဝါဒနည်းလမ်းများဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ ထိုသို့လွတ်လပ်စွာခွင့်ပြုလိုက်ခြင်းသည် ပြည်တွင်းအကျိုးစီးပွား၊ အတိအကျဆိုရ သော် အကာအကွယ်ပေးထားခြင်းဖြင့် အကျိုးအမြတ်ကြီးစွာရရှိနေသော အုပ်စုများနှင့် ထိပ်တိုက်တွေ့နေရပြန်သည်။ ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျကျ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို အစပျိုးပေးလိုက် နိုင်ခြင်းက မူလအခြေအနေကို ဆက်လက်တွယ်ဖက်ထားလိုသူများအတွက် ဆူးငြောင့်သဖွယ် ဖြစ်လာရလေသည်။

လက်ရှိပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိကကျသည့်စိန်ခေါ်မှုနောက်တစ်ခု မှာ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ လူ့ဘောင် အဖွဲ့အစည်း၊ လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် နည်းပညာနှင့် ငွေကြေး စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်များ အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လမ်းတံတား၊ ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ဓာတ်အားပေးရုံနှင့် စက်မှုနယ်မြေ စသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြည့်စုံ လုံလောက်စွာမရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်း၏နှိုင်းယှဉ်ရအကျိုးကျေးဇူးများဖြစ်သည့် ပေါကြွယ်ဝပြီး လုပ်သက်သာသော လုပ်သားအင်အားထု၊ သဘာဝသယံဇာတများနှင့် တရုတ်၊

အိန္ဒိယနှင့် ထိုင်းတို့အကြားဆက်စပ်ပေးနေသည့် မဟာဗျူဟာတည်နေရာအနေအထားတို့ကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုနိုင်ရန် ခက်ခဲမည်ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း မယုံကြည်နိုင်လောက်သည့် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ကြိုးပမ်းချက်များ၏ ရလဒ်အဖြစ် တရားဝင်ငွေကြေးနှင့် နည်းပညာအထောက်အပံ့များ၊ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ စသည့် ပြင်ပရင်းမြစ်များကို အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုကာ လိုအပ်နေသော ကွက်လပ်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းအမြောက်အများ ရရှိနေပြီဖြစ်သည်။အဆိုပါ ပြင်ပရင်းမြစ်များကို အပြည့်အဝအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် များစွာသောဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များအကြား နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးရှိစေမည့် အခြေအနေမျိုးကို ဖန်တီးနိုင်သော မဟာဗျူဟာမြောက် မျှော်မှန်းချက်တစ်ရပ် ရှိထားရန်လိုသည်။ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ AEC ကတိကဝတ်များအပါအဝင် လက်ရှိပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို တည်ငြိမ်စွာ အကောင်အထည်ဖော်သွားနိုင်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ စရိတ်နည်းလုပ်သား အမြောက်အများရှိပြီး အချက်အခြာတည်နေရာကိုပိုင်ဆိုင်ထားသော မြန်မာ နိုင်ငံသည် အလားအလာရှိသည့် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းရှင်များအတွက် လွန်စွာဆွဲဆောင်မှုရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

၁-၄။ ပြန်လည်နိုးထလာသည့် မြန်မာ - လွတ်နေသောကွင်းဆက်တစ်ခုအဖြစ်မှ ဆက်စပ်ပေးမည့် ဆုံမှတ်တစ်ခုအဖြစ်ဆီသို့

ပြင်ပဝန်းကျင်အပြောင်းအလဲများအကြားမှာပင် မြန်မာနိုင်ငံသည်တဖန်ပြန်လည်နိုးထကာ ကမ္ဘာနှင့် ဒေသတွင်း နိုင်ငံများဆီသို့ ပြန်လည်ချိတ်ဆက်နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။မြန်မာနိုင်ငံ အထီးကျန် ဖြစ်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း အိမ်နီးချင်း ဖွံ့ဖြိုးဆဲအာရှနိုင်ငံများက သိသာသော စီးပွားရေး တိုးတက်မှုများ ရရှိခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ထိုင်း၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယစသည့်မြန်မာအိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများဆီသို့ ရှေ့တန်းကျကျဖြန့်ကျက်ခဲ့သော ဒေသတွင်းထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးနယ်ပယ်နှင့် ခိုင်မာစွာချိတ်ဆက်နိုင်ခဲ့ကြပြီဖြစ်သည်။စင်စစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသတွင်းထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များနှင့် သိသာစွာလွတ်ကင်းနေသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ယခုအခါ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာပြီဖြစ်သည်။ ဒေသတွင်းထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံဆီသို့ ဖြန့်ကျက်ခြင်းမပြုရသေးသော်လည်း ထိုင်း၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယ စသည့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဆီသို့ ရောက်ရှိပြီးဖြစ်နေသည်။ အဆိုပါနိုင်ငံများနှင့် တိုးချဲ့ ဆက်သွယ်မှုပြုလိုက်ရုံဖြင့်ပင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးပြီး ဒေသတွင်းထုတ်လုပ်မှု ကွန်ရက်များနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါကွန်ရက်များ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အကျိုးကျေးဇူးများကိုလည်း ရရှိခံစားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံကို ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး နယ်ပယ်သို့ ရောက်ရှိစေမည့် ဖြတ်လမ်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ကမ္ဘာတွင် အလျင်မြန်ဆုံးတိုးတက်လျက် ရှိသည့် စီးပွားရေးနယ်မြေသုံးခုဖြစ်သော တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် အာဆီယံ တို့ကိုဆက်သွယ်ပေးမည့် ဆုံချက်တစ်ခုအဖြစ် ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသတွင်းထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များအတွင်း ထိရောက်စွာ ချိတ်ဆက်နိုင်ရန်အတွက် ဝေးလံခေါင်ဖျားတွင်တည်ရှိသည့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ရာတွင် ကုန်ကျသည့် ဝန်ဆောင်စရိတ်များကို သိသိသာသာ လျှော့ချနိုင်ရမည် ဖြစ်သည် (ERIA 2010)။ အဆိုပါချိတ်ဆက်မှုဝန်ဆောင်စရိတ်များကို လျှော့ချနိုင်လေ၊ ပြင်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအား ဒုတိယဖြေထုတ်ခြင်း (second unbundling) အတွက်ဦးတည်နိုင်ငံအဖြစ်ထည့်သွင်းစဉ်းစားလာမည့် အခွင့်အလမ်းပိုရှိလေပင်ဖြစ်သည်။ ကုန်သွယ်မှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြေလျှော့ခြင်းနှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်း စသည့် လိုအပ်သောနည်းအများစုမှာ AEC Blueprint တွင် ထည့်သွင်းထားပြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အဆိုပါ Blueprint ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အခက်အခဲ များစွာကို ရင်ဆိုင်နေခဲ့ရသော်လည်း ယခုအခါ နိုင်ငံတကာ၏ ပံ့ပိုးမှုများကို ယခင်ကထက်များစွာ ပို၍ မျှော်လင့်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်စုစည်းရေးအတွက် မြို့ကြီးများကို မဟာဗျူဟာကျကျ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပေးနိုင်ရန် အရေးကြီးပေသည်။ ညီမျှ၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်သော စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို နိုင်ငံရေးအရ ပြင်းပြင်းထန်ထန်တွန်းအားပေးနေသော်လည်း ရရှိနိုင်သော ငွေကြေးနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးကို ဖြန့်ကျက်နိုင်ရန်အတွက် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲအာရှနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများ အရလည်း စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၏ ကနဦးအဆင့်တွင် အဓိကစုစည်းမှုကြီးတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးရန် အရေးကြီးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးမြို့ကြီးနှစ်မြို့သည် နိုင်ငံစီးပွားရေးတစ်ရပ် လုံးကို မောင်းနှင်ရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်မည်ဟု Kudo and Kumagai (2012) က ခန့်မှန်းထားသည်။ ၎င်းတို့၏ ပုံစံပြုဆန်းစစ်လေ့လာမှုများအရ ဝင်ရိုးနှစ်ခုအခြေပြုသည့် မဟာဗျူဟာ (two-polar strategy)သည် မြန်မာနိုင်ငံအား မြင့်မားသော စီးပွားရေး တိုးတက်မှုနှုန်းရရှိရေးနှင့် ညီမျှ၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်သော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိရေး ရည်မှန်းချက်နှစ်ရပ်စလုံးကို ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်မည်ဟု သုံးသပ်ထားပါသည်။

အခန်း ၂။ လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

၂-၁။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် လယ်ယာ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ထိုင်းနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့၏ ဂျီဒီပီတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၏ ပါဝင်မှုအချိုးအစားသည် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်က ၃၅% ဝန်းကျင်ရှိရာမှ ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် ၁၀% ဝန်းကျင်အထိ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ဗီယက်နမ်တွင် အဆိုပါအချိုးအစားသည် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ နှောင်းပိုင်းက ၄၀% ကျော်ရှိရာမှ ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ၏ ပထမဆယ်စုနှစ်အတွင်း ၂၀% ဝန်းကျင်သို့ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ သို့သော် ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း အဆိုပါကျဆင်းမှုသည် ၎င်းနိုင်ငံများတွင် အရှိန်လျော့ကျလာပြီး တည်ငြိမ်လာခဲ့သည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ အဆိုပါအတွေ့အကြုံအရ လယ်ယာကဏ္ဍ၏ပါဝင်မှုအချိုးသည်ကနဦးကာလများအတွင်း ကျဆင်းလာမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။

အခြားအရေးကြီးသော လေ့လာတွေ့ရှိချက်တစ်ခုမှာ အဆိုပါနိုင်ငံများတွင် လယ်ယာ ကဏ္ဍ၏ ဝေစုကျဆင်းလာနေချိန်မှာပင် ၎င်းကဏ္ဍ၏ တန်ဖိုးမြင့်ကုန်ထွက်အဆင့် မြင့်မား တိုးတက်လာနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အစဉ်တိုးပွားလာနေသည့် ကမ္ဘာ့လူဦးရေနှင့် တရုတ်ကဲ့သို့သော လူဦးရေ များပြားသည့်ထွန်းသစ်စနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်လာခြင်းတို့က အခြေခံကုန်စည် ဈေးနှုန်းများကို မြင့်တက်လာစေပြီးလယ်ယာထွက်ကုန်တန်ဖိုးမြင့်တက်မှုနှုန်းကို ပိုမိုထွန်းအားပေးလာခဲ့သည်။

ထွန်းသစ်စနိုင်ငံများတွင် လယ်ယာကဏ္ဍ၏ အရေးပါမှု ကျဆင်းလာသော်လည်း လယ်ယာ လုပ်ငန်းသည် တိမ်ကောသွားတော့မည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုမဟုတ်ကြောင်းကို ထိုင်း၊ မလေးရှားနှင့် ဗီယက်နမ်အတွေ့အကြုံများက ပြဆိုနေသည်။ သို့သော်လည်း စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ အသေအချာ အသွင်ကူးပြောင်းလာခြင်းနှင့်အတူ စက်မှုနိုင်ငံများကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့်အတိုင်း လယ်ယာ ကဏ္ဍတွင်လုပ်သားအသုံးပြုမှု လျော့ကျလာမည်ဖြစ်ပြီး လယ်ယာမှလျှို့ဝှက်လာသော လုပ်သားများကို စက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများဆီသို့ လွှဲပြောင်းပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စက်မှုထူထောင်ရေးနှင့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးမှာ ကနဦးအဆင့်တွင်သာရှိနေသေးသဖြင့် လယ်ယာကဏ္ဍသည် နိုင်ငံစီးပွားရေးတွင် ထုတ်လုပ်မှု၊

ပို့ကုန်နှင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှုတို့ဖြင့် အထောက်အပံ့ပြုနေမည့် အရေးပါသောကဏ္ဍအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေဦးမည်ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် လယ်ယာကဏ္ဍသည် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးတွင် အရေးပါသောအခန်းမှ ပါဝင်နေ မည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံများအကြားလေ့လာမှုတစ်ရပ်အရ လယ်ယာကိုအခြေပြု၍ ရရှိလာသော ဂျီဒီပီ တိုးတက်မှုသည် အခြားကဏ္ဍများအပေါ် အခြေပြု၍ရရှိလာသော ဂျီဒီပီထက် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချ ရာတွင် နှစ်ဆမျှထိရောက်မှုရှိကြောင်း သိရသည် (WDR 2008, p.6)။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် စာရင်းများအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျေးလက်နေလူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၇၀% ခန့်ရှိပြီး ကျေးလက်ဆင်းရဲမှုနှုန်း ၂၉% သည် မြို့ပြဆင်းရဲမှုနှုန်း ၁၅% ထက် နှစ်ဆမျှရှိနေသည် (MNPED, SIDA, UNICEF & UNDP 2011)။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျေးလက်ဒေသရှိဆင်းရဲသူဦးရေသည် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ဆင်းရဲသူဦးရေ၏ ၈၅% နီးပါးရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

၂-၂။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအပေါင်း အပေါင်း

လယ်ယာစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး၏တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်မှုအတွက်နည်းလမ်းနှစ်သွယ်မှာ မြေယာနှင့် လုပ်သားတို့၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် လယ်ယာထွက်ကုန်များ စီးဆင်းရာကွင်းဆက်တစ်လျှောက် စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းများ ချဲ့ထွင်ပေးခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဗျူဟာကို မလေးရှား၏ ဒုတိယအဆင့် စက်မှုပင်မစီမံကိန်း ၁၉၉၆-၂၀၀၅ (MITI 1995) တွင် တီထွင် သုံးနှုန်းခဲ့သည့် “စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်မှု အပေါင်း အပေါင်း” ဟူသော စကားလုံးကိုယူ၍ “စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အပေါင်း အပေါင်း”ဟု အမည်နာမပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ မလေးရှား၏ “စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်မှု အပေါင်း အပေါင်း” ၏ အနှစ်သာရမှာ စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုတန်ဖိုးမြှင့်တင်ပေးနိုင်သော ကုန်စည်များ ထုတ်လုပ်မှုတွင် အသုံးပြုရန် ဆွဲဆောင်ခြင်းဖြစ်ပြီး သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု (R&D) နှင့် ထုတ်လုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်များဖြစ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဖြန့်ချိရေးနှင့် ဈေးကွက်ထိုးဖောက်ခြင်းများကို အလေးပေးဂရုပြုခြင်းဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက်တစ်လျှောက် ပိုမိုတန်ဖိုး မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့် လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာရန်တွန်းပို့ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၂-၂-၁။ လုပ်သားနှင့်မြေယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးတက်အောင်မြှင့်တင်ပေးခြင်း

အာဆီယံနိုင်ငံအချို့၏ လယ်ယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားအခြေအနေကို ဇယား ၂-၁ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ မလေးရှားနိုင်ငံ၏ လယ်ယာလုပ်သားထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားသည် ထူးခြားစွာ မြင့်မားနေပြီး တစ်ဦးကျထုတ် လုပ်မှု ဒေါ်လာ ၁၁,၃၇၀ အထိ ရှိသည်။ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်းနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့တွင်မူ ဒေါ်လာ ၁,၅၀၀ ဝန်းကျင်သာရှိပြီး ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနှင့် ဗီယက်နမ်တို့တွင် ဒေါ်လာ ၇၀၀-၈၀၀ ဝန်းကျင်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာလုပ်သား ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားမှာ ဒေါ်လာ ၃၀၀ မျှသာရှိသည်အထိ နိမ့်ကျနေသည်။

လယ်ယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားအနေဖြင့် နိုင်ငံအုပ်စုနှစ်ခုရှိသည်။ ပထမအုပ်စုမှာ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်နှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့ဖြစ်ပြီး ၎င်းနိုင်ငံများ၏ မြေယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားမှာ တစ်ဟက်တာလျှင် ဒေါ်လာ ၁,၅၀၀-၂,၀၀၀ ဝန်းကျင်ရှိကြသည်။ ဒုတိယအုပ်စုတွင် ကမ္ဘောဒီးယား၊ မြန်မာနှင့် လာအိုတို့ပါဝင်ပြီး မြေယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားမှာ တစ်ဟက်တာလျှင် ဒေါ်လာ ၁,၀၀၀ အောက်တွင်သာရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် မြန်မာသည် ၄၅၁ ဒေါ်လာသာရှိပြီး သိသိသာသာ နိမ့်ကျလျက်ရှိသည်။

မြေယာနှင့်လုပ်သားအချိုးမှာမူ အမြင့်ဆုံး မလေးရှား (တစ်ဦးပျမ်းမျှ ၄.၈၀ ဟက်တာ)နှင့် အနိမ့်ဆုံး ဗီယက်နမ် (တစ်ဦးပျမ်းမျှ ၀.၃၅ ဟက်တာ) မှလွဲလျှင် အာဆီယံနိုင်ငံများအကြား များစွာကွာခြားမှုမရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာမြေနှင့် လယ်ယာလုပ်သားအချိုးမှာ ဒုတိယအနိမ့်ဆုံး (တစ်ဦးပျမ်းမျှ ၀.၆၇ ဟက်တာ) ဖြစ်သည်။

ဇယား ၂-၁။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအချို့၏ လယ်ယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားအခြေအနေ (၂၀၀၉)

Country	(A) Agricultural GDP (million USD)	(B) Total economically active population in agriculture ('000)	(C) Agricultural area ('000 Ha)	Labour productivity (A)/(B)	Land productivity (A)/(C)	Land per labour (C)/(B)
Cambodia	3,484	4,895	5,555	712	627	1.13
Indonesia	82,503	49,513	53,600	1,666	1,539	1.08
Malaysia	18,646	1,640	7,870	11,370	2,369	4.80
Myanmar	5,598	18,613	12,411	301	451	0.67
Thailand	30,234	19,494	19,795	1,551	1,527	1.02
Vietnam	20,321	29,302	10,272	694	1,978	0.35
Philippines	22,019	13,336	11,950	1,651	1,843	0.90
Lao PDR	1,929	2,311	2,346	835	822	1.02
Total/Average	184,734	139,104	123,799	1,328	1,492	0.89

Source: FAO Stat and ADB.

အထက်ပါအထောက်အထားများအရ လုပ်သားအင်အားစုများကို အခြားသောကဏ္ဍများ၊ အထူးသဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများမှ ပိုမိုခေါ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်၍ မြန်မာ့လယ်ယာကဏ္ဍတိုးတက်မှုအတွက် လုပ်သားသွင်းအာစုများအပေါ်တွင် မှီခိုနေ၍ ရနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အခြားရင်းမြစ်လေးခုအဖြစ် စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်း၊ လုပ်သားနှင့် မြေယာ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ နည်းပညာ၏ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား (TFP) တိုးမြှင့်ပေးခြင်းတို့ဖြင့်သာ တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်း။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုအတွင်း စစ်အစိုးရအနေဖြင့် အသားတင်စိုက်ဧကများကို အောင်မြင်စွာ တိုးချဲ့နိုင်ခဲ့ပြီး ပြုပြင်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် မြေလွတ်မြေရိုင်းများလည်း ကျန်ရှိနေသေးသည်။ သို့သော်

အလွယ်တကူပြုပြင်နိုင်သည့်မြေလွတ်များရှားပါးလာပြီး ဆက်လက်ချဲ့ထွင်ရန် ပိုမို အဆင့်မြင့်သည့် နည်းပညာများလိုအပ်သကဲ့သို့ ကုန်ကျစရိတ်လည်း ပိုမိုများပြားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ထိုသို့ပြုပြင်ချဲ့ထွင်ရာတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ထိခိုက်နိုင်မှုတို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရန် လိုအပ်လာမည် ဖြစ် သည်။

- လုပ်သားနှင့် မြေယာ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးချဲ့ခြင်း။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာ လုပ်သားနှင့်မြေယာတို့၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားမှာ တစ်ဦးကျကုန်ထွက် ၃၀၁ ဒေါ်လာ နှင့် တစ်ဟက်တာကုန်ထွက် ၄၅၁ ဒေါ်လာ သာရှိရာ အာဆီယံနိုင်ငံများအကြား အနိမ့်ဆုံးဖြစ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မြေယာရော လုပ်သားပါ ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအားတိုးမြှင့်ရန် အခြေအနေများစွာကျန်ရှိနေသေးသည်။ မြေယာကုန်ထုတ် စွမ်းအား တိုးမြှင့်ရေးနည်းလမ်းမှာ ဆည်ရေနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာအသုံးပြုမှုဖြစ်ပြီး လုပ်သားကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးမြှင့်ရေးနည်းလမ်းမှာ စက်မှုလယ်ယာ ပြောင်းလဲရေးဖြစ်သည်။
- နည်းပညာ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား (TFP) တိုးမြှင့်ခြင်း။ ၎င်းတွင် နည်းလမ်းနှစ်ခုရှိသည်။ ပထမနည်းလမ်းမှာ အရည်အသွေးမြင့် ထုတ်ကုန်နှင့် အဆင့်မြင့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များဆီသို့ ဦးတည်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အရည်အသွေးနိမ့် ကနဦးလယ်ယာထွက်ကုန်များကို တင်ပို့နေပြီး ပြုပြင်ထုတ်လုပ် ထားသော စားသောက်ကုန်များကို ပြန်လည်တင်သွင်းနေရသည့် နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အဆင့်မီမျိုးစေ့များ၊ လယ်ယာကဏ္ဍစီမံခန့်ခွဲမှု၊ တိုးတက်သောရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းစနစ်၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက်တင်ရောင်းချခြင်း တို့သည် အရည်အသွေးမြင့် လယ်ယာထွက်ကုန်များရရှိရန်အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။ နောက်နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ ဈေးကွက်ဝယ်လိုအားအပေါ်မူတည်၍ သီးနှံအမျိုးအစား ပြောင်းလဲ ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင် နေရင်းမှာပင် ဈေးကွက်၏ တောင်းဆိုမှုအပေါ် မူတည်၍ ပိုမိုတန်ဖိုးမြင့်သီးနှံများနှင့် စားသောက်ကုန်များကို ပြောင်းလဲထုတ်လုပ်ရန် အခွင့်အလမ်းများစွာရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

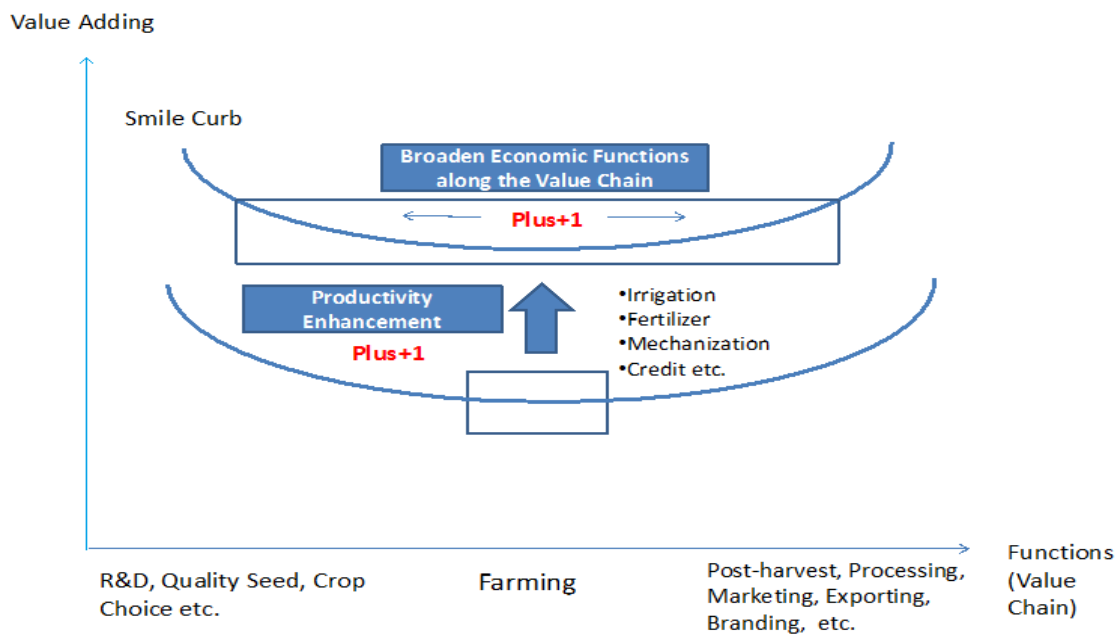
၂-၂-၂။ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်မှုမြှင့်တင်ရေးထပ်ဆင့်ကြိုးပမ်းခြင်း

(၁) တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်မှု မြှင့်တင်ရေးအတွက် မှတ်တိုင် (၁) နှင့် မှတ်တိုင် (၂)

မလေးရှား၏ “စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်မှု အပေါင်း အပေါင်း” က စံပြမှတ်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်နိုင်ချိန်မှာပင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် “စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အပေါင်း အပေါင်း”က မျှော်မှန်းချက်

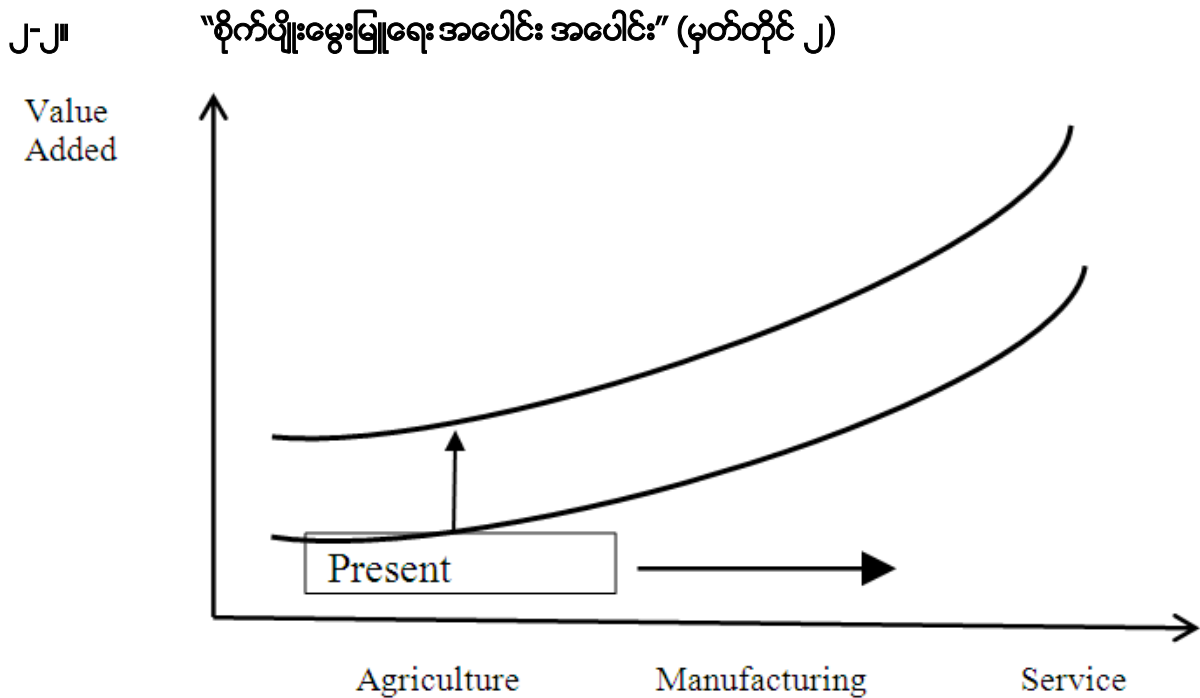
တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုမဟာဗျူဟာသည် လယ်ကွင်းဆီမှ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု (R&D)၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချမှုများအပါအဝင် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် လုပ်ငန်းများ စသည့် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိမှု ကွင်းဆက်အတိုင်း ရွှေ့လျားနိုင်ရန် (အပေါင်းတစ်ခု) နှင့် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိမှုကွင်းဆက်တစ်ခုလုံးကို ကုန်ထုတ်စွမ်းအားဖြင့်မောင်းနှင်သည့် တိုးတက်မှုမှတစ်ဆင့် ပိုမိုမြင့်မားသော အဆင့် တစ်ခု ရောက်အောင် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်ရန် (နောက်ထပ် အပေါင်းတစ်ခု) ရည်မှန်းထားသည် (ပုံ ၂-၁)။

ပုံ ၂-၁။ “စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအပေါင်း အပေါင်း” (မှတ်တိုင် ၁)

Source: ERIA.

လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခုဆက်စပ်မှုများအရ “စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အပေါင်း အပေါင်း” ဗျူဟာသည် လယ်ယာကဏ္ဍ (ကနဦးကဏ္ဍ) အား စက်မှုကုန်ထုတ်ကဏ္ဍ (ဒုတိယကဏ္ဍ) နှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ (တတိယကဏ္ဍ) တို့နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရန် ရည်ရွယ်ထားရာ တစ်ခုလုံးခြုံလိုက်လျှင် ဆဌမအဆင့် လုပ်ငန်း (ကနဦးလုပ်ငန်း အမြောက် ဒုတိယအဆင့်လုပ်ငန်း အမြောက် တတိယအဆင့်လုပ်ငန်း) အဖြစ် ရုပ်လုံးပေါ်ထွက်လာမည်ဖြစ်သည် (ပုံ ၂-၂)။ ဤနည်းဖြင့် လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် အများပါဝင်နိုင်သော စီးပွားရေး တိုးတက်မှုတစ်ခုလုံးအတွက် ပိုမို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

Source: ERIA.

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသည် ရေရှည်တွင် အလုပ်အကိုင်အများအပြားဖန်တီးပေးနိုင်မည့် ကဏ္ဍတစ်ခုမဟုတ်သော်လည်း ၎င်းသည် တိမ်မြုပ်သွားမည့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍလည်း မဟုတ်ပေ။ လယ်ယာ၏ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ရရှိရေးအတွက် လုပ်သားနှင့် မြေယာ သွင်းအားစုများတိုးချဲ့မှုကို အားမကိုးဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများလည်း ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ အဓိကသော့ချက်မှာ လုပ်သား၊ မြေယာနှင့် နည်းပညာတို့၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးချဲ့ရေးပင် ဖြစ်သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် “စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး အပေါင်း အပေါင်း” မဟာဗျူဟာသည် ပိုမိုခိုင်မာ၍ ဘက်စုံထောင့်စုံပါဝင်သော လုပ်ငန်းစီမံချက်ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် ပို၍ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရန် လိုအပ်ပေသည်။ ၎င်းသည် မြန်မာအစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ နှစ်ခုစလုံး အတွက် စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

အခန်း ၃။ ကမ္ဘာနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကဦးဆောင်သော စက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေး

၃-၁။ သွက်လက်ထက်မြက်သော ပို့ကုန်အထူးပြု စက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေး

မြန်မာနိုင်ငံ၏ပို့ကုန်တန်ဖိုးသည် ၁၉၉၀ နှင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်များအကြား ၁၅ ဆမျှတိုးတက်လာခဲ့သည် (UN Comtrade)။ မြန်မာ့ပို့ကုန်ကဏ္ဍသည် အရှိန်အဟုန်ဖြင့်တိုးတက်မှု ရရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်စာရင်းများအရ ဗီယက်နမ်ပို့ကုန်များ၏ ၁၀% အောက်တွင်သာ ရှိသည်အထိ နိမ့်ကျခဲ့သည်။ ဗီယက်နမ်၏ ပို့ကုန်တန်ဖိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ယှဉ်လျှင် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်က ၂.၅ ဆ သာရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၁၃ ဆ အထိ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

ပို့ကုန်အထူးပြု စက်မှုထူထောင်ရေးအတွက် အရေးပါသောအချက်တစ်ခုမှာ ပို့ကုန် ပြောင်းလဲတင်ပို့နိုင်စွမ်းရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံပို့ကုန်စုစုပေါင်း၏ ထက်ဝက်ကျော်မှာ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ဖြစ်နေသည်။¹ အကယ်၍ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကိုဖယ်ထုတ်လိုက်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်တိုးတက်မှုနှုန်းသည် ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ ၆.၂% သာ ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအများဆုံးပို့ကုန်မှာ သစ်နှင့် သစ်ထွက်ပစ္စည်း (၁၆%) ဖြစ်ပြီး အဝတ် အထည်နှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများမှာ တတိယနေရာတွင် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့ပို့ကုန်စုစုပေါင်း ၏ ၈၀% သည် ကုန် ပစ္စည်း သုံးမျိုးတည်းမှသာ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ဗီယက်နမ်အနေနှင့်မူ ပို့ကုန်များသည် ပို၍ သွက်လက်ထက်မြက်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဗီယက်နမ်၏ သဘာဝရင်းမြစ်ထုတ်လုပ်တင်ပို့မှု တနည်းအားဖြင့် ရေနံပို့ကုန်သည် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်က စုစုပေါင်းပို့ကုန်၏ ၃၃.၄% ရှိရာမှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၁၉.၇% နှင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၆.၀% သို့ အသီးသီး ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။

လျှပ်စစ်နှင့် လျှပ်စစ်ပစ္စည်း (E&E) ကုန်စည်များ သည် အရှေ့အာရှနိုင်ငံအများစု၏ အရေး ပါသောပို့ကုန်များတွင် တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်နေသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်က ငွေလဲနှုန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပလာဇာသဘောတူညီချက် လက်မှတ်ထိုးနိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ဂျပန်နှင့် ထွန်းသစ်စ စက်မှုနိုင်ငံများမှ E&E နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးများသည် ထုတ်လုပ်မှုအခြေစိုက်နေရာများကို အာဆီယံနိုင်ငံများဆီသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြပြီး ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များသည် ဒေသအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးချဲ့လာခဲ့သည်။ E&E ပို့ကုန်များ လွှမ်းမိုးလာခြင်းသည် ဒေသတွင်း ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတစ်ခု၏ ပါဝင်နိုင်မှု လက္ခဏာပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်မြင့်တက်လာမှုလမ်းကြောင်းနှင့်အတူ ပို့ကုန်အမယ်များနှင့် တင်ပို့ရာဒေသများပြောင်းလဲရန်လိုအပ်လာပြီဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်

¹The Standard International Trade (SITC) 2 digit code အရ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနှင့် ဗီယက်နမ်တို့၏ ပို့ကုန် တန်ဖိုးများမှာ UN Comtrade တွင်ပါရှိသည့် နိုင်ငံများမှ တင်သွင်းသည့် သွင်းကုန်စုစုပေါင်းတန်ဖိုးဖြစ်သည်။

ပထမဆုံးခြေလှမ်းအဖြစ် ပို့ကုန်အထူးပြုစက်မှုလုပ်ငန်းများကို လက်ခံနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း ပြသရန် ဖြစ်သည်။ အဝတ်အထည်လုပ်ငန်းသည် ဤအဆင့်အတွက် လက်တွေ့စမ်းသပ်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းဖြင့်အရှေ့အာရှအတွင်း E&E ကုန်စည်များ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိမှုတွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပါဝင်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောက်တစ်ဆင့် စက်မှုထူထောင်ရေး ခြေလှမ်းအတွက် သော့ချက်တစ်ခု ဖြစ်လာပေမည်။ မြန်မာအနေဖြင့် အမေရိက၊ ဥရောပ စသည့် သမရိုးကျ ပို့ကုန်ဈေးကွက်များအပြင် ဒေသအတွင်း ဈေးကွက်များဖြစ်သည့် တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ကိုလည်း ကမ်းလှမ်းထားသင့်သည်။

၃-၂။ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) ကမောင်းနှင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဗျူဟာ

၃-၂-၁။ FDI ၏အကျိုးရလဒ်

အာရှနိုင်ငံအများအပြား၏ ထင်ရှားသော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ FDI က မောင်းနှင်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးပေးခြင်းသည် FDI ၏ အရေးအကြီးဆုံးသော အကျိုး ရလဒ်ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနေဖြင့် FDI ဆွဲဆောင်ရာတွင် အလုပ်သမားစရိတ် သက်သာခြင်းက အရေးအကြီးဆုံးအချက်တစ်ချက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အနေဖြင့် လုပ်အားအခြေပြုကဏ္ဍများကို အဓိအာရုံပြုကြသည်။ နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးများ၏ လုပ်ငန်းခွင် သင်တန်းများမှတစ်ဆင့် နည်းပညာများလွှဲပြောင်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံစုံ ကုမ္ပဏီကြီးများမှ လုပ်သားများ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများထံ ရွှေ့ပြောင်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံစုံ ကုမ္ပဏီကြီးများနှင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း FDI က အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်ဟု ယူဆထားသည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးယုတ်နွယ်နေသည့်ခေတ်တွင် အရှေ့အာရှ၏ နိုင်ငံတကာထုတ်လုပ်မှု ကွန်ရက်များအတွင်း ပါဝင်နိုင်ရေးမှာ မဖြစ်မနေလိုအပ်သည်။ နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးများသည် နိုင်ငံတကာထုတ်လုပ်မှု ကွန်ရက်များတွင် အဓိကဇာတ်ကောင်များဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကိုဆွဲဆောင်နိုင် ခြင်းဖြင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးမှု၊ နည်းပညာလွှဲပြောင်းရရှိမှုနှင့် ငွေကြေးအရင်းအနှီးစွမ်းအားရရှိလာမှု စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့တွင်လည်း အရှေ့အာရှဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည် အဆိုပါ နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးများကို အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတကာထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များတွင်ပါဝင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည့်အပြင် စက်မှုလုပ်ငန်းများစုစည်းမှုကိုပါ တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့လေသည် (Kimura and Obashi 2011, p.320)။

၃-၂-၂။ FDI သည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် ကြောက်စရာတစ်ခုလော?

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် FDI ကို ကြောက်စရာတစ်ခုအဖြစ် အချိန်ကာလရှည်ကြာစွာ မှတ်ယူထားခဲ့ကြသည်။ မလေးရှား၊ ထိုင်းနှင့် အင်ဒိုနီးရှား တို့၏ အတွေ့အကြုံများအရ အစိုးရများအနေဖြင့် FDI အပေါ် အမျိုးသား ရေးမူဝါဒများဖြင့် ဆက်လက် ချမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့သဖြင့် ၁၉၈၆ ခုနှစ်မတိုင်မီက ခွင့်ပြုခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်း အရေအတွက်နှင့် ပမာဏတို့မှာ တုန့်ဆိုင်းနေေးကွေးခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင်မူ အဆိုပါနိုင်ငံများတွင် မူဝါဒဆိုင်ရာဖြေလျှော့မှုများ စတင်ခဲ့ရာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများ အရေအတွက်ရော ပမာဏပါ စတင်မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ အဆိုပါနိုင်ငံများ၏ FDI ဆန့်ကျင်မှု ကျဆုံးခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် တန်ဖိုးရှိသော သင်ခန်းစာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

၃-၂-၃။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရာသီဝန်းကျင်

FDI ဆွဲဆောင်ရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ အမြင်သည် အရေးပါသော အချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် အရင်းအနှီးများလက်ခံသည့်အိမ်ရှင်နိုင်ငံနှင့် ၎င်းတို့၏ မိခင်နိုင်ငံတို့အကြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရာသီဝန်းကျင်အခြေအနေ ကြီးမားသောကွာဟမှုများ နှင့် မကြာခဏရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသည်။ အဆိုပါကွာဟမှုကိုအကျဉ်းဆုံးချုံ့နိုင်ရန်အတွက် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည် စက်မှုနယ်မြေများ သို့မဟုတ် အထူးစက်မှုရုံများ ထူထောင်လာကြပြီး အဆိုပါနယ်မြေ သို့မဟုတ် ရုံများအတွင်း ပိုမိုအဆင်ပြေကောင်းမွန်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရာသီ ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးလာကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် တိုးတက်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရှုထောင့်များစွာရှိသည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကျောထောက်နောက်ခံ၊ ရေပေးဝေမှု၊ ရေဆိုးသန့်စင်ခြင်းနှင့် ချောမွေ့သောတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး စသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ပေးရန်လိုသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် FDI ဆွဲဆောင်နိုင်ရန် လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်စက်မှုနယ်မြေများတွင် အင်္ဂလိပ်နှင့် အခြားနိုင်ငံခြားဘာသာစကားများပြောဆိုနိုင်သော ဝန်ထမ်းများကိုခန့်ထားကာ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ တတိယအချက်မှာ အလုပ်သမားရေးရာနှင့်ပတ်သက်သော ဥပဒေများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် အလုပ်သမားများအနေဖြင့် တရားမဝင် ဆန္ဒပြတောင်းဆိုမှုများမပြုလုပ်ရန် ဥပဒေကို ကြေညာကန့်သတ်စေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ စတုတ္ထအချက်မှာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူကိစ္စများနှင့် မလိုအပ်သည့် ကြားခံကုန်ကျစရိတ်များအား ဥပဒေကို အသက်ဝင်အောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်သွားရမည်။

ပစ္စမအချက်အနေဖြင့် စက်မှုနယ်မြေများထူထောင်ရာတွင် ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးများကို အလွယ်တကူဆက်သွယ်နိုင်ရန်လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ဆဋ္ဌမအချက်မှာ FDI ကုမ္ပဏီများကို အဆင့်မြင့် လုပ်သားများပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် အခြေခံကျောင်းမှ အထက်တန်းကျောင်းအထိ ပညာရေးနှင့် သက်မွေးသင်တန်းများကို အရည်အချင်းမီ ထားရှိရမည်ဖြစ်ပြီး FDI ကုမ္ပဏီများကိုလည်း ကုမ္ပဏီတွင်းသင်တန်းများ ပြုလုပ်နိုင်အောင် ပံ့ပိုးမှုများပေးရမည်ဖြစ်သည်။ သတ္တမအချက်မှာ သင့်တော်သော အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်များ ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

၃-၂-၄။ FDI နှင့်သက်ဆိုင်သော မူဝါဒများ

FDI နှင့်သက်ဆိုင်သောမူဝါဒများအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာခွဲဝေပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ထိုသို့ခွဲဝေပေးရန်လို/မလို၊ မည်သည့်နည်းဖြင့် မည်သည့်အချိန်တွင် ခွဲဝေပေးမည် စသည်တို့ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်နေရာတည်းတွင် ဝန်ဆောင်မှု ပေးခြင်း (OSS) သည်လည်း ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး အဆင့်တွင် FDI နှင့်ဆက်စပ်နေသော အချက်များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ခွဲဝေပေးသည့်စနစ်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ကျင့်သုံးလိုက်လျှင် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးအတွက် အချိန် ငါးနှစ်မျှယူရန်နှင့် ကျန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် ဆယ်နှစ်ခန့်ယူရန် အကြံပြုလိုသည်။ သို့သော် ဝန်ထမ်းဖလှယ်မှုကဲ့သို့သော ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် အချက်များစွာ ရှိနေသည်။ ၎င်းအပြင် အဆိုပါကူးပြောင်းမှုဖြစ်စဉ်နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ဗဟိုအစိုးရ နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများအကြား ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဆက်လက်တည်ရှိသွားရပေမည်။

၃-၃။ စီးပွားရေးစင်္ကြံများဖွံ့ဖြိုးရေး - ချိတ်ဆက်မှုတိုးမြှင့်ခြင်း

၃-၃-၁။ စီးပွားရေးစင်္ကြံချဉ်းကပ်မှုနှင့်ပေါင်းစည်းစင်္ကြံအယူအဆ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးစင်္ကြံများသည် ပြည်တွင်းကွန်ရက်များကိုသာမက အာဆီယံ၊ မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲနှင့် အိန္ဒိယ အစရှိသော ဒေသတွင်းကွန်ရက်များကိုပါ ချိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ် သည်။ အောက်ဖော်ပြပါပြည်တွင်း စီးပွားရေးစင်္ကြံလေးခုသည် နိုင်ငံ၏ ဗဟိုချက်များနှင့် ဆုံမှတ်များကို ဆက်သွယ်ထားသည့်အပြင် အခြားနိုင်ငံစင်္ကြံများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ အဆိုပါစင်္ကြံများသည် မြန်မာစီးပွားရေးကို အထောက်အကူပြုမည့် အလားအလာများနှင့် အိမ်နီး ချင်းနိုင်ငံများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုပေးနိုင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလက္ခဏာရပ်များနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ထောက်ပံ့ မှုဆိုင်ရာ လက္ခဏာများလည်း ရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် အဆိုပါ စင်္ကြံများကို စနစ် တကျစီမံကိန်းချထားသော ဇုံနယ်မြေစနစ်၊ ဘက်စုံထိရောက်သော ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးကွန်ရက်၊ အရည်အသွေးရှိ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးပေးရမည်ဖြစ်သည်။အဆိုပါစင်္ကြံများအတွင်း

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် စနစ်တကျ ချမှတ်ထားသော မက်လုံးများအောက်တွင် စရိတ်သက်သာစွာနှင့် လည်ပတ်လုပ်ကိုင်နိုင်သဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အားပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- တောင်-မြောက် စီးပွားရေးစင်္ကြံ ။ ၎င်းသည် ကော့သောင်း၊ မြိတ်၊ ထားဝယ်၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ တောင်ငူ၊ နေပြည်တော်၊ မိတ္ထီလာ၊ မန္တလေး၊ မြစ်ကြီးနား လမ်းပိုင်း ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျောရိုးလည်း ဖြစ်သည်။
- အရှေ့-အနောက် စီးပွားရေးစင်္ကြံ ။ အဆိုပါစင်္ကြံသည် ထိုင်း၊ လာအိုတို့မှ အစပြုပြီး မြန်မာနိုင်ငံကို အရှေ့အနောက်ဖြတ်သန်းကာ အိန္ဒိယသို့ ဦးတည်သွားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှမ်းပြည်နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ချင်းပြည်နယ်တို့ကို ဖြတ်သန်းသွားသည်။
- အရှေ့မြောက်-အနောက်တောင် (ညာဓားလွယ်ခုတ်) စင်္ကြံ လမ်း။ မြန်မာ-တရုတ် နယ်စပ်မှအစပြုပြီး ရှမ်းပြည်နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တို့ကို ဖြတ်သန်းကာ ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော်အထိ ရောက်ရှိသည်။ အဆိုပါ စင်္ကြံ သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ကုန်းတွင်းပိတ် ယူနန်ပြည်နယ် အတွက် ပင်လယ်ထွက်ပေါက်သို့ရောက်ရှိနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ပေးအပ်ထားသည်။
- အရှေ့တောင်-အနောက်မြောက် (ဘယ်ဓားလွယ်ခုတ်) စင်္ကြံ လမ်း။ မြဝတီ-ဖားအံ-မန္တလေး-မုံရွာ-ကလေး-တမူး လမ်းကြောင်းဖြစ်ပြီး မြန်မာကိုဖြတ်လျက် ထိုင်းနှင့် အိန္ဒိယတို့ကို ဆက်သွယ်ပေးသည့် တြိလမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းလမ်းကြောင်းတွင် မြဝတီ-မော်လမြိုင်-ထားဝယ် လမ်းခွဲရှိပြီး ဒါနန်း-မော်လမြိုင် GMS အရှေ့အနောက် စီးပွားရေးစင်္ကြံကို ချဲ့ထွင် ထားခြင်းဖြစ်ပြီး တောင်ပိုင်း စင်္ကြံ (၆၃၅ ကီလိုမီတာ) နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ထားသည်။
- မြောက်ပိုင်းစင်္ကြံ (လီဒိုလမ်းမကြီး)။ မြောက်ပိုင်းစီးပွားရေးစင်္ကြံ သည် မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ဖျားပြည်နယ်ဖြစ်သည့် ကချင်ပြည်နယ်နှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး တို့ကို ဖြတ်သန်းသွားသည်။ အဆိုပါစင်္ကြံသည် တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံမှ ဖြတ်သန်းလျက် ဆက်သွယ်ထားသည်။ ၎င်းသည် လီဒို သို့မဟုတ် စတီးဝဲလ် ဟု ခေါ်ဆိုသည့် လမ်းဟောင်းဖြစ်ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး စစ်သုံးလမ်းမကြီးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

၃-၃-၂။ စီးပွားရေးစင်္ကြံ များမှ ရရှိမည့်အကျိုးအမြတ် အများဆုံးဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များ

(၁) ကုန်သွယ်မှုချောမွေ့စေခြင်း

ကုန်သွယ်မှုချောမွေ့အောင်ဆောင်ရွက်ရေးသည် အရေးပါသည်နှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံတွင် သဘောတူပြီးဖြစ်သည့် ပြတင်းတစ်ပေါက် (Single Window) စနစ်ထူထောင်ရန် အစပျိုးပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ခြေလှမ်းများ နှေးကွေးနေသေးသည်။ ဇယား ၃-၁ တွင် ကုန်သွယ်မှု ချောမွေ့စေရေးအတွက် လိုအပ်သော ဆောင်ရွက်ရန်များကို ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၃-၁။ ကုန်သွယ်မှုချောမွေ့စေရေးအတွက်ဆောင်ရွက်ရန်အချက်များ

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ကာလတိုတွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၁၂-၂၀၁၅)	ကာလလတ်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၁၆-၂၀၂၅)	ကာလရှည်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၂၆-၂၀၃၆)
ကုန်သွယ်မှု ချောမွေ့စေရေး	<ul style="list-style-type: none"> • လိုင်စင် လုပ်ငန်းစဉ် ဖြေလျှော့ပေးခြင်း • ငွေပေးငွေယူ အတွက် တိကျသော စနစ် • နယ်စပ်စခန်းများတွင် စမ်းသပ်အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း • အီလက်ထရောနစ် အကောက်ခွန်နှင့် ပြတင်းတစ်ပေါက် စနစ်ကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • ပြတင်းတစ်ပေါက်စနစ် ကို အရှိန်မြှင့်ရန် ပုံမှန်ဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ် ထားရှိခြင်း • တစ်ဆင့်ခံကုန်သွယ်ရေးကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • မြန်မာကိုဖြတ်သန်းသွားမည့် ဒေသတွင်း ကုန်သွယ်မှုကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် အစီအမံများ ပြုလုပ်ခြင်း
ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်မှုများ ချောမွေ့စေရေး	<ul style="list-style-type: none"> • နယ်စပ်စခန်းများတွင် ကုန်တင်ယာဉ်များကို ကိုင်တွယ်ရန် ဓာတ်မှန်စက်များ နှင့် ခေတ်မီကရီယာများ တပ်ဆင်ခြင်း • ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီများ 	<ul style="list-style-type: none"> • မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ ကုန်စည်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအသင်း (GMS-FRETA) ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း • ကုန်သိုလှောင်ရုံ အထောက်အပံ့များ 	<ul style="list-style-type: none"> • ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း • ဒေသအချင်းချင်း၊ နိုင်ငံအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်

	ပိုမိုထူထောင်လာရန် အားပေးခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> • ဒေသအချင်းချင်း၊ နိုင်ငံအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု ယန္တရားများ ထူထောင်ခြင်း • တရုတ်နိုင်ငံ ယူနန်ပြည်နယ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ပိုင်းမှ ကျောက်ဖြူနှင့် စစ်တွေဆိပ်ကမ်းများ သို့ ကုန်များ သယ်ယူ ပို့ဆောင်မှုတွင် အဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်း 	ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု ယန္တရားများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း
--	-----------------------------------	---	---

Source: ERIA.

(၂) ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အားပေးခြင်း

ဇယား ၃-၂ တွင် စီးပွားရေးစင်္ကြံတစ်ခုစီရှိရင်းမြစ်များအပေါ်အခြေခံ၍ လက်ရှိနှင့် နောင် အလားအလာရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဖော်ပြထားသည်။ လုံခြုံသော စီးပွားရေးဝန်းကျင် တည်ထောင်ရန်အတွက် ခိုင်မာသော အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်မှု(PPP) သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးနှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေးတို့အတွက် အရေးပါသည့် အချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ဇယား ၃-၂။ အလားအလာရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆန်းစစ်ချက်

စင်္ကြံ	ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသော လက်ရှိလည်ပတ်နေသည့် လုပ်ငန်းများ	အလားအလာရှိသော လုပ်ငန်းများ	အကြောင်းခံ
တောင်-	စားသောက်ကုန်၊	မော်တော်ယာဉ်များအ	အကြီးမားဆုံး

မြောက် စင်္ကြံ	အထည်ချုပ်၊ ပရိဘောဂ၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှု	တွက် အပိုပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှု၊ စက်မှုလုပ်ငန်း အသုံးပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း	ဈေးကွက်နှစ်ခုဖြစ်သ ည့် ရန်ကုန် နှင့် မန္တလေးတို့တွင် စက်မှုဇုန် ၂၄ ခု ရှိခြင်း
အရှေ့- အနောက် စင်္ကြံ	စားသောက်ကုန်၊ အဖျော်ယမကာ၊ ဘိလပ်မြေ၊ တန်ဖိုးမြှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးသုံး ပစ္စည်း	သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းများ၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်း	သတ္တုသယံဇာတများ ရှိခြင်း၊ လေးနိုင်ငံနယ်နိမိတ်မျှ ဖြင့် ဆက်စပ်နေခြင်း၊ မြန်မာ-လာအို ကုန်သွယ်မှု အလားအလာရှိခြင်း
အရှေ့မြောက်- အနောက်တောင် စင်္ကြံ	ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှု၊ ခရီးသွား လုပ်ငန်း	ဆောက်လုပ်ရေး၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှု၊ ခရီးသွား ဝန်ဆောင်မှု ရထားနှင့် လေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး	တရုတ် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းပေါ်တွင် တည်ရှိခြင်း၊ တရုတ်၏ အနာဂတ် စီမံကိန်းများ ရှိခြင်း
အရှေ့တောင်- အနောက်မြောက် စင်္ကြံ	လယ်ယာထွက်ကုန်၊ အထည်ချုပ်၊ စားစာကုန်၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ဆောက်လုပ်ရေး၊ မြို့ပြ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှု၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း	မြန်မာနှင့် ထိုင်းဈေးကွက်သို့ အတိုဆုံးလမ်းကြောင်း ရှိခြင်း၊ လုပ်သားနှင့် ကုန်ကြမ်း အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ခြင်း
မြောက်ပိုင်းစင်္ကြံ	ကျောက်စိမ်း၊ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး		

Source: ERIA.

ဇယား ၃-၃။ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်အချက်များ

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ကာလတိုတွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၁၂-၂၀၁၅)	ကာလလတ်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၁၆-၂၀၂၅)	ကာလရှည်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၂၆-၂၀၃၆)
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု	<ul style="list-style-type: none"> • အခွင့်သာသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးရန် • ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆွဲဆောင်ရေး ယန္တရားများ အပါအဝင် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် ရှင်းလင်းသော သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပွင့်လင်းသော လုပ်ငန်းစဉ်များ တည်ဆောက်ပေးရန် • ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများကို အကဲဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် သတ်မှတ်ချက်များအား အများပြည်သူ အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်စေရန် 	<ul style="list-style-type: none"> • နယ်ပယ်စုံမှ အကျိုးစီးပွား ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်မှုနှင့်အတူ ခိုင်မာသော အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပေါင်းစပ်မှု (ppp)ကို ဖန်တီးပေးရန် • ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်စေမည့် ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းထားရှိရန် • ဥပဒေအဖွဲ့အစည်း လုပ်ငန်းဘောင်ဖြင့် ပံ့ပိုးပေးရန် 	<ul style="list-style-type: none"> • ပုဂ္ဂလိကဦးဆောင်သည့် ဝန်းကျင် ဖော်ဆောင်ပေးရန် • ဥပဒေအဖွဲ့အစည်း လုပ်ငန်းဘောင် ခိုင်မာစေရန်

Source: ERIA.

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခွင့်ပြုချက်လုပ်ငန်းစဉ်များအပါအဝင် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ်များ အတွက် ရှင်းလင်းသော သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပွင့်လင်းသော လုပ်ငန်းစဉ်များ တည်ဆောက်ပေး

ရန် လိုအပ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများကို အကဲဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် သတ်မှတ်ချက်များအားလုံးကို စာရွက်စာတမ်းပုံစံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အီလက်ထရောနစ် ပုံစံဖြင့်ဖြစ်စေ အများပြည်သူ အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်စွမ်းရှိရမည်ဖြစ်သည်။ အလားတူ လုပ်ငန်းတစ်ခု စတင်တည်ထောင်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်များ၊ ထောက်ခံချက်များ နှင့် စပ်လျဉ်းသော မူဝါဒများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ လိုအပ်သည်။ အစိုးရ အနေဖြင့် စာအားဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ ရေးသားဖော်ပြခြင်း သို့မဟုတ် စီမံရေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များ၊ နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာရခြင်းအကြောင်းရင်းများနှင့် ထပ်တိုးအချက်အလက်များ၊ အငြင်းထုတ်ခြင်းများအတွက် ချပြရှင်းလင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ဇယား ၃-၃ တွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်သင့်သောအချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

(၃) ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မြှင့်တင်ပေးခြင်း

စီးပွားရေးစင်္ကြံ များ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းသည် ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်လည်း ပံ့ပိုးပေး မည်ဖြစ်သည်။ ဇယား ၃-၄ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း စီးပွားရေးစင်္ကြံများ တစ်လျှောက် တွင် ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရန် အလားအလာများစွာရှိသည်။

ဇယား ၃-၄။ စီးပွားရေးစင်္ကြံများ တစ်လျှောက် အလားအလာရှိသော အရင်းအမြစ်များ

စင်္ကြံ	ခရီးသွားလုပ်ငန်းအတွက် အလားအလာရှိသော အရင်းအမြစ်များ
တောင်-မြောက် စင်္ကြံ	လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုမြို့တော်မန္တလေးအပြင် အင်းတော်ကြီးအိုင်နှင့် တစ်နှစ် ပတ်လုံး ရေခဲဖုံးလွှမ်းနေသော တောင်တန်းများ
အရှေ့-အနောက် စင်္ကြံ	အရှေ့ဖျားဒေသများနှင့် အင်းလေးကန်၊ မျှတသောရာသီဥတုနှင့် တောတောင်ရေမြေရှုခင်းများရှိသည့် အရှေ့ပိုင်းရှမ်းပြည်နယ်၊ ထိုင်းနှင့် အသွားအလာ ပြုနိုင်သည့် နယ်စပ်ဂိတ်၊ ရှမ်းနှင့် ချင်းပြည်နယ်တို့ရှိ တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုများ
အရှေ့မြောက်-အနောက်တောင် စင်္ကြံ	ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်နယ်မြေ ပုဂံ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် မူဆယ်နယ်စပ် ဒေသ၊ မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည်နယ်၏ တောတောင်ရေမြေ
အရှေ့တောင်-အနောက်မြောက် စင်္ကြံ	အိမ်နီးချင်းထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မျှဝေထားသည့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ အနောက်မြောက်ပိုင်း၏ တောတောင်ရေမြေ

မြောက်ပိုင်း စစ်	ရောဝတီမြစ်ဆုံ၊ ဖားကန့် ကျောက်စိမ်းတွင်း၊ ရေခဲဖုံးလွှမ်းနေသည့် တောင်များ
------------------	---

Source: ERIA.

ခရီးသွားလုပ်ငန်း အရင်းအမြစ်များတည်ရှိမှုဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပခရီးသွားများကို ဆွဲဆောင်ရန် လုံလောက်ဦးမည် မဟုတ်ပေ။ ဆွဲဆောင်နိုင်သောနေရာများ၏အပြုသဘော အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အားထားလောက်သည့် ဖြစ်နိုင်ဖွယ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နည်းလမ်းများ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဖြင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍ အတွက် ချောမွေ့စေမည်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၃-၅။ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်အချက်များ

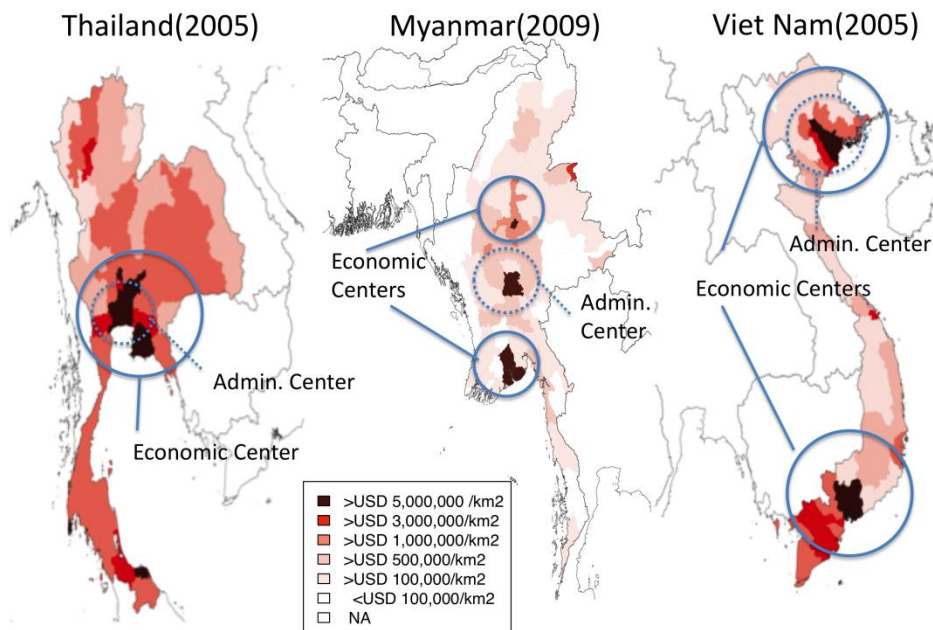
သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ကာလတိုတွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၁၂-၂၀၁၅)	ကာလလတ်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၁၆-၂၀၂၅)	ကာလရှည်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် (၂၀၂၆-၂၀၃၆)
ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေး	<ul style="list-style-type: none"> ဆီလျော်သည့် လူသားအရင်းအမြစ် မွေးထုတ်ပေးရန် ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ခရီးသွားဝင်ရောက်မှု ကို ၂ သန်းအထိ ရည်မှန်း လုပ်ကိုင်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> ခရီးသွားနေရာဒေသများ ဖန်တီးပေးရန် နိုင်ငံတကာခရီးသွားများ ကို ဆွဲဆောင်ရန် အခြေခံအဆောက်အအုံ မြှင့်တင်ပေးရန် ခရီးသွားဝင်ရောက်မှု ကို ၄ သန်းအထိ ရည်မှန်း လုပ်ကိုင်ရန် 	<ul style="list-style-type: none"> ပင်စင်စားများအတွက် ဝန်ဆောင်မှု (retirement business) ကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ခြင်း ခရီးသွားဝင်ရောက်မှု ကို ၆ သန်းအထိ ရည်မှန်း လုပ်ကိုင်ရန်

Source: ERIA.

၃-၄။ ဝင်ရိုးနှစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဗျူဟာ

ဝင်ရိုးနှစ်ခုဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဗျူဟာ² သည် မြင့်မားသောတိုးတက်မှုနှင့် ညီမျှသောတိုးတက်မှု နှစ်ခုစလုံးကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည်။ ပထမဆုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုဝင်ရိုးမှာ ရန်ကုန်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယမှာ မန္တလေး ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏ မြို့တော် နေပြည်တော်မှာမူ အုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုအဖြစ် ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ ပို၍ချမ်းသာသော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် တိုးချဲ့ချိတ်ဆက်ထားသည့် နယ်စပ်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုလည်း ဖွံ့ဖြိုးမှုဝင်ရိုးနှစ်ခုအတွက် ဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပေးမည့် မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်အဖြစ်အဆိုပြုထားသည်။

ပုံ ၃-၁။ ထိုင်း၊ မြန်မာနှင့် ဗီယက်နမ်တို့၏ ဂျီဒီပီ သိပ်သည်းဆ

Source: ERIA based on IDE-GSM dataset.

အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် စီးပွားရေးအလျင်အမြန်တိုးတက်နေသည့်ကာလအတွင်း စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်မှုများ၏ ပထဝီဆိုင်ရာစုစည်းမှု (geographical concentration) မည်သို့ပြုမူခဲ့သည်ကို လေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။ မြန်မာအတွက်စံပြနှိုင်းစရာညွှန်းမှတ်များအဖြစ် မြေဧရိယာနှင့် လူဦးရေ မတိမ်းမယိမ်းရှိသည့် ထိုင်းနှင့်ဗီယက်နမ်တို့ဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်။ ထိုင်းနှင့်ဗီယက်နမ်တို့တွင် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတစ်ခုနှင့် တစ်ခု

²အသေးစိတ်ကို Kudo and Kumagai (2012), Two-Polar Growth Strategy in Myanmar: Seeking “High” and “Balanced” Development, Bangkok Research Centre (BRC), JETRO, available at <http://www.ide.go.jp/English/Publish/Download/Brc/PolicyReview/08.html> တွင် လေ့လာနိုင်သည်။

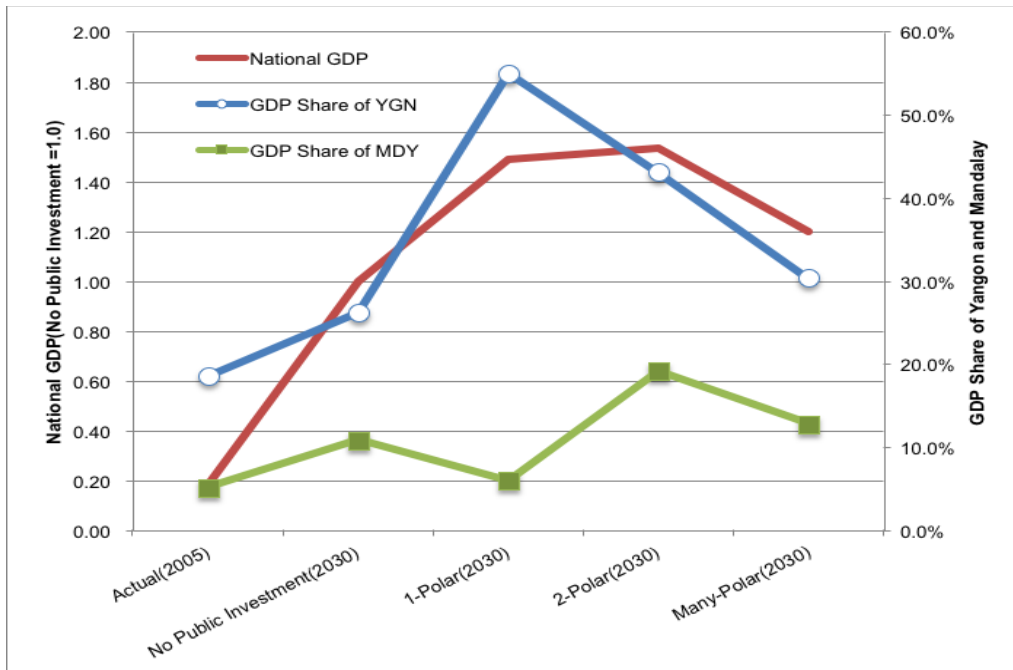
အလွန်ခြားနားသော ပထဝီအနေအထားများရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ဝင်ရိုး တစ်ခုတည်းကို အတိအကျ အခြေပြုသောနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ဗီယက်နမ်သည် ဝင်ရိုးနှစ်ခုအပေါ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း အခြေပြုသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ပုံ ၃-၁ တွင် ထိုင်း၊ မြန်မာနှင့် ဗီယက်နမ်တို့၏ ဂျီဒီပီသိပ်သည်းဆ (တစ်ကီလိုမီတာရှိ ဂျီဒီပီ) ကိုဖော်ပြထားသည်။ ပုံအရ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်မှုများသည် ဘန်ကောက်ဝန်းကျင်တွင်သာ အခြေစိုက်ကြကြောင်း ထင်ရှားနေသည်။ ဗီယက်နမ်တွင်မူ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြောက်ပိုင်းဟနွိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းဟိုချီမင်း တို့တွင် စုစည်းခဲ့ကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထဝီအနေအထားဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေး မဟာဗျူဟာကို စဉ်းစားရာတွင် ဝင်ရိုးတစ်ခုတည်း သို့မဟုတ် ဝင်ရိုးနှစ်ခု (သို့မဟုတ် ဝင်ရိုးများစွာ) မည်သည့်အပေါ်တွင် အခြေပြုမည်ကို ရွေးချယ်နိုင်ရန်မှာများစွာအရေးကြီးပေသည်။

ခရိုင်အလိုက် လူဦးရေ၊ ဂျီဒီပီ သိပ်သည်းဆနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ တည်ရှိပုံအရ ရန်ကုန် သည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများနှင့် လူဦးရေ စုစည်းမှုရှိနေခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ပထမဝင်ရိုးဖြစ်ရန် ပြည့်စုံလုံလောက်ပေသည်။ အလားတူ မန္တလေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများနှင့် လူဦးရေအခြေအနေတစ်ခုအထိတည်ရှိနေပြီးဖြစ်သဖြင့် မန္တလေး သည်လည်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှု၏ ဒုတိယမြောက်ဝင်ရိုးဖြစ်လာပေမည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုမဟာဗျူဟာ တစ်ခုစီ၏ အကျိုးရလဒ်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ရန် IDE Geographical Simulation Model (IDE-GSM) ဆန်းစစ်မှုပုံစံဖြင့် လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုဝင်ရိုးအရေအတွက်၊ နိုင်ငံ ဂျီဒီပီနှင့် ရန်ကုန်၊မန္တလေးတို့၏ ဂျီဒီပီပါဝင်မှုအချိုးတို့အကြား ဆက်စပ်မှုကို လေ့လာထားခြင်းဖြစ်သည်။³

ဝင်ရိုးနှစ်ခု မဟာဗျူဟာသည် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်၏ ဂျီဒီပီ အချိုးအစားကိုလက်ရှိ ၅၅% ရှိရာမှ ၄၃% သို့ လျော့ချပေးမည်ဖြစ်ပြီး ဝင်ရိုးတစ်ခုမဟာဗျူဟာအရ နိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပီသည် ၁.၄၉ ဆမြင့်တက်မည် ဖြစ်ပြီး ဝင်ရိုးနှစ်ခုတွင် အနည်းငယ်ပို၍ ၁.၅၄ ဆ မြင့်တက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မန္တလေး၏ ဂျီဒီပီ အချိုးအစားသည် ၁၁% မှ ၁၉% သို့ မြင့်တက်လာမည်ဖြစ်သည်။ ဝင်ရိုးနှစ်ခုမဟာဗျူဟာတွင် တိုးတက်မှုနှုန်း မြင့်တင်ရေးနှင့် မညီမျှလျော့ချရေးတို့အကြား အပေးအယူမရှိနိုင်ဟု ယူဆရသည်။ သို့သော် ဖွံ့ဖြိုးမှုအရင်းအမြစ်များသာ ဝင်ရိုးများစွာ (ရန်ကုန် နှင့် မန္တလေးအပါအဝင် ဝင်ရိုး ၁၅ ခုဟု ယူဆလျက်) ပြန့်နှံ့သွားလျှင် နိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပီသည် ၁.၂၀ ဆ သာ မြင့်တက်နိုင်တော့မည် ဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်၏ ဂျီဒီပီ ပါဝင်မှုအချိုးအစားသည်လည်း ၃၀.၄% သို့ ကျဆင်းသွားမည် ဖြစ်သည် (ပုံ ၃-၂)။

³Simulation Model အသေးစိတ်အတွက် Kumagai et. al. (2012) တွင်ကြည့်နိုင်ပါသည်။

ပုံ ၃-၂။ ဖွံ့ဖြိုးမှုဝင်ရိုးအရေအတွက်၊ နိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပီနှင့် ရန်ကုန်၊ မန္တလေးတို့၏ ဂျီဒီပီ ပါဝင်မှု အချိုး (၂၀၃၀ ခန့်မှန်းခြေအရ)

Source: ERIA based on IDE-GSM simulation results.

ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေး ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင်လည်း ဝင်ရိုးနှစ်ခုမဟာဗျူဟာသည် လျော်ကန်သင့်မြတ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ UNDP ကပြုလုပ်ခဲ့သည့် ၂၀၀၉-၂၀၁၀ အိမ်ထောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရေး အခြေအနေစစ်တမ်း (IHLCA 2009-2010) အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဗဟိုချက်ဖြစ်သည့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၏ ဆင်းရဲမှုပါဝင်နှုန်း ၈% ရှိသည်။ အနီးအနားရှိ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပေါင်းပါက ၂၇% အထိ ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်အနီး တဝိုက်ရှိ ဆင်းရဲမှုတွင် မန္တလေးနှင့် မကွေးရှိ ဆင်းရဲမှုအရေအတွက်ကိုပါ ထည့်ယူလိုက်ပါက နိုင်ငံအဝန်း ဆင်းရဲသူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ထက်ဝက်ကျော် ၅၁% အထိ ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အချိုးအစားသည် များစွာမြင့်မားနေပြီး ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးမဟာဗျူဟာကို ရန်ကုန်တစ်ခုတည်း၏ စီးပွားရေးစုစည်းမှုအပေါ်သာ အမှီပြုနေမည်ဆိုပါက

စွန့်စားခန်းတစ်ရပ်သဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ လက်ရှိစီးပွားရေးစုစည်းမှု အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ရှိနေပြီးဖြစ်သော မန္တလေးကို ၎င်းကိုယ်တိုင် နှင့် အိမ်နီးချင်း မကွေး (နှင့်စစ်ကိုင်း) တို့၏ ဆင်းရဲသူဦးရေအတွက်ပါ တာဝန်ယူစေမည်ဆိုပါက ပို၍ သင့်တော်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဗီယက်နမ်ကဲ့သို့ပင် ဝင်ရိုးနှစ်ခု အခြေပြုသည့် စီးပွားရေးတည်ဆောက်မှုပုံသဏ္ဌာန်ကိုသာ ရွေးချယ်သင့်ပေသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ စုစည်းခြင်းကိုဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံများတွင် မလွဲမရှောင်သာ ဖြစ်စေ၊ လိုလိုလားလား ဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်ရလေ့ရှိသည်။ သို့သော် စီးပွားရေးအရ အစွန်အဖျား ရောက်ရှိနေသော ဒေသများကိုလည်း ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရန်လိုသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် တောတောင်ထူထပ်သော နယ်စပ်ဒေသများတွင် အဆိုပါ အလေးပေးဂရုစိုက်မှုမျိုး ရှိရမည် ဖြစ်သည်။ အချို့လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများမှာမူ လူဦးရေကျဲပါးစွာရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျသော ဒေသများတွင် ထူထောင်လုပ်ကိုင်ရန် ခဲယဉ်းမည်ဖြစ်သည်။

ဤစာတမ်းတွင် ရှင်းလင်းထားသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၏ ပထမဆုံး သဘောတရား မူဘောင်မှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိသော ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များကို အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၏ ကနဦးအဆင့်တွင် နေရာဒေသအမြောက်အများသို့ ဖြန့်ခွဲပစ်ရန် မသင့်လျော် ပေ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပို၍ချမ်းသာကြွယ်ဝသော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ ဝန်းရံလျက်ရှိသည်ဆိုသည့် အချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက အဆိုပါအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် တိုးချဲ့ချိတ်ဆက်လိုက်ခြင်း သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအရင်းအမြစ်များကို စီးပွားရေး အချက်အခြာနေရာများမှ များစွာခွဲဝေပေးရန် မလိုဘဲ ပို၍ညီမျှသောဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိနိုင်သည့် သော့ချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် တိုးချဲ့ချိတ်ဆက်လိုက်ခြင်း၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးရလဒ်ကိုIDE-GSMဖြင့်ပင် ထပ်မံလေ့လာခဲ့သည်။ အဆိုပါ တိုးချဲ့ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖြစ်စဉ်တွင် (က) ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၂၀ တွင် နိုင်ငံ၏ အချို့နယ်စပ်များရှိ အကောက်ခွန် ချောမွေ့ရေးဆိုင်ရာနည်းလမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ (ခ) ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၂၀ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကမြို့ကြီးများမှ အဆိုပါ နယ်စပ်များ အရောက် ကုန်းလမ်းဆက်သွယ်ရေး အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဂ) ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ထားဝယ်နှင့် ကျောက်ဖြူဆိပ်ကမ်းများအား အိန္ဒိယ၊ ဥရောပတို့နှင့် ဆက်သွယ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ပေါင်းစပ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဇယား ၃-၆ တွင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် တိုးချဲ့ချိတ်ဆက်မှုမရှိသည့် ဝင်ရိုးနှစ်ခုအပေါ် အခြေပြုသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမဟာဗျူဟာနှင့်ယှဉ်လျှင် တိုးချဲ့ချိတ်ဆက်ခြင်းသည် တိုင်းဒေသကြီး ခုနစ်ခု၊ ပြည်နယ်ခုနစ်ခုတို့၏ ပျမ်းမျှဝင်ငွေကို တိုးတက်စေပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဗမာလူမျိုးအများဆုံး

နေထိုင်သည့် တိုင်းဒေသကြီးခုနစ်ခုနှင့် အခြားတိုင်းရင်းသားများ အဓိကနေထိုင်သည့် ပြည်နယ် ခုနစ်ခုတို့အကြား ဝင်ငွေကွာဟမှုကို လျော့ချနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါလေ့လာမှု ရလဒ်များက အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် တိုးချဲ့ချိတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးဗဟိုချက်များ၏ ဂျီဒီပီကို လျော့ကျစေခြင်းမရှိဘဲ ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများ၏ ဂျီဒီပီကို သိသိသာသာ တိုးတက်စေနိုင် ကြောင်း ပြဆိုနေသည်။ ထို့အပြင် တိုးချဲ့ဆက်သွယ်မှုမပါသည့် ဝင်ရိုးနှစ်ခု အခြေပြု မဟာဗျူဟာ နှင့် နှိုင်းစာလျှင် မညီမျှမှုအတိုင်းအတာများသည်လည်း တိုးတက်မှုရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၃-၆။ ဖွံ့ဖြိုးမှုမဟာဗျူဟာအလိုက် တိုင်းဒေသကြီးခုနစ်ခုနှင့် ပြည်နယ်ခုနစ်ခုတို့အကြား မညီမျှမှုအခြေအနေ

	တိုင်းဒေသကြီး ခုနစ်ခု (နှင့် ပြည်နယ်ခုနစ်ခု =၁.၀)		တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ (တစ်နိုင်ငံလုံးပျမ်းမျှ (၂၀၀၅)=၁.၀)		
	ဂျီဒီပီ	တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ	တိုင်းဒေသကြီး ခုနစ်ခု	ပြည်နယ် ခုနစ်ခု	တစ်နိုင်ငံလုံး
လက်ရှိအခြေအနေ (၂၀၀၅)	၃.၀၁	၁.၁၂	၁.၀၃	၀.၉၂	၁.၀၀
အစိုးရ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မရှိ (၂၀၃၀)	၃.၄၂	၁.၁၅	၃.၆၃	၃.၁၅	၃.၅၁
ဝင်ရိုးတစ်ခု (၂၀၃၀)	၅.၇၃	၁.၇၄	၅.၄၇	၃.၁၄	၄.၉၃
ဝင်ရိုးနှစ်ခု (၂၀၃၀)	၅.၉၂	၁.၇၉	၅.၆၄	၃.၁၅	၅.၀၆
ဝင်ရိုးနှစ်ခု+တိုးချဲ့ချိတ်ဆက် (၂၀၃၀)	၅.၈၀	၁.၇၆	၅.၇၅	၃.၂၆	၅.၁၇
ဝင်ရိုးများစွာ (၂၀၃၀)	၄.၀၂	၁.၃၀	၄.၃၅	၃.၃၃	၄.၁၀

Source: ERIA based on IDE-GSM simulation results.

၃-၅။ ပထဝီဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံ

FDI ဆွဲဆောင်နိုင်ရေး၏ အရေးပါမှုနှင့် လက်တွေ့နယ်ပယ်ရှိ ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်တွင် ပါဝင်နိုင်ရေးတို့ကို အလေးပေးလေ့လာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ မြန်မာကဲ့သို့သော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်ခု အနေဖြင့် နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးများ၏ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များမှ တစ်ခုတလေရရှိမှုဖြင့် စက်မှု ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အလွယ်တကူ စတင်နိုင်မည်ဖြစ်သည် (Kimura and Obashi 2011, p.15)။ ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်တွင် ပါဝင်နိုင်ရန်နှင့် FDI ဆွဲဆောင်နိုင်ရန်အတွက် စံပြဥပမာအချို့ကို ပထဝီ ဆိုင်ရာ လက္ခဏာရပ်များနှင့်အညီ တင်ပြလိုပေသည်။

Myanmar International Terminals Thilawa (MITT) နှင့် Myanmar Integrated Port Ltd (MIPL) တို့သည် သီလဝါတွင်တည်ရှိပြီး ယခင်က ကမ်းတလျှောက် ရေအနက် ၁၀ မီတာရှိခဲ့သည် (Min and Kudo 2012, pp.205-208)။ နိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံး မြို့တော် ရန်ကုန်နှင့် ၂၈ ကီလိုမီတာ ကွာဝေးသည်။ ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုသို့ ဆက်သွယ်နိုင်သည့် လမ်းကြောင်း တည်ဆောက်နိုင်ခြင်းဖြင့် အချိန်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်ကို အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် လျော့ချနိုင်ပြီး လက်ရှိ ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်တွင် အချိန်နှင့် စရိတ် အနိမ့်ဆုံးဖြင့် ပါဝင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဂျပန်အစိုးရနှင့် မြန်မာအစိုးရတို့သည် သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးစာချုပ်လွှာကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးချုပ်ဆိုခဲ့ ခြင်း ဖြစ်သည် ⁴ ။ ဂျပန်နိုင်ငံ မြေပြင်အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန သည်လည်း သီလဝါဆိပ်ကမ်း ဖွံ့ဖြိုးရေး ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန်အတွက် မူဝါဒဆိုင်ရာ စီမံကိန်းရေးဆွဲသူ ပညာရှင်တစ်ဦးကို ပို့လွှတ်ခဲ့သည်⁵။

ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းဟုဆိုရာတွင်ရန်ကုန်မြစ် တစ်လျှောက် ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေလေးခုရှိသည်။ ရန်ကုန်မြစ်နှင့် ပဲခူးမြစ်ဆုံရာ ခွဆုံ (Monkey Point) သည် ရေတိမ်ဖြစ်၍ ဒီရေကျချိန်တွင် ရေကြောင်းသွားလာမှု အဆင်အပြေနိုင်ပေ (Ishida 2011a, pp.25-26)။ ထို့ကြောင့် သီလဝါဆိပ်ကမ်း၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တိုးချဲ့လိုက်ပါက ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းလေးခုမှ အချို့၏ အရေးပါမှုကျဆင်းသွားပေမည်။ ထိုအခြေအနေသာ လက်တွေ့ပေါ်ထွက်လာပါက ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေအချို့မှာ အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်၏ အနောက်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းတို့တွင် စက်မှုနယ်မြေများစွာတည်ရှိသည်။ စက်မှု နယ်မြေအများစုသည် စက်မှုသုံးရေပေးဝေမှု၊ စွန့်ပစ်ရေ သန့်စင်မှု၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ကျောထောက်နောက်ခံနှင့် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး စသည့် အခြေခံများ ပံ့ပိုးပေးမှုမရှိပေ။ FDI ဆွဲဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အသစ်တည်ဆောက်မည့် စက်မှုနယ်မြေများတွင် အဆိုပါအခြေခံများ ပံ့ပိုးပေးရန်လိုသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားနှင့်ပတ်သက်၍ ဂျပန်အစိုးရ၏ စက်မှုနယ်မြေ အချို့တွင် ပုဂ္ဂလိကဓာတ်အားပေးသူ (independent power producer-IPP) ထံမှ ရရှိနိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြည့်ဆည်းရန် နိုင်ငံခြား IPP ကုမ္ပဏီများ၊ ရေသန့်စင်ရေးကုမ္ပဏီများကို ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

အနာဂတ်ကာလတွင် ရန်ကုန်မြို့အတွင်း မော်တော်ကား ပိတ်ကြပ်မှုမဖြစ်စေဘဲ ကုန်စည်များကို သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်ရန် မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်၊ သီလဝါ၊ အခြား စက်မှုနယ်မြေများနှင့်

⁴Press Release of Ministry of Economy, Trade and Industry of Japan dated on December 27, 2012.

⁵Press Release of Ministry of Land Infrastructure and Transport of Japan on January 25, 2013.

အမှတ်(၁) ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီး ကို ဆက်သွယ်ပေးမည့် အနားပတ်လမ်းတစ်ခု လိုအပ်လာမည် ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြစ်အနောက်တောင်ပိုင်းနှင့် ပဲခူးမြစ် အရှေ့တောင်ပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးမှု နိမ့်ကျနေသော နေရာများကို တိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ရေးမှာလည်း စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်နေသည်။ အနားပတ်လမ်း၏ အချို့အစိတ်အပိုင်းများသည် အဆိုပါနေရာများအား ဖြတ်သန်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဟိုချီမင်းမြို့၏ အတွေ့အကြုံအရ ဒုတိယခရိုင်ခေါ် ဆေဂုံမြစ်၏ အရှေ့ဖက်ကမ်းသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျနေခဲ့ရာ အဆိုပါနေရာကို လက်ရှိတွင် ရန်ဟိုင်းရှိ ပူဒေါင်းကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မြို့ပြတစ်ခုအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီမံကိန်းရေးဆွဲထားသည်။ ဤနည်းဖြင့် ကုန်သွယ်ရေး သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အချက်အခြာနေရာတစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ စက်မှုနယ်မြေသစ်များအဖြစ်လည်းကောင်း ထူထောင်လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ အဆိုပါနေရာများကို သွားရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် နှင့် လည်ပတ်နိုင်ရန် အတွက် ခရီးသည်များကို သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးမည့် တောင်-မြောက် နှင့် အရှေ့-အနောက် မြို့ပတ်ရထားပို့ဆောင်မှုများ အနာဂတ်တွင် လိုအပ်လာမည်ဖြစ်သည်။

၃-၅-၂။ မန္တလေး

မန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ ဒုတိယအများဆုံးနေထိုင်သော မြို့ကြီးတစ်မြို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မန္တလေးသည် ချင်းမိုင် သို့မဟုတ် လမ်ဖွန်နှင့် အလားသဏ္ဌာန်တူသည်။ မန္တလေးမှ ရန်ကုန်သို့ ၆၉၅ ကီလိုမီတာကွာဝေးပြီး လမ်ဖွန်နှင့် ဘန်ကောက်အကွာအဝေး (၆၇၄ ကီလိုမီတာ) နှင့် များစွာကွာခြားမှုမရှိပေ။ မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်သည် ရန်ကုန်-မန္တလေးလမ်းမမှ ၄၅ ကီလိုမီတာခန့် ကွာဝေးသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါလမ်းမကြီးကို အသေအချာ အဆင့်မြှင့်တင်ပြီး လေဆိပ်အနီး စက်မှုနယ်မြေတစ်ခု ထူထောင်ကာ လေဆိပ်တွင် သိုလှောင်ရုံများ တည်ဆောက်နိုင်ပါက ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆော့ဖ်ဝဲနှင့် ICT နည်းပညာများနှင့် ပတ်သက်သော FDI များကို မျှော်လင့်နိုင်သည်။ ICT နည်းပညာ၊ ဆော့ဖ်ဝဲ တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ရတနာပုံ ဆိုင်ဘာစီးတီးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက်လည်း ဖြစ်နိုင်ဖွယ် ရှိသည်။

ကုန်စည်များကို မန္တလေးမှ ညနေတွင်ထွက်ခွာပြီး ရန်ကုန်သို့ နောက်တစ်နေ့နံနက် ရောက်ရှိစေမည့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်း တည်ထောင်ရေးသည် ပထမခြေလှမ်းဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး ပျံသန်းပြေးဆွဲနေသော လေယာဉ်များသည် အငယ်စားများသာဖြစ်ရာ ပို့ဆောင်နိုင်မည့် ကုန်စည်ပမာဏမှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေသည်။ လေကြောင်းပို့ဆောင်မှုချဲ့ထွင်နိုင်ရန်အတွက် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး ခရီးသွားအရေအတွက် တိုးမြှင့်၍ စမ်းသပ် ပြေးဆွဲခြင်းသည် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ခရီးသည်အရေအတွက် တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်းဖြင့် ကုန်တင်နိုင်သည့်နေရာအနေအထားလည်း ပိုမိုရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဘန်ကောက်၊ ကူမင်းတို့နှင့် တိုက်ရိုက်ပြေးဆွဲခြင်းဖြင့် တန်ဖိုးမြင့် လယ်ယာကုန်ထွက်များ အပါအဝင် ကုန်တင်ဧရိယာကို တိုးချဲ့သွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၃-၆။ နယ်စပ်ဒေသများဖွံ့ဖြိုးရေး

၃-၆-၁။ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အရေးပါမှုနှင့် အလားအလာ

ဝင်ရိုးနှစ်ခုမဟာဗျူဟာတစ်ခုတည်းဖြင့် အနားသတ်နှင့် ဗဟိုဒေသများအကြား စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ကွာဟမှုများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် အနားသတ်နယ်မြေများဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ကွက်လပ်ဖြည့်ပေးမည့် ဗျူဟာတစ်ရပ် လိုအပ်လာသည်။ သို့သော် အနားသတ်ဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးရေးမဟာဗျူဟာသည် ညီမျှစွာဆင်းရဲနေစေမည့်အခြေအနေ (equally poor situation) ကို ရှောင်လွှဲနိုင်ရန်အတွက် အချက်အခြာဒေသများထံမှ အရင်းအမြစ်များ အလွန်အကျွံဆွဲယူခြင်းမျိုး မဖြစ်ရန်လည်း လိုအပ်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ပုံစံနှစ်မျိုးရှိသည်။ တစ်မျိုးသည် နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေးဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်မျိုးမှာ နယ်စပ် ဒေသ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးဖြစ်သည်။ ပထမတစ်မျိုး၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ပိုမိုချောမွေ့သော နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းများ ရရှိရေးဖြစ်သည်။ အတိုအားဖြင့် နယ်စပ်စစ်ဆေးရေးစခန်းများ၏ ကြန့် ကြာမှုကို အနိမ့်ဆုံးသို့ လျှော့ချရန်နှင့် စစ်ဆေးရေးစခန်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်ကို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် အရေးပါသော နေရာများအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

၃-၆-၂။ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မဟာဗျူဟာမြောက် နည်းလမ်းများ

ဤအပိုင်းတွင် အကျိုးရလဒ်များရှိနိုင်သည့် အလားအလာများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ၎င်းတို့ကို နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် ရလဒ်အမြင့်ဆုံးရရှိအောင် အသုံးပြုနိုင် ရန် မဟာဗျူဟာနည်းလမ်းသုံးခုကို အဆိုပြုထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ နယ်စပ်ဒေသများ၏ အပြင်ပိုင်း နှင့် အတွင်းပိုင်း တိုးချဲ့ခြင်း၊ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန် မူဘောင်အရဖြစ်စေ၊ နယ်စပ်ဒေသများ၏ သက်ဆိုင်ရာ ဗျူဟာအရ ဖြစ်စေ ဝန်ဆောင်စရိတ်များအား လျှော့ချပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အခန်း ၄။ အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်း (SME) ဖွံ့ဖြိုးရေး

၄-၁။ SME ဖွံ့ဖြိုးမှုမှတစ်ဆင့် စက်မှုထူထောင်ရေး

SME အားလုံးနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းလည်ပတ်အရင်းအနှီး၊ ကနဦးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်သား၊ အဆင့်မြင့်နည်းပညာ၊ အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ အသေးစိတ်ရရှိမည့် သတင်းအချက်အလက်၊ ကုန်ကြမ်းနှင့် အခြားသွင်းအားစုများ ဝယ်ယူရာတွင် အခက်အခဲ၊ ဈေးကွက်တင်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း၊ မြင့်မားသော သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ်၊ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေပြီး အကုန်အကျများသည့် အစိုးရရုံးပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်၊ အထူးသဖြင့် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ ရယူခြင်း၊ ဈေးကွက်ယန္တရားကို ပျက်ပြားစေသည့် မူဝါဒစည်းမျဉ်းများ စသည့် အခက်အခဲများစွာရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ SMEများသည် မြင့်မားသော စွမ်းအင်ကုန်ကျစရိတ်၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ စရိတ်ကြီးမားပြီး အကန့်အသတ်ရှိသော ဘဏ္ဍာငွေရယူမှု၊ အတွေ့အကြုံရှိပြီး ကျွမ်းကျင်သော လုပ်သားများမလုံလောက်မှုနှင့် ကြုံတွေ့နေရကြောင်း သိရှိရသည်။ အရည်အသွေးနိမ့်ကျသော အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် နည်းပညာရရှိမှုအကန့်အသတ်များကြောင့် ICT ကို ထိရောက်စွာ အသုံးမပြုနိုင်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်မှုနည်းပညာများနိမ့်ကျခြင်းနှင့် သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု(RNT) ထိရောက်စွာမလုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဈေးကွက်ရှာဖွေမှုနှင့် စားသုံးသူအခြေပြု ဝန်ဆောင်မှုများကဲ့သို့သော အရည်အသွေးမြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကို သုံးစွဲရမည်ဆိုသည့် ဗဟုသုတပိုင်းတွင်လည်း အားနည်းလျက်ရှိသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဆိုင်သော SME များအနေဖြင့် နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးများဦးဆောင်သည့် ထုတ်လုပ်မှု ကွန်ရက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် အကျိုးအမြတ်များစွာရရှိနိုင်သည်။ အရှေ့အာရှ တွင်ရှိသော ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များ အထူးသဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် စက်ပစ္စည်းစက်ရုံများ သည် ၎င်းတို့၏အတိုင်းအတာ၊ ကျယ်ပြန့်မှု၊ ခက်ခဲနက်နဲမှုနှင့် အလွယ်တကူတုံ့ပြန်နိုင်မှုတို့အရ ကမ္ဘာတွင် အကောင်းဆုံးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံထားရသည် (Kimura and Ando (2005), Kimura and Obashi(2011),and Ando (2013))။

ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များ အောင်မြင်စွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမှာ လွယ်ကူသောကိစ္စရပ်မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့အောင်မြင်ရန်အတွက် အနည်းဆုံး အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေသည့် အခြေအနေသုံးခုလို အပ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ အောင်မြင်သောလုပ်ငန်းများတည်ရှိခြင်း၊ ဆွဲဆောင်မှုရှိသော အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် သက်သာသောဝန်ဆောင်စရိတ်များရှိခြင်းနှင့် နိုင်ငံအတွင်းရှိအာဏာပိုင်များ၊ လုပ်ငန်းများနှင့် သင်တန်းဌာနများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကောင်းခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

SME လုပ်ငန်းများကို ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များတွင် ပါဝင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ် ကုန်များထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ပိုမိုရရှိစေရန် နည်းပညာများအဆင့်မြှင့်ပေးခြင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကောင်းများရရှိအောင် ပံ့ပိုးပေးခြင်း စသည့်ဇယား ဘုယျရည်မှန်းချက်များနှင့်လည်း လိုက်လျောညီထွေရှိရမည် ဖြစ်သည်။

၄-၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ SMEဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် မဟာဗျူဟာ

မဟာဗျူဟာများအနေဖြင့် အစိုးရ၏ လက်ရှိအရင်းအမြစ်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်၊ ချက်ချင်း နှင့်အရေးပေါ်ဆောင်ရွက်ရမည့် ပြဿနာနှင့်အခြေများ၊ နိုင်ငံတကာသုံးအလေ့အထကောင်းများ စသည့်တို့အပေါ်အခြေခံသည့် ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်အချို့ကို အဆိုပြုလိုပါ သည်။

အောက်ဖော်ပြပါ အဆိုပြုမဟာဗျူဟာများသည် ၎င်းအခြေခံများအပေါ်မူတည်၍ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) အဖွဲ့အစည်းနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဘောင် များ တိုးတက်စေခြင်း၊ (၂) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအထောက်အပံ့များ တိုးတက်ရ ရှိစေခြင်း၊ (၃) ဘဏ္ဍာငွေအလွယ်တကူရရှိစေရန် ဆောက်ရွက်ပေးခြင်း၊ (၄) နည်းပညာနှင့် တီ ထွင်လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်း တိုးတက်စေခြင်း၊ (၅) နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ကိုထိုးဖောက်နိုင်ရန် ဆောင် ရွက်ပေးခြင်းနှင့် (၆) လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး တိုးမြှင့်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

၄-၂-၁။ အဖွဲ့အစည်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဘောင်များ တိုးတက်စေခြင်း

နိုင်ငံတဝန်းလုံးနှင့် ဒေသအလိုက် SMEဖွံ့ဖြိုးမှုများ အစဉ်မပြတ်နှင့် ထိရောက်မှုရှိစေရန် အမျိုးအစားခွဲခြားပြီး နည်း လမ်း များရှာဖွေရန်အရေးကြီးပေသည်။ အစိုးရ ဌာနများအကြား SMEကိုအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်သည် SMEဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပံ့ပိုးပေးမည့်နည်းလမ်းများအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် ထိရောက်မှုနှင့် စွမ်း ဆောင်ရည်ရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ ထို့အပြင် တူညီသော SME အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်သည် SME ဖွံ့ဖြိုးရေး ပံ့ပိုးပေးမည့် အစိုးရဌာနများအတွင်း အပြန်အလှန်အားဖြည့်ပေးနိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ခိုင်မာသောမူဝါဒ၊ စည်းမျဉ်းနှင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဘောင်များ ရေးဆွဲချမှတ်ပေးခြင်း၊ လွယ်ကူသောစီးပွားရေးဝန်းကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း စသည်တို့သည် SME လုပ်ငန်းများ၏ လုပ်ဆောင်မှုနှင့်စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရန် အရေးပါသောအချက်များ ဖြစ်သည်။

ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များနှင့်ပတ်သတ်၍ ရင်းလင်းစွာသတ်မှတ်ပေးထားပြီး ပဋိပက္ခများဖြေရှင်းရာ တွင် အကုန်အကျသက်သာစေသည့် စည်းမျဉ်းများနှင့် အနာဂတ်အလားအလာများကို ခန့်မှန်း နိုင်ပြီး အလွဲသုံးစား ပြုလုပ်ခြင်းမှ အကာအကွယ်ပေးနိုင်သည့် စည်းမျဉ်းများသည် SME ဖွံ့ဖြိုးတိုး

တက်ရေးအတွက် များစွာအရေးပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်
 အထွေထွေစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် SME များအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့်
 ဥပဒေစည်းမျဉ်းများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ လိုင်စင်ရယူခြင်း၊
 အလုပ်သမားဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ကြွေးမြီဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ၊
 စုပေါင်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အခွန်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊
 စာချုပ်စာတမ်းများအသက်ဝင်စေခြင်း၊ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်း၊
 ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစံနှုန်းများ၊ ယှဉ်ပြိုင်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ဝယ်ယူမှုနှင့်
 အများပြည်သူဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း တို့ပါဝင်သည်။

မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ တိုးတက်မှုရှိလာခြင်းသည် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများ
 ပိုမိုထူထောင်လုပ်ကိုင်လာစေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ငန်းများကို ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ
 တရားဝင် လုပ်ကိုင်လာခြင်းအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတွင် လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ၊
 ငွေရေးကြေး ရေး သို့မဟုတ် အစိုးရ၏ဝယ်ယူမှုများကို ရရှိခံစားနိုင်ပြီး
 ကုန်ထုတ်စွမ်းအားဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် အခွင့် အလမ်းများ တိုးတက်ရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။
 စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများတိုးတက်လာခြင်းသည်
 ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ စီးပွားရေးဝန်းကျင် ဖွံ့ဖြိုးလာရေးနှင့် အစိုးရ ၏ ဝန်ဆောင်မှုစံနှုန်းများ
 တိုးတက်လာရေးတို့အတွက် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းတစ်ခုတရားဝင်ထူထောင်ပြီးနောက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းပိုင်း ဆိုင်ရာ
 အခက်အခဲများစွာကို ရင်ဆိုင်ရဦးမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအခက်အခဲများသည် SMEများအပေါ်တွင်
 ပို၍ထိခိုက်နိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် SME များအနေဖြင့် ရှုပ်ထွေးလှသော
 စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအတိုင်း လိုက်နာနိုင်ရန်၊ နားလည်သိရှိနိုင်ရန်နှင့် ချမှတ်ကျင့်သုံးနိုင်ရန်
 စွမ်းရည်အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို
 လွယ်ကူရှင်းလင်းစေရန်နှင့် ထင်သာမြင်သာရှိစေရန် ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ကိုင်ပြီး
 ဈေးကွက်ကိုထိုးဖောက်မည့် SME များဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။

၄-၂-၂။ သတင်းအချက်အလက်နှင့် အထောက်အကူပြုဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်ရရှိစေ
 ခြင်း

သတင်းအချက်အလက်များလုံလောက်စွာမရရှိခြင်းသည် SMEလုပ်ငန်းများအတွက်
 အခြားအရင်းအမြစ်များကို သိရှိနားလည်ရန် အဟန့်အတားဖြစ်နေသည်။
 သတင်းအချက်အလက်လုံလောက်စွာမရရှိခြင်းသည် SME များကိုယ်တိုင်က
 သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်စွမ်းမရှိခြင်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့
 သတင်းအချက်အလက်ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် ရင်းမြစ်များ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေ

ခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ နိုင်ငံအများစုတွင် SME များအနေဖြင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာသတင်းအချက်များ ပံ့ပိုးမှုမရရှိခြင်းသည် သတင်းရင်းမြစ်ထုတ်ပြန်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းနည်းပါးခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ပေးရာတွင် နှေးကွေးနေခြင်း၊ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ပေါင်းစပ်စုစည်းမှုမရှိခြင်း၊ စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

၎င်းအပြင် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်း အနေဖြင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တင်ရန်၊ ဈေးကွက်ထိုးဖောက်မှုတိုးတက်စေရန်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်လုပ် ကိုင် နိုင်စွမ်းနှင့် အမြတ်အစွန်းရရှိနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်ပေးရန်အတွက် SME များအား

လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးရန်လိုအပ်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ဆောင်မှုများ (BDS) တွင် ငွေကြေးမဟုတ်သည့် အခြားထောက်ပံ့ဝန်ဆောင်မှုများ ကျယ်ပြန့်စွာ ပါဝင်သည်။

၄-၂-၃။ ဘဏ္ဍာငွေကြေးရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

ဘဏ္ဍာငွေကြေးအနည်းငယ်မျှ ရရှိနိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းသည် လုပ်ငန်းငယ်များအတွက် စီးပွားရေးဈေးကွက်အတွင်း ခြေကုတ်ရရှိရန် အရေးပါသော ခြေလှမ်းအစပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အလွန်သေးငယ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် များစွာအရေးပါသည်။ SME အများအပြားသည် စီးပွားရေးဘဏ်များ၊ အခြားပုဂ္ဂလိကအရင်းအမြစ်များနှင့် အစိုးရအရင်းအမြစ်များထံမှ မည်သို့ဘဏ္ဍာငွေကြေးရယူနိုင်သည်ကို သတိပြုမိမှုနည်းပါးပြီး ၎င်းတို့၏ငွေကြေးလိုအပ်မှုကို သတ်မှတ်အကဲဖြတ်ရာတွင်လည်း အခတ်အခါများရှိနေတတ်သည်။

SME အများအပြားသည် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်နှင့် ချဲ့ထွင်ရန်အတွက် ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်များအပေါ်တွင် မှီခိုနေရဆဲဖြစ်သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျသည့် နိုင်ငံများရှိ ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီငယ်များအနေဖြင့် ပြင်ပဘဏ္ဍာငွေရရှိရေးသည် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးပေသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါလုပ်ငန်းများ၏ အရွယ်အစားနှင့် နိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့် (ငွေကြေးဈေးကွက်အခြေအနေ) တို့သည်လည်း ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးတို့ရရှိရန်အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည့်အချက်များဖြစ်သည်။

လေ့လာမှုများအရ ဘဏ္ဍာငွေကြေးရရှိနိုင်မှုသည် SME များ၏ တီထွင်လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် ပို့ကုန်ဈေးကွက်တွင် ပါဝင်နိုင်စွမ်းတို့အပေါ် သိသိသာသာလွှမ်းမိုးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ချေးငွေပမာဏများကို အတိုးနှုန်းနိမ့်နိမ့်ဖြင့် ကြာရှည်ရယူနိုင်သည့် SME များသည် တီထွင်လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် ပို့ကုန်တင်ပို့နိုင်စွမ်း ပိုမိုရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါချေးငွေအထောက်အပံ့မျိုးသည် SME များအား တီထွင်မှုများဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ပြည်ပဈေးကွက်များသို့ဝင်ရောက်ရန် လုံလောက်သောအချိန်နှင့် အရင်းအမြစ်များ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

၄-၂-၄။ နည်းပညာနှင့် တီထွင်မှုစွမ်းရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း

ကုန်ကျစရိတ်နှင့် စွန့်စားရမှုအန္တရာယ် အလွန်မြင့်မားခြင်းအပြင် တီထွင်မှုပြုလုပ်ရန်အတွက်အခြားအခက်အခဲတစ်ခုမှာ နည်းပညာအထောက်အပံ့မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါနည်းပညာအထောက်အပံ့များအတွက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကြီးများစွာလိုအပ်ပြီး ဈေးကွက်ယန္တရားတစ်ခုထဲကလည်း လုံလောက်စွာထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ အစိုးရများအနေဖြင့် အဆိုပါအခက်အခဲကို နည်းပညာဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံများ (ဥပမာ- အင်တာနက်၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဌာနများ) အတွက် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ မက်လုံးများမှ တိုက်ရိုက်နည်းပညာအထောက်အပံ့များအထိ မူဝါဒနည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အကူအညီပေးနိုင်သည်။

ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများ၏ တီထွင်မှုစွမ်းရည်တိုးတက်မှုသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပအရင်းအမြစ်များကို မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ အောင်မြင်စွာအသုံးပြုနိုင်ခြင်း ဆိုသည့်အချက်ပေါ်မူတည်သည်။ လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ပြည်တွင်းတွင်ပင်ရရှိနိုင်သည့် တက္ကသိုလ်-လုပ်ငန်း ခွင် ချိတ်ဆက်မှုများမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ တီထွင်မှုစွမ်း ဆောင် ရည်ကို မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ တက္ကသိုလ်များ၊ အများပိုင်သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ၊ စက်မှုဆိုင်ရာအသင်းအဖွဲ့များ၊ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကြားခံအဖွဲ့အစည်းများစသည့် ပြည်ပအရင်းအမြစ်များကလည်း နည်းပညာလွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှင့် အသိပညာဗဟုသုတများဖလှယ်ခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် တီထွင်မှုစွမ်းရည်ကို ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။

နည်းပညာဖြန့်ဝေပေးခြင်းကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် သင်တန်းပေးခြင်း၊ စံနှုန်းများသတ်မှတ် စမ်းသပ်ခြင်းနှင့် စံနှုန်းလက်မှတ်များထုတ်ပေးခြင်း၊ နည်းပညာလွှဲပြောင်းမှုလုပ်ငန်းများအသုံးပြုခြင်း စသည့်မူဝါဒများလိုအပ်သည်။ ပထမဆုံးအနေဖြင့် SME များအတွက် လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးမှုများ ရယူနိုင်ရန် စည်းမျဉ်းနှင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဘောင်ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် SMEများ၏ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ပို့ကုန်ဈေးကွက်တွင် ထိုးဖောက်နိုင်ရန် အရည်အသွေးဆိုင်ရာအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ရယူနိုင်ရေးအတွက် အခက်အခဲများကို SME များအချင်းချင်း ပူးပေါင်းအဖြေရှာရေးဖြစ်သည်။ တတိယအ ချက်မှာ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများထံမှ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများထံသို့ နည်းပညာလွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၄-၂-၅။ နိုင်ငံတကာဈေးကွက် ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

ပို့ကုန်ဈေးကွက်များရရှိစေရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် SME များအနေဖြင့် အရည်အသွေးမီကုန် ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရန်၊ ဈေးနှုန်းယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိရန်နှင့် သတ်မှတ်ရက်အတိုင်း ထုတ်လုပ်ပို့ ဆောင်ပေးနိုင်ရန် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေသည်။ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်များနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ်များ မြင့်တက်နေခြင်း၊ အကောက်ခွန်မဟုတ်သော အတားအဆီးများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်လိုအပ်ခြင်း တို့က ပို့ကုန်ဈေးကွက်ကိုထိုးဖောက်နိုင်ရန်အတွက် အခက်အခဲများဖြစ်နေသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနအဖွဲ့အစည်းများအကြား ပိုမိုပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်နိုင်မည်ဆိုပါက ဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအမံများ အတွက် ပိုမိုအကောင်အထည်ဖော်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ထိရောက်မှုလည်းပိုမိုရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ အရည်အသွေးတိုးမြှင့်တည်ဆောက်ရေးအစီအစဉ်များ အထူးသဖြင့် ဈေးကွက်ကျွမ်းကျင်မှုများ သည် SME များအတွက် ဈေးကွက်တိုးချဲ့ရန်နှင့် ပြောင်းလဲရာဖွေရန် ပိုမိုအားဖြည့်ပေးရမည်ဖြစ် သည်။

အခြားနိုင်ငံများမှ အတွေ့အကြုံများအရအလားအလာရှိသောဈေးကွက်များနှင့်ပတ်သတ်၍ အသိအမြင်ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းသည်ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများအပေါ်အဟန့်အတားဖြစ်စေကြောင်းတွေ့ ရသည်။ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာအသိအမြင်ဗဟုသုတများသည် လုပ်ငန်းများရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များ၏ သက်ဆိုင်မှုနှင့် အတိမ်အနက်တို့အပေါ်မှီခိုနေသည်။ဆက်စပ်ပတ်သတ်မှုရှိပြီး အားထားလောက်သည့်အပြင် အချိန်မှီရရှိနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အသုံးပြုနိုင်သည့်လုပ်ငန်းများသည် ပို့ကုန်တင်ပို့မှုနှင့်ပတ်သတ်သော ပြဿနာများကို တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းတွင် ပို၍အခြေအနေကောင်းမွန်ကြသည်။ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ အထူးသဖြင့် SME များအတွက် ပို့ကုန်တင်ပို့ခြင်းနှင့်ပတ်သတ်သော သတင်းအချက်အလက်များ၊အတိ အကျဆိုရလျှင် ဈေးကွက်နှင့်ပတ်သတ်သော သတင်းအချက်အလက်များသည် အဆိုးရွားဆုံးပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

၄-၂-၆။ လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မြှင့်တင်ဆောက်ရွက်ပေးခြင်း

အခြားသောဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများကဲ့သို့ပင် မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့်ပတ်သတ်၍ စိန်ခေါ်မှုများစွာနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အလုပ်သမားဈေးကွက်တွင် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားလိုအပ်မှုနှင့် ရရှိမှု ကွာဟနေခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းများအကြားချိတ်ဆက်မှုအားနည်းနေခြင်း ကျွမ်းကျင်မှုစံနှုန်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်စနစ်မရှိခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းပေးနိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိသူများ မလုံလောက်ခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများမွေးထုတ်ပေးနိုင်သည့် စနစ်တစ်ရပ်အတွက် ထိရောက်သော ဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဘောင်မရှိခြင်း၊ မည်သည့်သင်တန်းများပေးအပ်ရန်လိုအပ်သည်ဆိုသည့် ဆန်းစစ်လေ့လာမှု များမရှိခြင်း၊

သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများအဆင့်မမှီခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးသည့်စနစ်မရှိခြင်း စသည့်အားနည်းချက်များရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

စက်မှုထူထောင်ရေးသဘောတရားတစ်ရပ်အရ ပြည်တွင်းရှိလူသားအရင်းအမြစ်များတွင် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် နည်းပညာရပ်များ ရရှိပိုင်ဆိုင်ထားရန်လိုအပ်သည်။

ပညာရေး၏ အရည်သွေးမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အရည်အသွေးမြင့်ပညာရေးကို လူတိုင်းရယူခံစားနိုင်ရေးအတွက် အာမခံချက်ပေးနိုင်ခြင်းတို့သည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောအချက်များဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် UNESCO တို့၏အဆိုအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူလတန်းပညာရေး သင်ကြားပြီးဆုံးမှုနှုန်းသည် ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုတို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် သိသာသောတိုးတက်မှုများရှိကြောင်း သိရသည်။ သို့သော်လည်း အခြေခံပညာရေးတွင် ပါဝင်နိုင်မှုနှင့် ထမ်းဆောင်နိုင်မှုတို့တွင် များစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်လိုအပ်နေသေးသည်။

အခန်း-၅။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေး

၅-၁။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးလက်ရှိအခြေအနေ

စားနပ်ရိက္ခာဆိုင်ရာ ဆင်းရဲမှုအမှန်တန်ဖိုးနှင့် အရွယ်ရောက်သူ ဆင်းရဲမှုမျဉ်းအမှန်တန်ဖိုး တို့အရ ၂၀၁၀ပြည့်နှစ်တွင် တစ်နှစ်လျှင် ၂၇၄၉၉၀ ကျပ်နှင့် ၃၇၆၁၅၁ ကျပ် အသီးသီးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည် (UNDP and MNPED 2011) ။အိမ်ထောင်စုများ၏ နေထိုင်မှုအခြေအနေ စစ်တမ်း (IHLCA) အရ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဒေသတို့၏ ဆင်းရဲမှုနှုန်းများမှာ ၂၉%နှင့် ၁၅% အသီးသီးရှိခဲ့ကြပြီး ကွာခြားမှုမှာ ၂ဆဝန်းကျင်ရှိခဲ့သည်။ကျေးလက်ဒေသများရှိ ဆင်းရဲသူဦးရေမှာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ဆင်းရဲသူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၈၅% နီးပါးရှိပြီး စစ်တမ်းတွင်လေ့လာမှုအရ အဆင်းရဲဆုံးအောက်ခြေ ၃၀%၏ အခြေခံသုံးစွဲမှုမှာ တိုးတက်မှုရှိခဲ့သော်လည်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအကြား အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသကျယ်ပြန့်စွာရှိသော ပြည်နယ်၊တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် မြို့ပြဒေသကျယ်ပြန့်စွာရှိသော ပြည်နယ်၊တိုင်းဒေသကြီးများအကြားကွာခြားမှုမှာ ကြီးမားနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှ အိမ်ထောင်စုအသုံးစရိတ်နှင့် IHLCA ၏ ၂၀၁၀ ဆင်းရဲမှုမျဉ်းတို့အရ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များကို ဆင်းရဲမှုရှိသော အုပ်စုနှင့် ဆင်းရဲမှုမလွတ်ကင်းသော အုပ်စုဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်သည်။ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးများ (၁၄)ခုအနက် ရှစ်ခု (ကရင်၊ ကယား၊ ရန်ကုန်၊ မွန်၊ စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ ပဲခူးနှင့် မကွေး) မှာ ဆင်းရဲမှုမလွတ်ကင်းသော အုပ်စုတွင်ပါဝင်ပြီး ကျန်ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး ခြောက်ခု (ကချင်၊ တနင်္သာရီ၊ ဧရာဝတီ၊ ရှမ်း၊ ရခိုင်နှင့် ချင်း) မှာ ဆင်းရဲမှုရှိသော အုပ်စုတွင်ပါဝင်သည်။ MNPED ၏ ၂၀၁၂စာရင်းများအရ ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီးရှိ တစ်ဦးကျဂျီဒီပီ ၁,၃၇၇,၉၇၅ ကျပ်ဖြင့် အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ချင်းပြည်နယ်သည် ၂၅၆,၂၄၀ ကျပ်ဖြင့် အနိမ့်ဆုံးခြေအနေတွင်ရှိသည်။ ၂၀၁၁/၁၂ စာရင်းများအရ ဆင်းရဲမှုမကင်းလွတ်သော အုပ်စု၏ တစ်ဦးကျပျမ်းမျှ ဂျီဒီပီသည် ၇၁၂,၉၅၆ ကျပ်ခန့်ရှိပြီး ဆင်းရဲသော အုပ်စု၏ တစ်ဦးကျပျမ်းမျှဂျီဒီပီသည် ၅၉၃,၆၂၅ကျပ်ခန့်ရှိသည်။

ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ၏ လက္ခဏာရပ်များကို ပထဝီဆိုင်ရာအနေအထား၊ အိမ်ထောင်စုဝင်များ၏ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများ၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်နိုင်မှု၊ ရေရရှိနိုင်မှု၊ နေအိမ်နှင့်သန့်ရှင်းရေးစနစ်၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ၊ ပညာရေးအခြေအနေ စသည်တို့ဖြင့် သတ်မှတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများသည် ဆင်းရဲမှုမကင်းလွတ်သော အိမ်ထောင်စုများထက် ပိုမိုများပြားပြီး စီးပွားရေးအရ ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စုဝင်အရေအတွက် ပိုမိုများပြားသော်လည်း လစာဝင်ငွေနည်းပါးစွာရရှိသည့် ကျပမ်းလုပ်သားများဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ ၏ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု (၄.၄ဧက)သည် ဆင်းရဲမှုမ လွတ်ကင်းသော အိမ်ထောင်စုများ၏

လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု (၇.၃၈က)ထက်လျော့နည်းသည်။ မြေမဲ့ ယာမဲ့များသည် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ (၃၄%)တွင် ဆင်းရဲမှုမှကင်းလွတ်သော အိမ်ထောင်စုများ (၁၉%)ထက် ပိုမိုများပြားနေသည်။

၅-၂။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးအတွက် မဟာဗျူဟာမြောက် လုပ်ငန်းဘောင်

၅-၂-၁။ ဆင်းရဲမှုလျှော့ချခြင်းနှင့်အတူ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာများ

ကျေးလက်ဆင်းရဲ လျှော့ချရေးနှင့် ကျေးလက်-မြို့ပြကွာဟမှု လျော့နည်းရေးရည်မှန်းချက်များ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် မဟာဗျူဟာ(၆)ရပ်ကို အဆိုပြုထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ (က) ထိရောက်သော ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးအပေါ် အာရုံထားခြင်း-အခြေခံလိုအပ်ချက်များနှင့် လူမှုရေး အကာအကွယ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ (ခ) ကျေးလက်အခြေခံအဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ (ဂ) လယ်ယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် လယ်ယာစီးပွားလုပ်ငန်းများကို တွန်းအားပေးခြင်း၊ (ဃ) ကျေးလက်အိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးကို ပြောင်းလဲတိုးတက်စေရန် တွန်းအားပေးခြင်း၊ (င) ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ငွေကြေးဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် (စ) ကျေးလက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘာဝသယံဇာတများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။အဆိုပါ မဟာဗျူဟာ (၆)ရပ်၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို အောက်တွင်ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်။

၅-၂-၂။ ထိရောက်သော ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးအပေါ် အာရုံထားခြင်း- အခြေခံလိုအပ်ချက်များနှင့် လူမှုရေး အကာအကွယ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း

ကျေးလက်ဒေသများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှုန်းကဲ့သို့ပင် အခြေခံလိုအပ်ချက်များ မပြည့်စုံမှုမှာလည်း များစွာမြင့်မားသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် မြို့ပြဒေသများကိုသာ ဦးစားပေးလေ့ရှိပြီး ကျေးလက်ဒေသများတွင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဖြည့်ဆည်းမှုများ နိမ့်ကျလျက်ရှိသည်။ လူမှုလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များသည် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ကာလတိုဝင်ငွေ အတက်အကျဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကာလရှည်ဆင်ရဲတွင်းထဲတွင် နစ်နွမ်းနေခြင်းတို့ အန္တရာယ်မှ ရုန်းထွက်နိုင်ရန်အတွက် များစွာအထောက်အပံ့ပြုပြီး အဓိကလူမှုလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များတွင် ငွေသားထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အာမခံအစီအစဉ်(သီးနှံနှင့် ကျန်းမာရေး)အလုပ်သမားဈေးကွက် ထိန်းကျောင်းပေးခြင်း၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စားနပ်ရိက္ခာထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့်

စားနပ်ရိက္ခာဖြန့်ဝေပေးခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ သို့သော် လူမှုလုံခြုံရေးအစီအစဉ်များသည် အခက်အခဲရှိသည့်အပြင် လွှဲပြောင်းကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားပြီး လွှမ်းခြုံရမည့်လူဦးရေလည်းများပြားသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် စရိတ်အကုန်အကျများသည်။

၅-၂-၃။ ကျေးလက်အခြေခံအဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ပေးခြင်း

ကျေးလက်အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကို လုံလောက်စွာပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် ကျေးလက်ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးအတွက် အလွန်အရေးပါသည့် ဈေးကွက်နှင့် လူမှုရေးလိုအပ်ချက်များ (အဓိကအားဖြင့် ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး) တို့ကို ကျေးလက်နေပြည်သူများ ရရှိခံစားနိုင်ရန် တိုးတက်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတို့သည် ကျေးလက်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးလေ့ရှိကြသော်လည်း ဆင်းရဲသားလူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှာ ရာသီမရွေးအသုံးပြုနိုင်သည့် လမ်းများကို လက်လှမ်းမမီသဖြင့် အပယ်ခံအခြေအနေတွင် ရှိနေကြဆဲဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်ရရှိမှု၊ လူမှုရေးထောက်ပံ့မှုများနှင့် လယ်ယာမဟုတ်သော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း များတွင် ကျေးလက်-မြို့ပြကွာဟမှုများကို လျှော့ချနိုင်ရန်အတွက်ကျေးလက်အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးမဟာဗျူဟာလုပ်ငန်းဘောင် သည် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးအစီအစဉ်အတွက် အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

၅-၂-၄။ လယ်ယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် လယ်ယာစီးပွားလုပ်ငန်းများကို တွန်းအားပေးခြင်း

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီတွင် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို တွန်းအားပေးနိုင်မည့် အင်ဂျင်တစ်ခုခုလိုအပ်သည်။ အများအားဖြင့် အဆိုပါအင်ဂျင်သည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးပင်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၇၀%ဝန်းကျင်မှာ ကျေးလက်တွင်နေထိုင်ကြပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာကဏ္ဍရှိ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းပါးနေခြင်းသည် ထုတ်လုပ်မှုအဆင့်နိမ့်ကျခြင်း၊ အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းခြင်း၊ ဈေးကွက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းမရှိခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်း နိမ့်ကျခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးလက်နေပြည်သူများ အထူးသဖြင့် လယ်ယာမဲ့များနှင့် လယ်မြေအနည်းအကျဉ်းသာပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမားများအတွက် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုံခြုံမှုရှိစေရေး ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက်

လယ်ယာကဏ္ဍတွင် မြေယာနှင့်လုပ်သားတို့၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးမူဝါဒ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ ဝမ်းစာလုံလောက်မှုနှင့် ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုတို့မှတစ်ဆင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အဆင့်တွင် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက် အောက်ပါအဓိကအချက်(၅)ချက်ကို ချမှတ်ဆောက်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ (က) လယ်သမားများအတွက် အမြတ်အစွန်းရရှိနိုင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သည့် ဈေးကွက်ဖန်တီး ပေးခြင်း (ခ) ဈေးကောင်းရရှိနိုင်သည့် အရည်အသွေးမြင့် ကုန်ထွက်များထုတ်လုပ်နိုင်ရန် စံချိန်စံညွှန်းစေ့များအသုံးပြုခြင်း (ဂ) ကောင်းမွန်သော လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်နည်းစနစ်အလေ့အထများ ကျင့်သုံးခြင်း (ဃ) ဆည်ရေဓာတုနှင့် သဘာဝမြေဩဇာများ စသည့် လယ်ယာသွင်းအားစုများကို ထိထိရောက်ရောက်နှင့်အချိန်ကိုက်အသုံးပြုခြင်းနှင့်(င)ဈေးကွက်တင်ရာတွင်အဆင့်ဆင့်လွှဲပြောင်း စရိတ်များကို လျှော့ချနိုင်ခြင်းစသည်တို့ဖြစ်သည်။

၅-၂-၅။ ကျေးလက်အိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးကို ပြောင်းလဲတိုးတက်စေရန် တွန်းအားပေးခြင်း

စက်မှုထူထောင်ခြင်းသည် ကျေးလက်အိမ်ထောင်စုများ၏ စီးပွားရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ အလုပ်အကိုင် ဝင်ငွေစသည်တို့ တိုးတက်ပြောင်းလဲနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးမည့်အချက်အလက်များနှင့် ကျေးလက်ဆင်းရဲမှုကို လျှော့ချပေးမည့်အချက်အလက်များတွင် တစ်ချက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရ၏ လက်ရှိမူဝါဒသည်လယ်ယာထွက်ကုန်များ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့်အတူ လယ်ယာကိုအခြေပြုသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး အားပေးရန်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာအခြေခံစက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ဆန်စက်၊ ဆီစက်၊ သကြားစက်၊ ဝါ၊ ရာဘာ၊ ဂုန်လျှော်စက်ရုံများ၊ စည်သွပ်စက်ရုံများပါဝင်ပြီး အများအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပိုင်ဆိုင်သည်။ ကျေးလက်စီးပွားရေးတိုးတက်ပြောင်းလဲရန်အတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းများတွင် ဈေးငွေပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊လယ်ယာအခြေခံကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နေသည့် အိမ်တွင်းမှုအသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းစသည်တို့ပါဝင်သည်။^၆ လုပ်ငန်းများစတင်တည်ထောင်ရန်အတွက် မက်လုံးများ ဖန်တီးပေးခြင်းသည်လည်း အရေးပါသောအချက်ဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စုများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် အစားအသောက်များထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အစားအသောက်များကြာရှည်ခံအောင်ပြုလုပ်

^၆the notification No. 11/2013 was issued by the President Office to form the Central Committee and Work Committee for Development of Small and Medium Enterprises on 9 January 2013

ခြင်းနှင့်လက်မှုအထည်များထုတ်လုပ်ခြင်း စသည့်လယ်ယာမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပေးခြင်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

၅-၂-၆။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ငွေကြေးဆိုင်ရာလက်လှမ်းမီမှုရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

ကျေးလက်ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ ကဏ္ဍ(၃)ခုခွဲခြားလေ့လာနိုင်သည်- တရားဝင်ကဏ္ဍ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းတရားဝင်ကဏ္ဍနှင့် တရားမဝင်ကဏ္ဍတို့ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေး ကဏ္ဍသည် ဈေးကွက်ပမာဏအရ အခြားသောအာရှဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများထက် သေးငယ်ကျဉ်းမြောင်းသည်။ ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှုသည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းလိုအပ်ချက်များ တင်းကျပ်မှုကြောင့် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိနေကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဓိကအခက်အခဲများမှာ အပ်ငွေနှင့် အရင်းအနှီးအချိုးမြင့်မားခြင်း၊ အပေါင်ပစ္စည်းလိုအပ်ခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများကို ထိန်းချုပ်ထားခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရေးစနစ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဥပဒေများ မတူကွဲပြားနေခြင်းစသည်တို့ဖြစ်သည်။^၇ နိုင်ငံတော်ကဏ္ဍမှ ပံ့ပိုးပေးသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများသည် အကန့်အသတ်ဖြင့်ရှိနေပြီး အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းကို စည်းမျဉ်းဘောင်များဖြင့် စတင်နိုင်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းမှုအမျိုးမျိုးကိုလည်း တွေ့ရသည်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းတရားဝင်သောကဏ္ဍတွင်မူ နိုင်ငံတကာမှ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (INGO) သည်ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများတွင် ငွေကြေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ဒေသအာဏာပိုင်များ၏ ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်မှုများနှင့် ကြုံတွေ့နေကြရသည်။ INGO များသည်လည်း ရည်မှန်းထားသည့် ဆင်ရဲမှုကြီးမားသောဒေသများကို ၎င်းတို့၏အထောက်အပံ့များ မရောက်ရှိနိုင်သေးသဖြင့် ၎င်းတို့ အစွမ်းအစရှိသလောက် အပြည့်အဝဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သေးကြောင်း တွေ့ရသည်။သို့သော် အောင်မြင်မှုရရှိသော လုပ်ငန်းအနည်းအကျဉ်းကို မိမိတို့၏အကျိုးအမြတ်များ ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြသည့် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ပေါ်ထွက်လာသည့် ဖြစ်စဉ်များအဖြစ်တွေ့ရှိရသည်။

ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမီသည့် အခြေအနေတွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်းသည် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်များတွင် အဓိကအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်သင့်သည်။ အဓိကအခက်အခဲတစ်ခုမှာ လူဦးရေသိပ်သည်းဆနည်းပါးနေခြင်းနှင့် ကျေးလက်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများပေးရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်များမြင့်တက်စေ

^၇The new Microfinance Law of November 2011, the Cooperative Society Law of 1992, the Financial Institutions Law of 1990, the Agricultural and Rural Development Bank Law of 1990 and New Farmland Law of 2012

သည့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေခံအဆောက်အအုံများ အားနည်းနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အလားတူ ၎င်းတို့၏ အုပ်စုများအတွင်း ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ရှိမှုတို့နှင့်ပတ်သတ်၍ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများ၊ ပညာပေးမှုများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ဥပဒေဆိုင်ရာ တိကျသောပံ့ပိုးမှုမရှိခြင်းသည်လည်း ဤကဏ္ဍအတွက် နောက်ထပ်စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်။

၅-၂-၇။ ကျေးလက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘာဝသယံဇာတများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးခြင်း

မြန်မာသည် ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲများနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ပေါကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် အခြေခံအဆောက်အအုံများဆောက်လုပ်ခြင်း၊ လူဦးရေတိုးတက်မှုများပြားလာခြင်းနှင့် အခြားသောဖိအားများကဲ့သို့သော ရေရှည်မတည်တံ့နိုင်သည့် သဘာဝရင်းမြစ်အသုံးပြုမှုများကြောင့် ခြိမ်းခြောက်ခံနေရသည်။ သစ်တောပြုန်းတီးမှုများ၊ သတ္တုတူးဖော်မှုများ၊ ဆည်ကြီးများဆောက်လုပ်ခြင်းများ၊ စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းအလေ့အထများ၊ တရားဝင်နှင့် တရားမဝင်သစ်ခုတ်ခြင်းများစသည့် အပြုအမူများကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် ရေရှည်စားဝတ်နေရေးတို့အပေါ် ဖိစီးမှုများ တစ်နေ့တစ်ခြားကြီးမားလာနေသည်။

ယနေ့အခြေအနေသည် ဆင်းရဲသူလူတန်းစားများအသုံးပြုနေသည့် သဘာဝသယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်းနေရသည့် အခြေအနေဖြစ်သည်။ ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်များ (MDGs) ကိုရရှိရန်အတွက် ခိုင်မာမျှတသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဆင်းရဲမှု လျှော့ချရေးတို့အကြား ချိတ်ဆက်မှုကို ဆန်းစစ်ရန်အတွက် ဆွေးနွေးမှုများ ပိုမိုပြုလုပ်နေပြီဖြစ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သည် ဆင်းရဲမှုပျောက်ရေးနှင့် လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ဥပမာ- ကျေးလက်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စုများ၏ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အသက်ရှင်နေထိုင်ရေးနှင့်ဝင်ငွေတို့အတွက် များစွာ အထောက်အပံ့ပြုသည်။

အထိန်းအချုပ်အကန့်အသတ်မရှိသော သယံဇာတများ တူးဖော်ထုတ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် သဘာဝသယံဇာတများအပေါ် အလွန်အကျွံရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပျက်စီးစေရုံမျှ မက အဆိုပါပတ်ဝန်းကျင်ကို အမှီပြုနေသည့် ဒေသခံများ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှုကိုလည်း ခြိမ်းခြောက်လာနိုင်သည်။ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ရပ်ရွာအခြေခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် များစွာအရေးကြီးပေသည်။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေရှည်တည်တံ့မှုတို့အတွက် ရပ်ရွာအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ မြေယာအသုံးပြုမှုများနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးတို့အား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအပေါ် သတိပြုမိစေရန် ပညာပေးခြင်း၊ အကြံပေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်သည်။

၅-၃။ အားလုံးပါဝင်၍ ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အတူ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတ ဖြစ်စေမည့် တိုးတက်မှုရရှိရေး

ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရန်အတွက် အားလုံးပါဝင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော တိုးတက်မှုနှင့်အတူ သဘာဝနှင့်သဟဇာတဖြစ်စေမည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမျိုးရရှိရန် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် ဝင်ငွေတိုး တက်ရရှိနိုင်မည့် လယ်ယာနှင့်လယ်ယာပြင်ပ ထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ရေးကို ရည်ရွယ်သောဝန်းကျင် တစ်ရပ် ဖန်တီးပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ပထဝီအခြေအနေ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာဇုန်နယ်မြေ များ ကွဲပြားခြားနားသော်လည်း အခြေခံလိုအပ်ချက်များနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိခံ စားနိုင်ရန်အတွက် ထိရောက်သော ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးအစီအစဉ်များ ပံ့ပိုးပေးရမည်ဖြစ်သည်။ရပ် ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို ထောက်ပံ့စီမံခန့်ခွဲပေးမည့် အရပ်ဖက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများပေါ်ပေါက် လာရေးအတွက်လည်း အားပေးရမည်ဖြစ်သည်။

ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အာမခံ(လယ်သမားများအတွက်သီးနှံသို့မဟုတ် ရာသီဥတုအာမခံ၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းပြင်ပမှ အောက်ခြေလုပ်သားများအတွက် ကျန်းမာရေးအာမခံ)၊ အလုပ်သမားဈေးကွက်တွင် ဝင်ရောက်ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စားနပ်ရိက္ခာထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း စသည့် လူမှုလုံခြုံရေး ဆိုင်ရာအစီအစဉ်များဖြင့် ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ သို့သော်လည်း အဆိုပါအစီအစဉ်များသည် စရိတ်စ ကာအကုန်အကျကြီးမားသဖြင့် ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း များ က ကျေးလက်ဒေသများ၏ လူမှုရေး ဆောင်ရွက်မှုများတွင် တင်ကြွစွာပါဝင်သင့်သည်။ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းများအကြား ထိရောက်စွာပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် MCDVအနေဖြင့် သင်တန်းများပေးခြင်း၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကို အားဖြည့်ရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ပေးခြင်း နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများမြှင့်တင်တည်ဆောက်ပေးခြင်း စသည်တို့မှတစ်ဆင့် အချို့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးကို ဆောက်ရွက်ပေးသင့်သည်။

အခန်း-၆။ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် စွမ်းအင်

၆-၁။ အခြေခံအဆောက်အအုံ

၆-၁-၁။ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများ

လက်တွေ့ကွင်းဆင်းလေ့လာထားခြင်းမရှိသော်လည်း လေ့လာသူများ၏အဆိုအရသယ်ယူပို့ဆောင်မှုညံ့ဖျင်းခြင်း၊ စွမ်းအင်လုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့် အရည်အသွေးနိမ့်ဆက်သွယ်ရေး စသည့် အားထားနိုင်လောက်စရာမရှိသော အခြေခံအဆောက်အအုံများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုအလားအလာကို ရယူနိုင်ရန်နှင့် အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း၏ လိုလားချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် ကြီးမားသောအဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်နေသည်။ အလားတူပင် IMF ၏ ၂၀၁၂ခုနှစ်အစီရင်ခံစာအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် လုပ်ငန်းလစာ သက်သာသည့် အားသာချက်ရှိသော် လည်း ညံ့ဖျင်းသော အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အခြားစီမံခန့်ခွဲမှုများကြောင့် စက်မှုကုန်ထုတ်ကဏ္ဍသည် တိုးတက်မှုဆက်လက်နေ့ကွေးနေဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့်အခြေခံ အဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလျင်အမြန်အကောင်အထည်ဖော်ရေးသည် အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုများနှင့် နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် လမ်းဖွင့်ပေးထားသည့် အချိန်တွင်များစွာအရေးကြီးပေသည်။

ဇယား ၆-၁ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးမှု အကန့်အသတ်များကို ဖော်ပြထားသည့် အာဆီယံအတွင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းများကို တင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြားအာဆီယံနိုင်ငံများ၏ နောက်တွင် ဝေးကွာစွာကျန်ရှိနေပါသည်။ ရထားလမ်းသိပ်သည်းဆတစ်ခုသာလျှင် ၁၀၀၀ စတုရန်းကီလိုမီတာတွင် ၅.၁

ကီလိုမီတာအရှည်ရှိပြီးအာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်းအတန်အသင့်မြင့်မားစွာရှိပြီး အဆိုပါအခြေအနေသည် စင်ကာပူ၊ထိုင်း နှင့် ဗီယက်နမ်တို့ထက် နိမ့်ကျနေသော်လည်း အခြားနိုင်ငံများထက် သာလွန်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ သို့သော် ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရထားလမ်းစနစ်သည် သာလွန်ကောင်းမွန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

ဇယား ၆-၁။ အာဆီယံရှိ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အညွှန်းကိန်းများ^၈

	Railway density	Road density	Paved road	Passenger cars	Air passengers carried	Port container freight	Asian Highway Total	Below class III
	(2010)	(2010)	(2010)	(2010)	(2010)	(2010)	(2010)	(2010)
Brunei	-	564	77.2	485	1,263	0.09	-	-
Cambodia	3.7	216.7	6.3	18	455	0.22	1,347	0
Indonesia	1.9	262.9	59.1	45	52,283	8.37	4,091	0
Lao PDR	n.a.	171.4	13.5	2	444	-	2,857	306
Malaysia	5.1	300.5	82.8	313	30,997	18.25	1,673	0
Myanmar	5.1	41.3	11.9	5	396	0.17	3,009	1,064
Philippines	1.6	670.9	9.9	8	21,024	4.95	3,367	451
Singapore	n.a.	4794.3	100	121	26,709	29.18	19	0
Thailand	8.7	352.4	98.5	57	27,162	6.65	5,111	2
Viet Nam	7.6	516.3	47.6	13	14,407	5.98	2,597	264
Unit	per 1000 km ²	per 1000 km ²	%	per 1,000 population	1,000	million TEU	km	km

Source: UNESCAP (2012) and database on the UNESCAP website.

၆-၁-၂။ အဓိကမဟာဗျူဟာများ

(၁) ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ခြင်း

လက်ရှိအခြေအနေများအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် အလုံးစုံပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်နေသည်။ လမ်းအသစ်များဖောက်လုပ်ရန်လိုသကဲ့သို့ ရှိပြီးလမ်းများကိုလည်း အဆင့်မြှင့်တင်ရန်လိုအပ်သည်။ ခရီးသည်နှင့်ကုန်တင်ကားများ တိုးတက်များပြားလာပြီဖြစ်ရာ လမ်းတံတားအသစ်များလိုအပ်လာသည်။ ယာဉ်မတော်တဆမှုများလည်း လျော့ချရန်လိုအပ်လာသည်။ သင်္ဘောဆိပ်နှင့် လေဆိပ်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ရထားလမ်းများကို ပြုပြင်မွမ်းမံရမည် ဖြစ်သည်။ တိုးတက်လာနေသည့် ပြည်သူလူထုနှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၏ ICT လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်မီအောင် ဖြည့်ဆည်းပေးရန်လိုသည်။ MDG တွင်ဖော်ပြထားသည့် လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရမည့်အပြင် တစ်ချိန်တည်းမှာ ပင် နိုင်ငံတကာနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဆောက်ရွက်နိုင်သည့်

^၈မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဝင်စာရင်းများအရ Railway density သည် 8.6 (Myanmar Railways), Road density သည် 203.3 (Public Works), Paved road သည် 20.89% (Public Works), Passenger car သည် 5 (Dept. of Road Transport Administration), Air passengers carried သည် 2074 (Dept. of Civil Aviation) နှင့် Port container freight သည် 0.3034 (Myanmar Port Authority) အသီးသီးဖြစ်သည်။

ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ၏ အရည်အသွေးကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို အပြိုင်အလေးပေးဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်သော်လည်း ချက်ချင်းအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဦးမည်မဟုတ်ပေ။ ငွေကြေးနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များမှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်ရှိနေပြီး အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများမှာလည်း အချိန်ယူ၍ အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက်ရှင်းလင်းသော ရည်မှန်းချက်နှင့် မည်သို့ ဦးစားပေးရမည်ဆိုသည့် မဟာဗျူဟာ ရှိရပေမည်။

(၂) ရန်ကုန်မြို့အား နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကမြို့တော်မှာ ရန်ကုန်ဖြစ်ပြီး အဓိကဆိပ်ကမ်းမှာလည်း ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အဓိကဆိပ်ကမ်းကို ရန်ကုန်မှသီလဝါသို့ တဖြည်းဖြည်းပြောင်းရွှေ့နေပြီ ဖြစ်ရာ အဆိုပါဆိပ်ကမ်းနှစ်ခုစလုံးကို ဤအပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံအသစ်များတည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီအခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း စသည်တို့အတွက် စဉ်းစားရန်လိုအပ်လာသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ အခြေခံအဆောက်အအုံများအတွက် ကြီးမားသောကုန်ကျစရိတ်နှင့် အခြားနိုင်ငံများမှ နည်းပညာအထောက်အပံ့များ လိုအပ်မည်ဖြစ်ရာ မည်သည့်အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများသည် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီဖြစ် ရန်လိုသည်ဆိုသည့်အချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ဇယား ၆-၂ တွင် ရန်ကုန်မြို့အတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးမဟာဗျူဟာကိုဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၆-၂။ ရန်ကုန်အတွက်မဟာဗျူဟာ (အဆင့်ဆင့်လုပ်ဆောင်မှုအတွက် ရည်မှန်းထားသည့် နှစ်ကာလအပိုင်းအခြား)

	မြို့ပြ	စက်မှု
၂၀၁၅ အထိ	သီလဝါဆိပ်ကမ်း ရန်ကုန်-သီလဝါ ဆက်သွယ်မှုလမ်း လမ်းမကြီးများကို ပြန်လည်ပြုပြင် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်	သီလဝါ အထူးစီးပွားရေး ဇုန် လက်ရှိစက်မှု ဇုန် များကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်

၂၀၁၆-၂၀၂၀	မြို့ပတ်လမ်း (ရန်ကုန်) မြို့ပေါ်ရထားလမ်း (ပြန်လည်ပြုပြင်ရန်) ဟံသာဝတီ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်	သီလဝါနှင့် ရန်ကုန်ဆင်ခြေဖုံး
၂၀၂၁-၂၀၂၅	မြို့ပေါ်ရထားလမ်း (ရန်ကုန်တွင် အသစ် ထပ်မံတည်ဆောက်ရန်) ဟံသာဝတီလေဆိပ်သို့ ချိတ်ဆက်ရန်	
၂၀၂၆-၂၀၃၀	မြို့ပြ အမြန်လမ်း	

Note: Bold text items require international standard and/or technical assistance

Source: ERIA

(၃) မန္တလေးနှင့် ရန်ကုန်-မန္တလေး ချိတ်ဆက်မှု

မန္တလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံး မြို့တော်ဖြစ်ပြီး မြောက်ပိုင်းရှိမြို့ကြီးများကို ချိတ်ဆက်ပေးသည့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဗဟိုချက်တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်-မန္တလေး ချိတ်ဆက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အရေးအကြီးဆုံးသော ချိတ်ဆက်မှုဖြစ်သည်။ မန္တလေးရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖြန့်ကျက် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် ပထမဆုံးခြေလှမ်းဖြစ်သောကြောင့် များစွာအရေးကြီးသည်။ အကယ်၍ စက်မှုလုပ်ငန်းအချို့ကိုသာ မန္တလေးတဝိုက်သို့ အောင်မြင်စွာ ခွဲထုတ်လိုက်နိုင်ပါက အခြားမြို့ကြီးများ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ ပထဝီနယ်မြေဆိုင်ရာ အရေးပါမှုကိုလည်း တိုးချဲ့ သွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက အားလုံးပါဝင်နိုင်သော တိုးတက်မှုနှင့် မြင့်မားသော စီးပွားရေးတိုးတက်မှုတို့ကို တစ်ချိန်တည်း တစ်ပြိုင်တည်းရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ဇယား ၆-၃ တွင် မန္တလေးနှင့် ရန်ကုန်-မန္တလေးချိတ်ဆက်မှုတို့အတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံများဖွံ့ဖြိုးရေး မဟာဗျူဟာကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၆-၃။ မန္တလေးနှင့်

ရန်ကုန်-မန္တလေးချိတ်ဆက်မှုတို့အတွက်

မဟာဗျူဟာ(အဆင့်ဆင့်လုပ်ဆောင်မှုအတွက် ရည်မှန်းထားသည့် နှစ်ကာလအပိုင်းအခြား)

	မြို့ပြ	စက်မှု	မြို့အချင်းချင်း
၂၀၁၅ အထိ	မန္တလေး လေဆိပ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်	လက်ရှိစက်မှုဇုန်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်	ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်းအပါအဝင် လက်ရှိအခြေခံအဆောက် အအုံများကို ပြန်လည် ပြုပြင်

			အသုံးပြုရန်
၂၀၁၆-၂၀၂၀		မန္တလေး ဝန်းကျင်	ရထားလမ်းအပါအဝင် ရန်ကုန်-မန္တလေး ချိတ်ဆက်မှုကို ထပ်မံ အဆင့်မြှင့်တင်ပေးရန် ပြည်တွင်းရေလမ်းကြောင်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးရန်
၂၀၂၁-၂၀၂၅	မြို့ပတ်လမ်း (မန္တလေး)		
၂၀၂၆-၂၀၃၀	မြို့ပြ အမြန်လမ်း		

Note: Bold text items require international standard and/or technical assistance

Source: ERIA.

(၄) ဖွံ့ဖြိုးမှုဆုံမှတ်များဖြစ်သည့် ထားဝယ်နှင့် ကျောက်ဖြူ

အထူးစီးပွားရေးဇုံ စီမံကိန်းများရှိထားသည့် ထားဝယ်နှင့် ကျောက်ဖြူတို့သည် နိုင်ငံတကာ ထုတ်လုပ်မှုကွန်ရက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ နှင့် အခြားမြို့ကြီးများသို့ ဖြန့်ဝေခွဲထုတ်ရန် ဆုံမှတ်များ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ပထမဆုံးအနေဖြင့် ထားဝယ်နှင့် ကျောက်ဖြူတို့တွင် ကွဲပြားခြားနားသော အခြေခံများတည်ရှိပြီး ထိုင်းနှင့် တရုတ်သို့ အသီးသီးဆက်သွယ်နိုင်သည့် တံခါးပေါက်များ သဖွယ်ဖြစ်နေသည်။ အဆိုပါမြို့ကြီးများဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ထိုင်းနှင့် တရုတ်သို့ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ ချဲ့ထွင်ရန်လိုအပ်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ကျောက်ဖြူဒေသသည် အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာသို့ထွက်ပေါက်ရရှိရေးအတွက်သာမက တရုတ်ကမ်းရိုးတန်းရှိ စက်မှုလုပ်ငန်းများကို အနောက်ပိုင်းဒေသများသို့ ဖြန့်ခွဲထုတ်ရန်အတွက်ပါ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံချက်တစ်ခု ဖြစ်သည် (Isono, Kumagai and Kimura, 2012)။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက်မူ ကျောက်ဖြူစီမံကိန်းသည် ပြည်တွင်း ကားလမ်း၊ ရထားလမ်းဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့်အတူ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရမည့် စီမံကိန်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုင်းနှင့် အခြား မဲခေါင်ဒေသနိုင်ငံများအတွက် ထားဝယ်စီမံကိန်းသည် ကြီးမားသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တရုတ်သို့မဟုတ် ထိုင်းအတွက် တံခါးပေါက်များဖန်တီးပေးနိုင်ပါက အထူးစီးပွားရေးဇုံ နှင့် ဇုံအနီးရှိစက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာရှိသည်။ ထားဝယ်လေဆိပ်ကို နိုင်ငံတကာလေဆိပ်အဆင့် မြှင့်တင်ပေးလိုက်နိုင်ပါက ဘန်ကောက်နှင့် အခြားမြို့ကြီးများကို အလွယ်တကူ ဆက်သွယ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၆-၂။ ပေါင်းစည်းစွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဘက်စုံစွမ်းအင်မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ရေးအတွက် ကနဦးစွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ ရှာဖွေရေးနှင့် ဖြန့်ဖြူးရေးကို အလေးပေးရန်လိုအပ်နေချိန်မှာပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်း စီးပွားရေးအတွက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စွမ်းရှိရေးလောက် အရေးကြီးသည့် စိန်ခေါ်မှု ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ရှိအခြေခံအဆောက်အအုံများကို ထိန်းသိမ်း၊ ပြုပြင်၊ ချဲ့ထွင်၊ ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် နည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ကြီးမားစွာ လိုအပ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် နည်းပညာ၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြား ပြဿနာအခက်အခဲများစွာကိုလည်းဖော်ထုတ်ပေးရန်လိုသည်။ လုံလောက်သောလျှပ်စစ်ဓာတ်အား မရရှိလျှင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ ဖန်တီးပေးနိုင်မည်မဟုတ်သဖြင့် စက်မှုထူထောင်ရေးကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ အလားတူ လုပ်ငန်းများနှင့် စားသုံးသူများသို့ လိုအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး၊ နည်းပညာနှင့် အထွေထွေစွမ်းဆောင်မှုများကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

အဆိုပါပြဿနာများကို မဖြေရှင်းနိုင်မီ နိုင်ငံအနေဖြင့် ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံများ စွမ်းအား အမြင့်ဆုံးလည်ပတ်နိုင်သည့် မိုးရာသီအတွင်းမှာပင် ဓာတ်အားပြတ်တောက်မှုများ ဆက်လက် ကြုံတွေ့နေရဦးမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ ၁၄.၇% ^၉ တိုးတက်လာနေသည့် ဓာတ်အားသုံးစွဲမှုနှုန်းသည်လည်း ဖြည့်ဆည်းနိုင်အားနှင့် ထုတ်လုပ်မှု အဆုံးအရှုံးများအပေါ်တွင် ထပ်တိုးလာသည့် ဖိအားများ ဖြစ်သည်^{၁၀}။

လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတိုးတက်ရရှိဖြည့်ဆည်းရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုများသည် လက်တွေ့အရ ရော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များအရပါ အထိုးနှက် အတိုက်ခိုက်ခံနေရသည်။ ရွှေ့လီရေအား လျှပ်စစ်စက်ရုံမှ မဟာဓာတ်အားလိုင်းသို့ ဆက်သွယ်ထားသည့် ဓာတ်အားတိုင်များ ဗုံးခွဲဖျက်ဆီးခံရပြီးနောက် ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှု မဂ္ဂါဝပ် ၂၀၀ မျှ လျော့ကျသွားခဲ့ရသည်။ ပြည်သူများကလည်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပြတ်တောက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြမှုများ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားများကို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ လွှဲပြောင်းရောင်းချမှုအတွက် အစိုးရကို စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တရုတ်နှင့် ထိုင်းကုမ္ပဏီများ၏ စီမံကိန်းများ ရပ်ဆိုင်း၊

^၉ လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာန၏စာရင်းများအရ အိမ်ထောင်စုများသို့ လျှပ်စစ်မီးပေးဝေနိုင်မှုနှုန်း (အိမ်ထောင်စု အားလုံး၏ %) သည် ၂၀၀၈/၀၉ မှ ၂၀၁၁/၁၂ နှစ်များအတွင်း ၂၁၊ ၂၄၊ ၂၅ နှင့် ၂၇ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးဖြစ်သည်။

^{၁၀}David Dapice, [Electricity in Myanmar: The Missing Prerequisite to Development](#), Harvard University, May 31, 2012

ဖျက်သိမ်းခံခဲ့ရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် နောင်ရရှိမည့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များကို ပြည်တွင်းအတွက်သာသုံးစွဲမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ သည်¹¹။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်း၊ နောက်ကျကျန်နေသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကြီးမားသော လူဦးရေအရ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအပါအဝင် စွမ်းအင်အတွက် ဘက်စုံပေါင်းစည်းထားသော ချဉ်းကပ်မှုတစ်ရပ် လိုအပ်သည်။ အခြေခံစနစ်ဟောင်းများဖြင့် တည်ဆောက်ထားပြီး အလုပ်ဖြစ်ရုံမျှ အခြေ အနေတွင်ရှိသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ချွတ်ယွင်းချက်များရှိနေခြင်းကို မေးခွန်းထုတ် နေရန်မလိုပေ။ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများကိုသာ ထဲထဲဝင်ဝင် သိရှိ နားလည် ထားရန်လိုအပ်ပေသည်။

၆-၂။ မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်

စွမ်းအင်ပိုမိုရရှိသုံးစွဲနိုင်ခြင်းသည် ဆင်းရဲမှု ပပျောက်ရေး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် နိုင်ငံရေး တည်ငြိမ်မှုတို့ထံ ဦးတည်နေသော အခြေခံအချက်များကို ပံ့ပိုးပေးရာရောက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပေါင်းစည်း စွမ်းအင်မဟာဗျူဟာအတွက် လက်ရှိစွမ်းအင်အခြေခံအဆောက်အအုံများအားတိုးတက်ပြုပြင်ချဲ့ထွင်ရေး ယန္တရားများကို အကြံပြုနိုင်ရန် အချိန်၊ ငွေကြေးနှင့် အခြားအရင်အမြစ်များ ကြီးမားစွာမြှုပ်နှံရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော် အပါအဝင် နိုင်ငံ၏ ကျောရိုးဒေသများအား ဓာတ်အားပိုမိုရရှိအောင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် အရေးကြီးသည်။ ထို့အပြင် မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့် လက်လှမ်းမမီသည့် ဒေသများကိုလည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်အထိ ကာလတိုနှင့် ကာလရှည်တွင် ဓာတ်အားရရှိရေး မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးမည်ကို နည်းလမ်းများရှာဖွေရန် လိုအပ် သည်။ထို့ကြောင့် လက်ရှိမူဝါဒဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများသည် ပင်မ မဟာဓာတ်အားလိုင်းကို အားဖြည့်၍ ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ရန် အာရုံထားနေခြင်းတစ်ခုတည်းဖြင့် ဓာတ်အားပိုမို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရရှိရေးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အပြည့်အဝ ပြင်ဆင်အဆင့်မြှင့်တင်ပေးသည့်တိုင်အောင် နိုင်ငံ၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်းများကို ဓာတ်အားပို့လွှတ်ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရေးအတွက် ကြီးမားသောလိုအပ်ချက်ရှိ နေဦးမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အောက်ပါမူဝါဒဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဓာတ်အားပိုမိုထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရေးနည်းလမ်းများအဖြစ် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

(၁) မဟာဓာတ်အားလိုင်းတိုးချဲ့ခြင်း

ပထမဆုံးအကြံပြုချက်မှာ ပင်မမဟာဓာတ်အားလိုင်းကို အားဖြည့်တိုးချဲ့ရန်ဖြစ်သည်။ ဤ နည်းလမ်းသည် ငွေရေးကြေးရေးအရရော နည်းပညာအရပါ စွမ်းဆောင်ရည်အရှိဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်

¹¹Patrick Winn, [Myanmar's Real Power Struggle? Keeping on the Lights](#), *Global Post*, June 23, 2012

သည်။ ကြီးမားကျယ်ပြန့်စွာထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် တစ်ယူနစ်ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် လျော့ချနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များစွာမှ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ပေါင်းစည်းနိုင်ခြင်းကြောင့် ပိုမိုကျယ် ပြန့်သော စွမ်းအင်စနစ်ကို ထူထောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အဆိုပါစနစ်သည် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရန်ရည်ရွယ်ပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကြီးမားစွာလိုအပ် မည်ဖြစ်သည်။ ငွေရေးကြေးရေးတစ်ခုတည်းအပေါ်မူတည်စဉ်းစားပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသူများအနေ ဖြင့် စီးပွားရေးအရ အကျိုးအမြတ်ရရှိနိုင်မည့် မြို့ပြနေရာများ၊ စက်မှုဇုန်များနှင့် အခြားဝင်ငွေ အလုံအလောက်ရှိသည့်နေရာများကိုသာ ရွေးချယ်လာကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဝေးလံခေါင်ဖျား ဒေသများတွင် ဓာတ်အားတိုးတက်ရရှိရန် လက်ရှိအချိန်တွင် အာမခံချက်မပေးနိုင်ပေ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စွမ်းအင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များသည် ပဋိပက္ခများကာလကြာရှည်စွာဖြစ်ပေါ်နေသည့် ကျေးလက်ဒေသများတွင်သာတည်ရှိကာ စွမ်းအင်လုံခြုံရေးဆိုင်ရာရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် စွမ်းအင်စနစ်ကို တစ်နေရာတည်းမှချုပ်ကိုင်ထားခြင်းသည် ပြဿနာအခက်အခဲတစ်ရပ်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် စွမ်းအင်စနစ်တစ်ခုလုံးကို ထိခိုက်လာနိုင်သည့် အခြေအနေများကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်သည့် အခြေအနေများဖန်တီးထားရှိရန်လိုအပ်သည်။

(၂) ဒေသတွင်းပေါင်းစည်းမှုနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

ဒုတိယအကြံပြုချက်မှာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် အရင်းအနှီးနည်းပညာ အခြားလိုအပ်သော ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် ကမ္ဘာ့အခြားနိုင်ငံများနှင့်ပါ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှုတိုးမြှင့်သွားရန်ဖြစ်သည်။ ကံအားလျော်စွာပင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပူ၊ ရေအား၊ ရေနံ၊ ဓာတ် ငွေနှင့် ဇီဝလောင်စာများအပါအဝင် စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များ များ စွာတည်ရှိနေသည်။ ၎င်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအား ဒေသတွင်းတွင် စွမ်းအင်ဆိုင်ရာဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်သူနှင့် သုံးစွဲသူအဖြစ် ပြောင်းလဲပေးရန် အလားအလာများပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် နိုင်ငံနှစ်ခုလုံးကို ဖြန့်ခွဲပို့လွှတ်နိုင်သည့် ရေအားလျှပ်စစ်အတွက် အရင်းအမြစ်များစွာရှိသည်။ အလားတူပင် အိန္ဒိယနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် ကျောက်မီးသွေးအပါအဝင် သတ္တုသိုက်များစွာ တည်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအဓိကဒေသများတွင် ဇီဝလောင်စာအရင်းအမြစ် များစွာရှိပြီး ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် ကမ်းလွန်ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်ယူရန်အတွက် အလားအလာများစွာရှိသည်။ အဆိုပါအရင်းအမြစ်များကို ပြည်တွင်းသုံးစွဲရန်နှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ ရန်အတွက် ထုတ်လုပ်နိုင်ပါက အဆိုပါ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် စွမ်းအင်ဖြန့်ဖြူးရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများအတွက်ပါ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို အချို့နယ်စပ်မြို့များအတွက် ရရှိနိုင် သော်လည်း တင်းကြပ်သောစည်းမျဉ်းကန့်သတ်ချက်များက မြန်မာနိုင်ငံနယ်စပ်မြို့များတွင်

အသုံးပြုရန် အဟန့်အတားဖြစ်နေသည်။ အဆိုပါလျှပ်စစ်ဓာတ်အားများကို တရားဝင်ပုံမှန်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းစဉ်သက်သာမှု အားသာချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ဝင်ရောက်လာမည့် နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများကို နယ်စပ်ဒေသများတွင် စက်ရုံများတည်ထောင်လုပ်ကိုင်ရန် ဆွဲဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပို၍တိုးတက်မှုရှိသည့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများထံမှ အရင်းအနှီးနည်းပညာနှင့် အခြားသွင်းအားစုများ စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများကို ရယူခံစားနိုင်မည် ဖြစ်သည် ¹² ။ ၎င်းနှင့်ပတ်သတ်၍ ဒေသတွင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့်တင်ရန်နှင့် အာဆီယံနှင့် အခြားအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆက်ဆံမှုတိုး မြှင့်ရေးတို့အတွက် အလားအလာရှိသည့် မူဆယ်နှင့် မြဝတီကဲ့သို့သော နယ်စပ် မြို့ကြီးများတွင် အလေးပေးဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

(၃) ကျေးလက်စွမ်းအင်ရရှိရေး

တတိယရည်ရွက်ချက်မှာ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်အပေါ်အခြေခံပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးပေးရန် မဖြစ်နိုင်သည့် ဒေသများတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့ဒေသများ အထူးသဖြင့် ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများသည် နောက်ကျကျန်ခဲ့မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ကာလတိုသို့မဟုတ် အလယ်အလတ်ကာလအတွင်း ရရှိရန်ဆိုပါက ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးသည့်အခြေအနေကို အမှီပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းဒေသများအတွက် အခြားစွမ်းအင်စနစ်များဖြစ်သည့် ရေနံဓာတ်ငွေ့ရည်ကဲ့သို့သော ရေနံထွက်ပစ္စည်းများ သမာရိုးကျဇီဝ လောင်စာများနှင့် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် စသည့်အလားအလာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရမည် ဖြစ်သည်။ အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိ နည်းပညာများနှင့် ကြားခံဖြေရှင်းမှုများကိုအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးဒေသများသည် တိုးတက်မှုစတင်ရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် အဆိုပါဒေသ များ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အခြားဦးစားပေး စီမံကိန်းများနှင့် ဒေသများမှ အရင်းအမြစ်များကို လွှဲပြောင်းရယူရန်မလိုအပ်ဘဲ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လွှဲပြောင်းရယူရန်မလိုအပ်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် တွန်းအားပေးနေသည့် မြို့ပြနှင့် စက်မှုနယ်မြေများကို ဓာတ်အားပိုမိုလုံလောက်စွာ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အထက်ပါနည်းလမ်းသည် အခြား ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများအတွက်ပါ စံနမူနာပြုဖြစ်လာနိုင်ပြီး ၎င်းဒေသများ၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို တိုးတက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

¹²Kitti Limskul, Toshihiro Kudo, and Hiroyuki Taguchi, Border Area Development Strategy, Myanmar Comprehensive Development Vision Strategy Paper presented March 25, 2013

အထက်ပါရည်ရွယ်ချက်(၃)ရပ်ကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုများ၊ စမ်းသပ်လေ့လာမှုများ၊ နှိုင်းယှဉ်သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဖြင့်သာမက အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ကမ္ဘာ့စွမ်းအင်အသိုင်းအဝိုင်း ၏ ရှုထောင့်အမြင်များဖြင့်ပါ သုံးသပ်အကဲဖြတ်သွားနိုင်သည်။ အဆိုပါအကဲဖြတ်ချက်များသည် လက်တွေ့ကျကျမဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သက်ဆိုင်သူအားလုံး၏ မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပြု ချက်များ အဖြစ်ပါ ရောက်ရှိသွားနိုင်သည် အဆိုပါမဟာဗျူဟာနှင့်အကြံပြုချက်များသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အလွန် ဘက်စုံပေါင်းစည်းစွမ်းအင်မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ရေးဆွဲရေးအတွက် အထောက်အကူ ပြုလာမည်ဖြစ်သည်။

အခန်း-၇။ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

၇-၁။ ခိုင်မာသောဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍလိုအပ်ခြင်း

ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တွင် အဓိကအားဖြင့် ငွေကြေးဈေးကွက်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာကြားခံ အဖွဲ့အစည်းများပါဝင်သည်။ ငွေကြေးဈေးကွက်များသည် အိမ်ထောင်စုများ၊ လုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရတို့အပါအဝင် ငွေကြေးပိုလှုံသူများထံမှ ဘဏ္ဍာငွေများကို ငွေကြေးလိုအပ်ချက်ရှိသူများ ရယူအသုံးပြုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာငွေအဓိက ထုတ်ပေးနိုင်သူများမှာ အများအားဖြင့် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး ဘဏ္ဍာငွေအဓိကရယူသူများမှာ လုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရများဖြစ်သည်။

ငွေကြေးဈေးကွက်များသည် ဘဏ္ဍာငွေရယူသူများ၏ အာမခံစာချုပ်များကို ငွေကြေးထုတ်ဝေသူများ ဝယ်ယူနိုင်အောင် လမ်းကြောင်းပေးခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို တိုက်ရိုက်ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်းဟု သတ်မှတ်သည်။ ငွေကြေးကြားခံအဖွဲ့အစည်းများသည် ဘဏ္ဍာငွေများကို ငွေကြေးကြားခံလုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ငွေကြေးကြားခံအဖွဲ့အစည်းများတွင် ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်၊ အခြားအပ်ငွေလက်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အာမခံအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စတော့အိတ်ချိန်းများ၊ ပွဲစားကုမ္ပဏီများ၊ ဘဏ္ဍာရေးကုမ္ပဏီများ စသည့် ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကွဲပြားခြားနားတတ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်သည် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာအမျိုးမျိုးမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အထောက်အပံ့ပေးရာတွင် များစွာအရေးပါသည်။ ပထမဆုံးအနေဖြင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်သည် ငွေပေးချေခြင်းနှင့် စာရင်းရှင်းလင်းခြင်းစနစ်အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ငွေသားဖြင့်ပေးချေသည့် အလေ့အထနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဘဏ်စနစ်မှတစ်ဆင့် ပေးချေခြင်းသည် ကြားခံကုန်ကျစရိတ်များကို လျော့ချပေးနိုင်သည့်အပြင် လုပ်ငန်းများကို ၎င်းတို့၏လှည့်လည်ငွေရင်း ထိရောက်စွာအသုံးပြုနိုင်ရန်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဘဏ်များအနေဖြင့် အလုံးအရင်းနှင့်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုစရိတ်အနည်းဆုံးဖြင့် ဆောက်ရွက်ပေးနိုင်သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်သည် စုဆောင်းမှုကို အားပေးပြီး ချေးငွေများကို အမြတ်ပိုမိုရရှိပြီး စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးသည်။ ထိုသို့ငွေကြေးဆိုင်ရာ ကြားခံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အရင်းအနှီးစုစည်းခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ တတိယအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီးဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်တစ်ရပ်သည် နိုင်ငံအဆင့် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုမူဝါဒများအတွက် လမ်းကြောင်းတစ်ခုသဖွယ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ပိုမိုပေါင်းစည်းလာခြင်းကြောင့်ပြင်ပအကျိုးသက်ရောက်မှုများ ပိုမိုခံစားလာရမည်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံအဆင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မတည်ငြိမ်မှုများကို လျော့ချပေးမည့် မူဝါဒများ ချမှတ်နိုင်ရန်လိုအပ်လာသည်။ ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးပြီးဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်တည်ရှိသည့်နိုင်ငံသည်

ငွေကြေးဆိုင်ရာမူဝါဒများ ချောမွေ့စွာ လည်ပတ်နိုင်ရန်အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လမ်းပြမြေပုံကို ဇယား ၇-၁ တွင် အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။ပထမအဆင့် အထူးသဖြင့် ဘတ်ဂျက်လိုငွေအတွက် ငွေစက္ကူရိုက်ထုတ်ခြင်းကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးသည် အခြေခံအကျဆုံး ခြေလှမ်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့မဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် အခြားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကိုလည်း မျှော်လင့်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အစိုးရသစ်အနေဖြင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုဖိအားကို အနည်းနှင့်အများ ထိန်းချုပ်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ တရားဝင်စာရင်းအင်းများအရ လှည့်လည်ငွေကြေး (M1) သည် ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် ယခင်နှစ်ကထက်လျော့နည်းခဲ့ပြီး ၎င်းသည် ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြမှုအတွက် ငွေစက္ကူရိုက်ထုတ်ခြင်းကို ရပ်တန့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုနေသည်။သို့သော် ဗဟိုဘဏ်အနေဖြင့် ယခုအခါ လှည့်လည်ငွေကြေးများကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိသည့် မူဝါဒလက်နက်များဖြင့် မည်သို့ထိန်းချုပ်မည်ဆိုသည့် ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။

ဇယား ၇-၁။ ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်လမ်းပြမြေပုံ

	ကြားကာလရည်မှန်းချက်	လုပ်ငန်းစီမံချက်
ပထမအဆင့်	ငွေပေးချေမှုစနစ် စုဆောင်းမှုတွန်းအားပေးခြင်း	ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေများအတွက် ငွေစက္ကူရိုက်ထုတ်ခြင်းကို ထိန်းချုပ်ခြင်း ဘဏ်များ၏ ငွေကြေးအခြေအနေကို လိုအပ်သောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုများနှင့်အတူ ထုတ်ဖော်ခြင်း
ဒုတိယအဆင့်	ငွေကြေးဆိုင်ရာကြားခံဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	မြီရှင်များ၏ အခွင့်အရေးများကို အောက်ပါအတိုင်းအကာအကွယ်ပေးခြင်း (၁) စာရင်းကိုင်များ နှင့် ဥပဒေ ရေးရာ ကျွမ်းကျင် သူများအား လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း (၂) ဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဘောင်ကို အားဖြည့်ပေးခြင်း
တတိယအဆင့်	ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်အတွင်း ငွေကြေးဈေးကွက်ဖန်တီးပေး	ဒုတိယအဆင့်လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်း

	ခြင်း	ငွေတိုက်စာချုပ်များ၏ ဒုတိယအဆင့်ဈေးကွက်ထူထောင်ပေးခြင်း
--	-------	---

Soucre: ERIA.

ဒုတိယနှင့်တတိယအဆင့်များသည် တစ်ချိန်တည်းတစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ မြီရှင်များ၏ ရပိုင်ခွင့်များ အကာအကွယ်ပေးရန် အဖွဲ့အစည်းအရည်အသွေးတည်ဆောက်ရေးအတွက် စာရင်းကိုင်များနှင့် ဥပဒေရေးရာကျွမ်းကျင်သူများ၏ လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ရေရှည်စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ကျန်ရှိနေဦးမည်ဖြစ်သည်။

ဗီယက်နမ်နှင့် တရုတ်တို့ကဲ့သို့ အသွင်ကူးပြောင်းဆဲနိုင်ငံများတွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးသို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း ၎င်းတို့၏ ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ် မဖွံ့ဖြိုးမီကပင် အဆိုပါ အဆင့်များကို ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏အတွေ့အကြုံများမှ အများအပြားလေ့လာသင်ယူနိုင်သည်။

၇-၂။ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရေးနည်းလမ်းများ

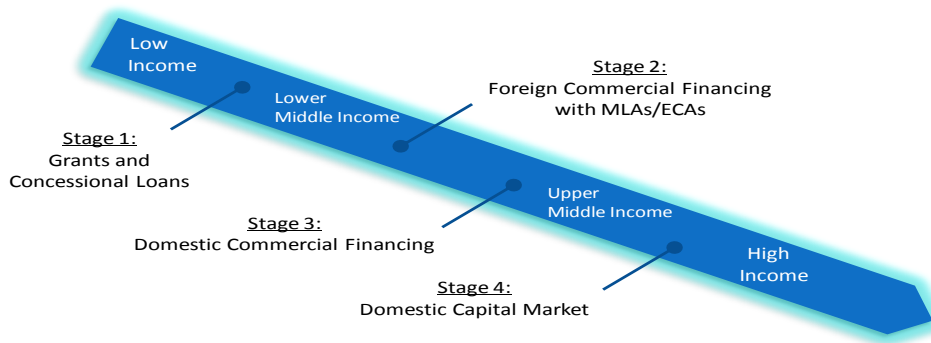
ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရေးသည် အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြည့်ဆည်းရာတွင် အရေးကြီးဆုံး အချက်များအနက် အချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။¹³ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး တိုးတက်လာနေခြင်းကြောင့် အခြေခံအဆောက်အအုံလိုအပ်ချက်များ ပိုမိုများပြားလာပြီး ထိရောက်သော ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရေး အစီအစဉ်တစ်ရပ်လည်း လိုအပ်လာသည်။ လက်တွေ့တွင် လိုအပ်သောဘဏ္ဍာငွေကြေးများကို အလိုအလျောက် ရှာဖွေသယ်ဆောင်လာနိုင်သည့် အစီအစဉ်မျိုး မရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြေခံ ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေမှု နည်းလမ်းများကိုသာ မှီခိုနေရဦးမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ထိုင်းနှင့် ဗီယက်နမ်တို့ကဲ့သို့ အခြားအာဆီယံနိုင်ငံများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်း၏ ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေမှု လမ်းကြောင်းကို ရယူလေ့လာနိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု ကနဦးအဆင့်တွင် တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အပံ့များ(ODA) အပါအဝင်ပြင်ပအစိုးရများ၏ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုခဲ့သည်။¹⁴ ။ ဤနည်းသည် နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်မလုံလောက်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီး

¹³ ဤအပိုင်းတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဦး ဟုဆိုရာ နေ့စဉ်စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်မှုများကို ချောမွေ့အောင် အထောက်အကူပေးနေသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ များကို ဆိုလိုသည်။ ဤအပိုင်းတွင် အဓိကအားဖြင့် အကြီးစား အခြေခံအဆောက်အအုံ များကို အလေးပေးတင်ပြထားသည်။

¹⁴ အာဆီယံမှ ဝင်ငွေနှိမ့်နိုင်ငံအချို့သည် ပြည်ပအကူအညီကို အလွန်အမင်းမှီခိုနေကြောင်း မကြာခဏ ထောက်ပြကြသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် ကြွေးမြီနှင့် ဂျီဒီပီအချိုး မြင့်မားစွာဖြင့် ရင်ဆိုင်လာကြရသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရရှိသော ဘဏ္ဍာငွေများကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိသည့်အပြင် အားကောင်းသော ပြည်တွင်းပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ထူထောင်ရန်လည်း ပျက်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများ နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့ရသည်။

ကြီးမားသောအခြေခံအဆောက်အအုံလိုအပ်ချက်များပြည့်မီရန် အရန်ဘဏ္ဍာငွေ လုံလောက်စွာမရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် မလွဲမရှောင်သာရွေး ချယ်ရမည့်နည်းဖြစ်သည်။ ၎င်းနိုင်ငံများသည် ပြည်ပမှ စီးပွားဖြစ်ဘဏ္ဍာငွေများ ဆွဲဆောင်ရန် လုံလောက်သော ချေးငွေဆိုင်ရာအချက်အလက်များလည်း မရှိပေ။ သို့သော် မည်သည့်နိုင်ငံမှ တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အပံ့များအပေါ် အဓိကဘဏ္ဍာငွေရရှိရာ အရင်းအမြစ်အဖြစ် မှီခိုခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဝင်ငွေနှိမ့်နိုင်ငံအဆင့်မှ အလယ်အလတ်ဝင်ငွေနှင့် ဝင်ငွေမြင့်နိုင်ငံများ အဆင့်သို့ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ဘဏ္ဍာငွေရရှိရာအရင်းအမြစ်များကို အစိုးရကဏ္ဍမှ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသို့လည်းကောင်း၊ ပြည်ပအရင်းအမြစ်များမှ ပြည်တွင်းအရင်းအမြစ်များသို့လည်းကောင်း ပုံ ၇-၁ တွင်ပြထားသည့်အတိုင်း ဖြည်းဖြည်းချင်း ပြောင်းရွှေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၇-၁။ အဓိကဘဏ္ဍာငွေရရှိရာအရင်းအမြစ်များပြောင်းရွှေ့လာပုံ

Note: MLAs mean Multilateral Agencies such as the World Bank and the Asia Development Bank. ECAs stand for Export Credit Agencies like Japan Bank for International Cooperation.

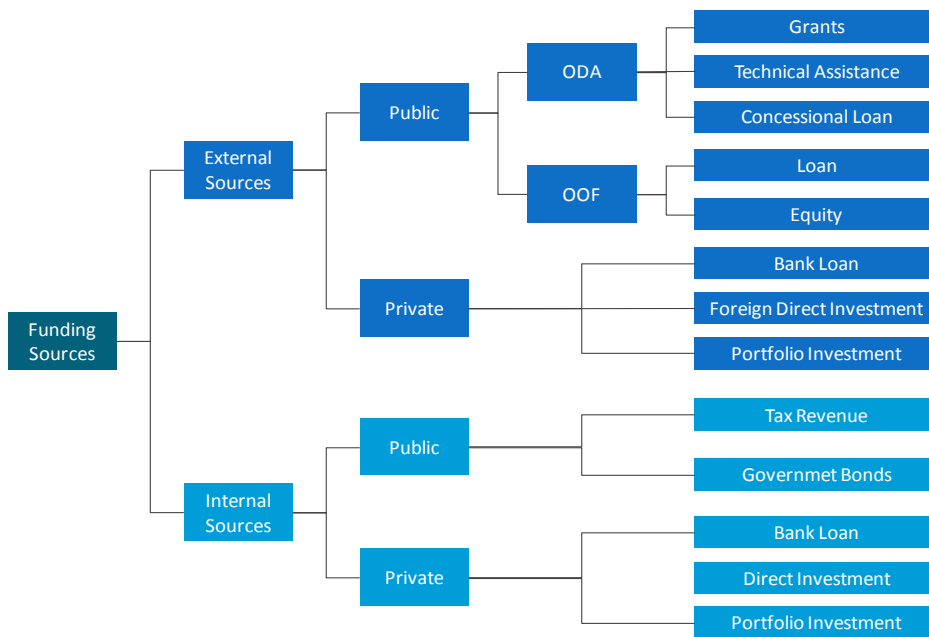
Source: ERIA.

ပုံ ၇-၂ တွင်ပြထားသည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အသုံးပြုနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေရရှိရာအရင်းအမြစ်အမျိုးအစားများစွာသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်းငွေကြေးဈေးကွက်ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးသေးသည့်အပြင်ပြည်တွင်းဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့နိုင်မှု စွမ်းအားမှာလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာတည်ရှိနေရာ အခြေခံအဆောက်အအုံလိုအပ်ချက်များ နှင့် ပြည်တွင်းတွင်လက်ရှိရရှိနိုင်သော အရင်းအမြစ်များအကြား ကွာဟချက်ကိုဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် အတွက် လက်ရှိအခြေအနေတွင် ပြည်ပငွေကြေးအရင်းအမြစ်များအပေါ် မှီခိုအားထားရန်လိုအပ်သည်¹⁵။

¹⁵Mizuho Research Institute (2013) အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုမှုကို နာတာရှည် ခံစားနေရပြီး အခွန်အခြေများကို တိုးချဲ့ရန်လိုကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၇-၂။

ဘဏ္ဍာငွေကြေးရရှိရာအရင်းအမြစ်အမျိုးအစားများ

Note: Concessional Loan is a loan with financial terms and conditions that are more favorable to borrowers than those available through financial markets. OOF stands for Other Official Flow such as export financing provided by Export Credit Agencies. Portfolio Investment is financial investments by private individuals, corporations, pension funds, etc. In the case of natural resource-rich countries, internal public sources may include revenues from natural resources.

Source: ERIA.

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ အခက်အခဲနှစ်ခုကို အနေနှင့် အမြန် ရင်ဆိုင်လာရနိုင်သည်။ ၎င်းအခက်အခဲများသည် (၁) အဓိကငွေကြေးအရင်းအမြစ်များ တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အပံ့မှ နိုင်ငံခြားစီးပွားဖြစ်ဘဏ်ချေးငွေအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားသောအခါ နှင့် (၂) ၎င်းအရင်းအမြစ်များသွယ်ဝိုက်ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်း(ဘဏ်ချေးငွေ)မှ တိုက်ရိုက်ဘဏ္ဍာ ငွေရှာဖွေခြင်း(အရင်းအနှီးဈေးကွက်များတွင် ငွေချေးစာချုပ်များဈေးကွက်တင်ရောင်းချခြင်း) သို့ ပြောင်းလဲသွားသော အခါပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်။ လက်ရှိတွင် ဗီယက်နမ်သည် ပထမအခက်အခဲ နှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီး အင်ဒိုနီးရှားသည် တိုက်ရိုက်ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်းအဆင့်သို့ ကူးပြောင်းရန် ကြိုးပမ်းနေရသည်¹⁶။ အဆိုပါရှေ့ပြေးနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် နောက်မှ

¹⁶The Jakarta Post (March 21st, 2013) "ADB warns Indonesia of over-reliance on banks"

လိုက်လာသော မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းမည်ဖြစ်သည်။ တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အပံ့များ ရယူနေသည့်အဆင့်သည် စီးပွားရေးအရ များစွာအလားအလာမရှိသည့် စီမံကိန်းများ အတွက်ပင် ဘဏ္ဍာငွေကြေးရရှိနိုင်သဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရာတွင် များစွာအခက်အခဲမရှိနိုင်ပေ။ သို့သော် နိုင်ငံခြားစီးပွားဖြစ် ဘဏ္ဍာရေးအရင်းအမြစ်များကို အဓိကနှင့် ရေရှည်အရင်းအမြစ်များအဖြစ် ဆွဲဆောင်ရန် နောက်အဆင့်တစ်ခုကို မည်သို့ ကူးပြောင်းမည်ဆိုသည့်အချက်သည် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်။ နိုင်ငံခြားစီးပွားဖြစ်ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်းနှင့်ပတ်သတ်၍ အောက်တွင် ဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်းသည် အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများဆီသို့ မည်သို့စီးဆင်းသွားပုံနှင့် မည်သို့ကိုင်တွယ်ရန်လိုအပ်ပုံတို့ကို ရှင်းလင်းသွားမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် Standard & Poor's နှင့် Moody's Investors Service တို့ကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ပတ်သတ်၍ အဆင့်သတ်မှတ်ချက် ရယူနိုင်ခြင်းမရှိသေးသဖြင့် နိုင်ငံတကာအရင်းအနှီးဈေးကွက်များတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ချိတ်ဆက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။ နိုင်ငံခြားစီးပွားဖြစ်ဘဏ္ဍာငွေများ ရယူနိုင်ရန် ဘဏ်ချေးငွေဖြစ်စေ၊ စီမံကိန်းအထောက်အပံ့ပေးသူ၏ အစုရှယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုဖြစ်စေ၊ လိုအပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ၂၀၁၃ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကြွေးမြီဒေါ်လာ (၆)ဘီလီယံခန့် စာရင်းမှပယ်ဖျက်ပေးခဲ့ရပြီး ယုံကြည်နိုင်ရလောက်သည့် ကြွေးမြီသမိုင်းကြောင်းမရှိသဖြင့် နိုင်ငံခြားကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များသည် မြန်မာသို့ ချေးငွေထုတ်ချေးရန် တွန့်ဆုတ်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိအခြေအနေအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြားစီးပွားဖြစ်ဘဏ္ဍာငွေများ လုံလောက်စွာရရှိရန် လွယ်ကူမည်မဟုတ်ပေ။

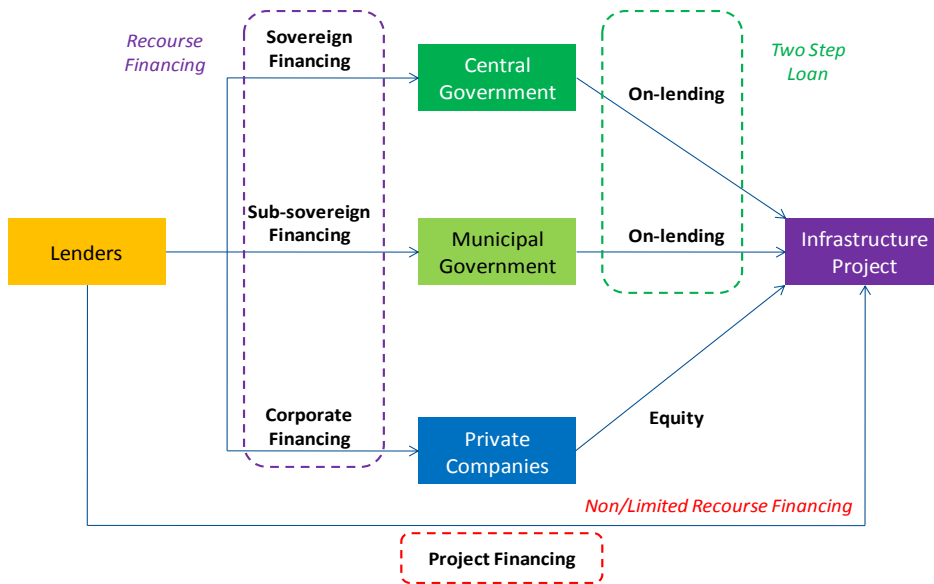
အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများထံသို့ ဘဏ်ချေးငွေနှင့် အစုရှယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုများ စီးဆင်းရာလမ်းကြောင်းများကို ပုံ-၇-၃ တွင်ဖော်ပြထားသည်။ ဘဏ်ချေးငွေများကို တိုက်ရိုက်ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးမှု (recourse financing) နှင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းမှ ပြန်လည်ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်ကိုသာ ပြန်ဆပ်ငွေအဖြစ် လက်ခံနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးမှု (non-recourse financing) ဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်သည်။ recourse financing တွင် (၁) အစိုးရချင်း ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးမှု (၂) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် အစိုးရခြင်းဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးမှု (၃) ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများ၏ ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးမှု ဟူ၍ချေးငွေရယူသူအပေါ်မူတည်ပြီး ထပ်မံခွဲခြားထားသည်။ ချေးငွေရယူသူ၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာတည်ငြိမ်မှုနှင့် ဘဏ်သို့ပေးသွင်းနိုင်စွမ်းတို့သည် recourse financing တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့်အချက်များဖြစ်သည်။ ၎င်းချေးငွေများကို နှစ်ဆင့်ခံချေးငွေ (Two Step

Loan) ¹⁷ အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဘဏ်ချေးငွေရရှိနိုင်မှုနည်းပါး သည့်စီမံကိန်းများအတွက် ချေးငွေထုတ်ပေးလိုပြီး တစ်ဖက်တွင်လည်း ငွေထုတ်ချေးသူအတွက် စွန့်စားရမှုအန္တရာယ်မှ ရှောင်လွှဲလိုသည့်အခါနှစ်ဆင့်ခံချေးငွေကို ရယူနိုင်သည်။ non-recourse financing သည် စီမံကိန်းအတွက် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရာတွင် အထောက်အပံ့ပေးခြင်းတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ချေးငွေရယူသူအနေဖြင့် စီမံကိန်းအမြတ်ငွေဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည်ဖြစ်ရာ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ပျက်ကွက်မှုရှိလျှင်ပင်ချေးငွေရယူသူ၏ အခြားပိုင်ဆိုင်မှုများထဲမှ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် တောင်းခံခွင့်မရှိပေ။ စီမံကိန်းချေးငွေအတွက် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် အရင်းအမြစ်မှာ များစွာကန့်သတ်ချက်ရှိရာ စီမံကိန်း၏ စီးပွားဖြစ်အမြတ်အစွန်းရရှိနိုင်မှုအခြေအနေနှင့် ဘဏ်သို့ပေးသွင်းနိုင်ခြေတို့သည် ဤချေးငွေ အမျိုးအစားအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် အချက်များဖြစ်သည်။ ကြီးမားသောစီမံကိန်းဖြစ်ပါက စီမံကိန်းတာဝန်ခံ၏ အစုရှယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုများသည် လိုအပ်သောငွေကြေးရရှိရန်အတွက် လုံလောက်မှုမရှိသဖြင့် ဘဏ်ချေးငွေရယူရန်လိုသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ ကြီးမားလေ၊ ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသူအနေဖြင့် non-recourse financing ကဲ့သို့သော ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးမှုမျိုးကို အလိုရှိလေဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်(၁) စီမံကိန်းများ အောင်မြင်မှုမရှိသောအခါ ချေးငွေကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် မလိုခြင်းနှင့် (၂) စီမံကိန်းချေးငွေကာလ (၁၅နှစ်မှ အနှစ်၂၀ခန့်)သည် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာချေးငွေကာလ (၅နှစ်မှ၆နှစ်ခန့်)ထက်ပိုမိုကြာရှည်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ-ထိုင်းနိုင်ငံသည် ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပ ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်များမှ non-recourse financing ချေးငွေပံ့ပိုးမှုဖြင့် ၎င်း၏ အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများကို အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည့်သမိုင်းကြောင်းရှိခဲ့ပြီး လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်နှစ်ခုအတွင်း စီမံကိန်းပေါင်း(၆၀)ခန့်အတွက် ဒေါ်လာ ဘီလီယံ(၂၀)ကျော် ရရှိအသုံးပြုနိုင်ခဲ့သည်¹⁸။

ပုံ ၇-၃။ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာစီမံကိန်းများသို့ဘဏ္ဍာငွေစီးဆင်းခြင်း

¹⁷ နှစ်ဆင့်ခံချေးငွေသည် ငွေထုတ်ချေးသူထံမှ ချေးငွေရယူသူထံရောက်ရှိရန် အဆင့်နှစ်ဆင့်ကို ကျော်ဖြတ်ရ သော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပထမအဆင့်တွင် ငွေချေးသူက ချေးငွေများကို အစိုးရများထံ ထုတ်ပေးပြီး အခြေခံအဆောက် အ ဦ များတည်ဆောက်ရန် တာဝန်ခံထားသူက အစိုးရထံမှ ထပ်ဆင့်ချေးယူသော ချေးငွေပုံစံ ဖြစ်သည်။

¹⁸ PFI Database, accessed in December 2012.

Note: The arrows show the directions of cash flow.

Source: Compiled from Project Finance - a risk- control business (Kaga) (2007).

၇-၃။ ပုဂ္ဂလိကဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေများ ဖိတ်ခေါ်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ

၇-၃-၁။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေးအထောက်အပံ့များ

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေးအထောက်အပံ့များ(Project Development Facility-PDF) ကိုရယူဖန်တီးထားခြင်းအားဖြင့် မြန်မာအစိုးရသည် စီမံကိန်းအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပြင်ဆင်မှုများရရှိနိုင်ပြီး ပို၍ခိုင်မာသော စီမံကိန်းများ အဖြစ်ပုံဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ PDF ကိုကနဦး ဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ချက်၊ ဥပဒေကြောင်း နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာလေ့လာမှုများအတွက် ပြင်ပအတိုင်ပင်ခံလစာနှင့် တင်ဒါခေါ်ယူရန် ပြင်ဆင် ခြင်းစသည့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုန်ကျစရိတ်များ အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။ PDF ကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် တင်ဒါအောင်မြင်သူက ပြန်လည်ထုတ်ပေးမည့် အသုံးစရိတ်များအတွက် ထားရှိသည့် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေအဖြစ် စုစည်းထား နိုင်သည်။ အဆိုပါရန်ပုံငွေကို အစိုးရဘတ်ဂျက်မှလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားအစိုးရများ၏ ထောက်ပံ့မှု မှလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်တို့ကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရရှိမည့် အတိုးနှုန်းနှင့်ချေးငွေများမှလည်းကောင်း ရရှိနိုင်သည်။ PDF ကိုစီမံကိန်းပြင်ဆင်မှုများအ တွက် လိုအပ်သောရန်ပုံငွေအဖြစ် ထားရှိနိုင်သဖြင့် စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သတ်သော စွန့်စားရမှုအန္တရာယ်အလားအလာများကို ပို၍ဆန်းစစ်နိုင်မည့်အပြင် အဆိုပါအန္တရာယ်များကို လျော့ချနိုင်မည့် နည်းလမ်းကောင်းများကိုလည်း ပိုမိုရှာဖွေလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ PDFကို ထိရောက်စွာစီမံခန့်ခွဲနိုင် ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ စေရန် မြန်မာအစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏

အကူအညီဖြင့် မြင့်တင်ပေးရန်လိုအပ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာ အလေ့အထစံနှုန်းများနှင့် တဖြည်းဖြည်းချင်း ပို၍ရင်းနှီးလာမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် နိုင်ငံခြားစီးပွားဖြစ်ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပိုမိုဝင်ရောက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၇-၃-၂။ အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးအထောက်အပံ့နှင့် အာမခံချက်များ

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ချေးငွေထုတ် ချေးသူများအား ဆွဲဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အထူးသဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ အကျိုးရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း ငွေကြေးအမြတ်အစွန်း ရရှိရန်မသေချာသည့် စီမံကိန်းများတွင် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးအထောက်အပံ့သည် မရှိမဖြစ် လိုအပ် သည်။ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ ပါဝင်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် စွန့်စားရမှုအန္တရာယ်ကို အစိုးရပိုင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်းအကြား တိကျစွာခွဲဝေပေး ထားရန်လိုသည်။ ဤသို့ခွဲဝေထားဘဲ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများအပေါ်တွင်သာ ပုံချထားပါက အဆိုပါ စီမံကိန်းများတွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် စိတ်ပါဝင်စားမည်မဟုတ်ပေ။

ယေဘုယျအားဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ၏ အကျိုးခံစားရရှိသူများတွင် နိုင်ငံအတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လာရောက်လုပ်ကိုင်လိုသည့် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအပါအဝင် ဆက်စပ်ပတ်သတ်သူ များစွာပါဝင်သည်။ သို့သော်အကျိုးခံစားခွင့်အများဆုံးရရှိသူမှာ နိုင်ငံသားများ အထူးသဖြင့် အိမ်ရှင်အစိုးရဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခြေခံအဆောက်အအုံများသည် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် တွန်းအားပေးမည့် အင်ဂျင်များအဖြစ် ထမ်းဆောင်ပေးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်အစိုးရများ၏ ကတိကဝတ်များသည် စီမံကိန်းအောင်မြင်ရေးအတွက် များစွာအရေးပါသည်။

အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များရရှိလာသောအခါ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများကို သတိရှိရှိဆောက်ရွက်ထားရန်လိုသည်။ ဂရုတစိုက်ဆောက်ရွက်ထားခြင်းမရှိသော အစိုးရ၏ပံ့ပိုးမှုများသည် စီမံကိန်းများကို ပျက်စီးစေနိုင်ရုံမျှမက ဘဏ္ဍာရေးတည်ငြိမ်မှုအပေါ်တွင် လည်း ဆိုးရွားစွာထိခိုက်နိုင်သည်။ အရည်အချင်းရှိသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင် နိုင်ရန်အတွက် ကနဦးအဆင့်တွင် အစိုးရမှ အာမခံပေးခြင်းအပါအဝင် ပံ့ပိုးမှုအမျိုးမျိုးကို တစ်ဆင့် ပြီးတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်သွားခြင်းသည် ပို၍ထိရောက်မှုရှိနိုင်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံ၏ဈေး ကွက် ယန္တရားတိုးတက်လာပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုပိုမိုရရှိလာသောအခါ ထောက်ပံ့မှုများကို တစ်ဆင့်ချင်းလျော့ချနိုင်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားရှိ Indonesia Infrastructure Guarantee Fund (IIGF) သည် လက်ရှိတွင် ဥပမာ ကောင်းတစ်ခုအဖြစ်တွေ့နိုင်သည်။ အစိုးရက အာမခံသည့် ရန်ပုံငွေစနစ်ကို စတင်မိတ်ဆက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် စောနေဦးမည်ဖြစ်သော်လည်း အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အနာဂတ်တွင် ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ယုံကြည်မှုတိုးချဲ့တည်ဆောက်ရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်သည်။ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ခြင်းကို နိုင်ငံအဆင့်မူဝါဒများအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း(ဥပမာ-တည်ငြိမ်သော ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း၊ နိုင်ငံခြားငွေလဲနှုန်း စသည်ဖြင့်)၊ ခိုင်မာသောဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်တို့မှတစ်ဆင့် ဖြည်းဖြည်းချင်းဆောင်ရွက်သွားနိုင်သည်။ အဆိုပါ အချက် များသည် အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ကိုဆွဲဆောင်ခြင်းအပါအဝင် အရာရာတိုင်းအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို နေ့ချင်းညချင်းတည်ဆောက်၍ မရနိုင်ဘဲ ဖြည်းဖြည်း နှင့်မှန်မှန်အကောင်အထည်ဖော်သွားရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုတစ်ရပ်လုံးအတွက် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်နေသည်။ နိုင်ငံအဆင့်ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ၎င်းတို့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းချင်းရာများအကြား အ ပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်ပေးနေပြီး လမ်းကြောင်းတစ်ခုအနေဖြင့်လည်း အထောက်အပံ့ပေးနေသည်။ ထိရောက်၍ စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်တွင် ရရှိနိုင်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအ ရင်းအမြစ်များကို ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစွာဖြင့် ခွဲဝေပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောက်ရွက် ချက်များတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုရာ၌ အရေးကြီးသောအချက်တစ်ခုမှာ အခြေခံအဆောက်အအုံများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော အစိုးရဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွက် ကောင်းစွာလည်ပတ်နေသည့် ငွေကြေးဈေးကွက်တစ်ရပ်သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အလားအလာရှိသည့် ဘဏ္ဍာရေးအရင်းအမြစ်များကို ဆွဲဆောင်နိုင်ရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်သည်။

သို့သော်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြားခံအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် ဘဏ်လုပ်ငန်းစနစ်အပါအဝင် ခိုင်မာသော ဘဏ္ဍာငွေကြေးတစ်ခု မထူထောင်ရသေးပေ။ တစ်ဖက်တွင်လည်း အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရေးနှင့် အခြားအများပြည်သူဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် လုံလောက်သော ပြည်တွင်းဘဏ္ဍာငွေကြေးလည်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ငွေကြေးဈေးကွက်ထူထောင် ရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် များစွာအရေးကြီးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ် ဘက်နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများကို ကောင်းစွာအသုံးပြုနိုင်သည်။ ငွေကြေးဈေးကွက်များ အောင်မြင်စွာ ထူထောင်နိုင်ရန်အတွက် မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို အစပျိုးဦးဆောင်သင့်သည်။ ကြားကာလတွင် လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာငွေများရရှိရန်အတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပ အရင်းအမြစ်များကို ပူးပေါင်းအသုံးပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်ပပံ့ပိုးမှုများကို ပိုမိုအလေးထားရမည် ဖြစ်သည်။

အနာဂတ်တွင် ခိုင်မာသောငွေကြေးစနစ် တစ်ခုဖြင့် ပြည်တွင်းအရင်းအမြစ်များကို
လုံလောက်စွာစုစည်းနိုင်ပါက မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပြည်ပအရင်းအမြစ်များအပေါ် မှီခိုအားထားမှုကို
အနိမ့်ဆုံးအဆင့်အထိလျှော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နိဂုံး- ပြည်သူ့ဗဟိုပြုတိုးတက်မှုကိုရှာဖွေခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်သည် ဒေသအတွင်းတွင် နောက်ကျကျန်ရစ်နေသော်လည်း အားသာချက်အခွင့်အလမ်းများစွာရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိတွင် ခေတ်မှီဖွံ့ဖြိုးသော နိုင်ငံ တည်ဆောက်ရေးအတွက် အသွင်ကူးပြောင်းရေးအဆင့်တွင်ရှိပြီး ပြည်သူ့ဗဟိုပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် အသင့်တော်ဆုံးအချိန်လည်းဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ပထမဦးစားပေးအဖြစ်ထားရှိ လျက် MCDV သည် မြင့်မား၍ နိုင်ငံတကာနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်သော၊ အားလုံးပါဝင်၍ ညီမျှမှုရှိသော၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတရှိ၍ ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးမှုမျိုးရရှိရန် မဟာဗျူဟာများကို တင်ပြထားသည်။

နောက်ဆက်တွဲ။

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်မှုနှင့်

တိုးတက်မှုမျှော်မှန်းချက်များ

န-၁။ ကာလရှည် တိုးတက်မှုမျှော်မှန်းချက်

ဤမျှော်မှန်းချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကနဦးဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်တွင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှု အကန့်အသတ်များ (supply constraint) နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည် ဟူသော ယူဆချက်အပေါ် အခြေခံထားသည်။ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားစုများအနေဖြင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးတွင် ကန့်သတ်ချက်များစွာရှိ နေရာ ဤနေရာတွင် အရင်းအနှီးများအသားတင်ထည့်ဝင်နိုင်မှုနှင့် အခြားအကြောင်းများကြောင့် ရရှိလာသည့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား (Total Factor Productivity-TFP) တို့ကို အဓိကထား၍ လေ့လာခဲ့သည်။ အရင်းအနှီးစုဆောင်းမှုအတွက် အရေအတွက်ဆိုင်ရာရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အလုံးအရင်းဖြင့်အရင်းအနှီးများ စုစည်းနိုင်ရေးသည် အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ လိုအပ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် နိုင်ငံစီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာစေရန် လာမည့်ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် မူဝါဒရည်မှန်းချက်အဖြစ်ထားရှိရဦးမည့် TFP ကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်စဉ်နှစ်ရပ်အဖြစ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အလုံးအရင်းဖြင့် စုစည်းခြင်းနှင့် TFP မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။

န-၁-၁။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအလုံးအရင်းဖြင့်စုစည်းခြင်းဖြစ်စဉ်

အကယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပို့ကုန်အမှီပြုတိုးတက်မှုကို ရှေ့ရှုမည်ဆိုပါက ပို့ကုန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်များလိုအပ်ပြီး အရင်းအနှီး မြောက်များစွာ စုစည်းနိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုင်းနှင့် ဗီယက်နမ်တို့ကဲ့သို့သော မဲခေါင်ဒေသတွင်း ရှေ့ပြေးနိုင်ငံများကို လေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါက ၎င်းတို့၏ အလုံးအရင်းဖြင့် အရင်းအနှီးစုစည်းနိုင်မှုသည် ပို့ကုန်အခြေပြု စီးပွားရေးပုံသဏ္ဌာန်နှင့် မြင့်မားသော စီးပွားရေးတိုးတက်မှုများဖြစ်ပေါ်လာစေခဲ့ကြောင်း တွေ့ရ သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၂၅% ဝန်းကျင်ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဂျီဒီပီအချိုး၊ ၂၀% ဝန်းကျင်ရှိသည့် ပို့ကုန်အချိုးနှင့် ၅% ¹⁹ ဝန်းကျင်ရှိသည့် ပို့ကုန်တိုးတက်မှုနှုန်းတို့သည် ရှေ့ပြေးနိုင်ငံများဖြစ်သည့် ထိုင်း၏ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအခြေအနေနှင့် ဗီယက်နမ်၏ ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အခြေအနေတို့ထက်ပင် များစွာနိမ့်ကျနေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်

¹⁹The growth rate in Myanmar here is based on the data of UNDB and IMF, not Myanmar's official data (Central Statistic Organization). The latter data are considered to be overestimated as we state in Appendix.

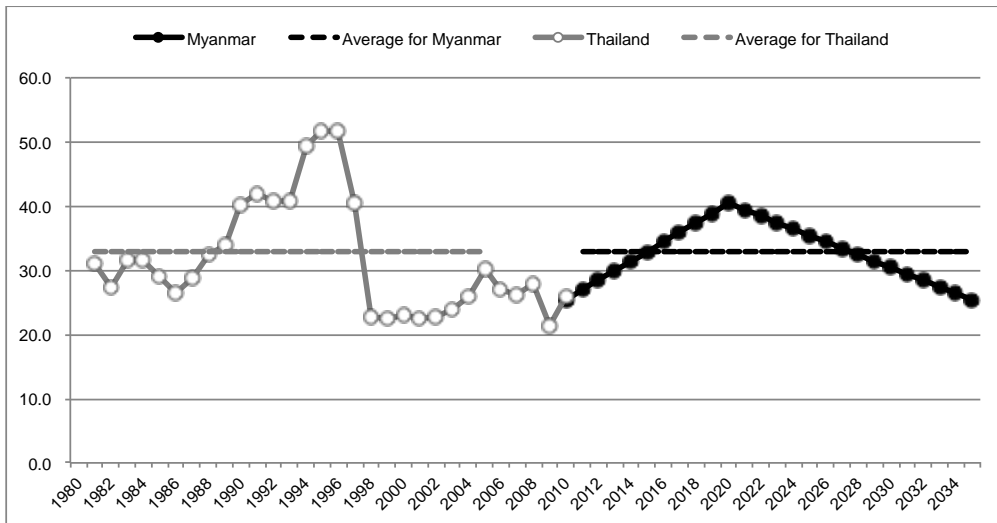
မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပို့ကုန်အခြေပြုတိုးတက်မှုရရှိရေး အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အလုံးအရင်းဖြင့် စုစည်းနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်သင့်သည့် အချိန် ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်²⁰။

ထို့ကြောင့် ဤနေရာတွင် အရင်းအနှီးများ အလုံးအရင်းဖြင့် စုစည်းနိုင်မှု ဖြစ်စဉ်အောက်မှ ကာလရှည် တိုးတက်မှုများကို ခန့်မှန်းဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ အဆိုပါ ကိစ္စရပ်အတွက် “အရင်းအနှီး” ကို ပြင်ပကိန်းရှင်တစ်ခုအဖြစ် ယူဆထားသည်။ ၎င်းယူဆချက်သည် ကာလရှည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် မူဝါဒရည်မှန်းချက် တစ်ရပ်အဖြစ် အရင်းအနှီးစုစည်းမှု မည်မျှလိုအပ်သည်ကို ဖော်ပြသည့် အရင်းအနှီးနှင့် ဂျီဒီပီဆက်စပ်မှုကို လေ့လာရန် အထောက်အကူပြုသည်။ အခြား အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အတွင်းကိန်းရှင် “ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု” နှင့် ပြင်ပကိန်းရှင် “အစိုးရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု” တို့နှင့်ပတ်သက်သည့် တိကျသော စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ မရရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

အလုံးအရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် ယူဆချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု-ဂျီဒီပီ အချိုးသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အတိတ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း အနီးစပ်ဆုံး လိုက်ပါလာနိုင်သည် ဟူသော ယူဆချက်ဖြစ်သည်။ အတိအကျအားဖြင့် လာမည့် ဆယ်နှစ် ၂၀၂၀ မတိုင်မီ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအချိုးကို လက်ရှိ ၂၅% ခန့်မှ ၄၀% အထိ တိုးမြှင့်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး အမြင့်ဆုံးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည် (ဖြစ်စဉ် ၁)။ ၎င်းသည် ၁၉၉၇ ခုနှစ် ငွေကြေးဂရုမတိုင်မီ ဆယ်နှစ်ကာလခန့်က ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအချိုးကို ၃၀% မှ ၄၅-၅၀% အထိ မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့သည် (ပုံ န-၁)။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုအပေါ် ၎င်း၏ ထိရောက်မှုကို ဖော်ပြနိုင်ရန် အခြေခံ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအဖြစ် ပုံသေရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအချိုးဖြင့် စံထားခန့်မှန်းသတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

²⁰The reasons why we think that Myanmar's economy will follow the economic paths of Thailand and Vietnam are: 1) three economies have similarities in population size as well as cultural and ethnic backgrounds, and 2) the penetration of international production network among three economies, which we suppose, may make their economic growth paths common among the economies.

ပုံ န-၁။ ဖြစ်စဉ် ၁ အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဂျီဒီပီအချိုး ယူဆချက်

Source: ERIA.

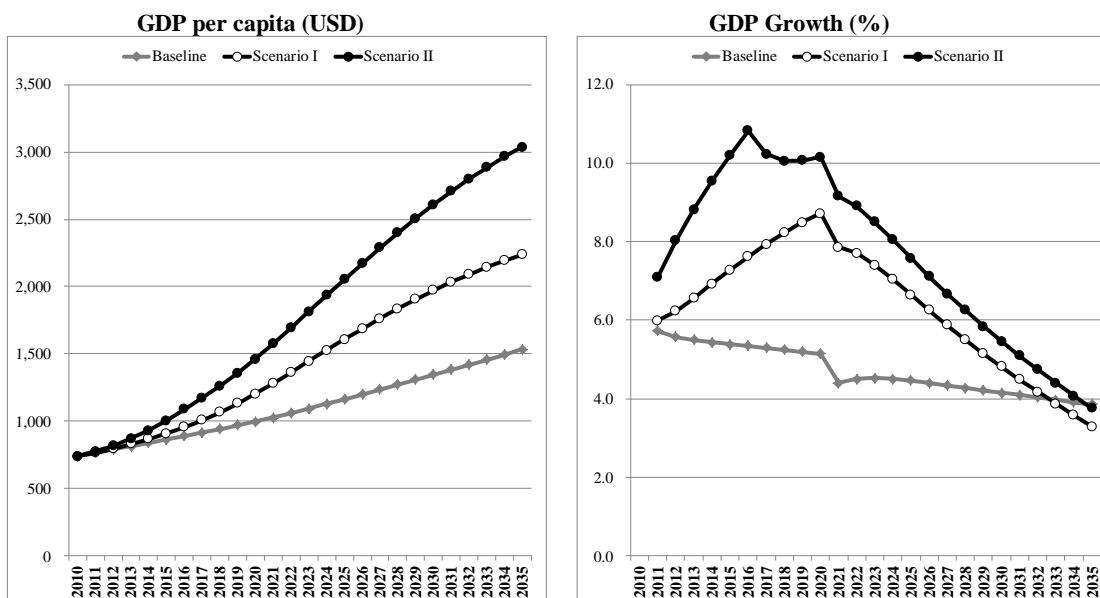
ခန့်မှန်းရလဒ်များကို ဇယား န-၁ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ အခြေခံမျဉ်း (တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီနှင့် တိုးတက်မှုနှုန်း အလားအလာမျဉ်းကို ပုံ န-၂ တွင် ဖော်ပြထားသည်) တွင် တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ ၁,၅၃၃ ဒေါ်လာရှိမည့် ဖြစ်စဉ် ၁ အရ ၂၀၃၅ ခုနှစ်တွင် တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ ၂,၂၃၆ ဒေါ်လာသို့ ရောက်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ အရင်းအနှီး၏ အထောက်အပံ့ပြုမှု ၁.၈ နှင့် TFP ၁.၇ ရှိမည့် အခြေခံမျဉ်းတွင် တိုးတက်မှုနှုန်း ၄.၇% ရှိပြီး ဖြစ်စဉ် ၁ အရ အရင်းအနှီး၏ အထောက်အပံ့ပြုမှု ၂.၄ နှင့် TFP ၂.၇ တို့နှင့်အတူ တိုးတက်မှုနှုန်း ၆.၃% ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တိုးတက်လာသော အရင်းအနှီးနှင့် ကုန်ထွက်အချိုး (ICOR) သည် အခြေခံမျဉ်းတွင် ၃.၃ ရှိရာမှ ဖြစ်စဉ် ၁ တွင် ပိုမိုဆိုးလာပြီး ၃.၆ သို့ ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။

ဇယား န-၁။ ကာလရှည် တိုးတက်မှုနှုန်း မျှော်မှန်းချက်

Assumption	Baseline <Constant IV>	Scenario I <Intensive IV>	Scenario II <Intensive IV + TFP>
Investment (IV) & TFP	Constant Investment Ratio = 25% (2011-35)	Raising Investment Ratio = 40% (2020 at its peak)	Scenatio I + TFP shift = 0.06 point (2011-35)
Labor	Annual Growth: 2.3% (2011-20); 1.3% (2021-35)		
Estimation Results			
GDP per capita (\$, 2035)	1,533	2,236	3,037
Annual Growth (% , 2011-35)	4.7	6.3	7.6
Capital Contribution	1.8	2.4	2.8
Labor Contribution	1.2	1.2	1.2
TFP	1.7	2.7	3.7
ICOR	3.3	3.6	3.2

Source: ERIA.

ပုံ န-၂။ အခြေခံမျဉ်း၊ ဖြစ်စဉ် ၁ နှင့် ၂ တို့အရ တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီနှင့် ဂျီဒီပီတိုးတက်မှု

Source: ERIA.

ဖြစ်စဉ် ၁ အရ TFP အဆင့် ၂.၇ နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုင်းနှင့် ဟောင်ကောင်တို့၏ ၁၉၇၀-၁၉၉၀ အခြေအနေများနှင့် မတိမ်းမယိမ်းပင် ဖြစ်သည်။ ဖြစ်စဉ် ၁ တွင် ICOR ပိုဆိုးသွားရခြင်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု ပမာဏသည် တိုးတက်မှုနှုန်း ထပ်မံမြှင့်တင်ရန်အတွက် ကန့်သတ်ချက်ရှိနေပြီးအရင်းအနှီးများ၏ အရည်အသွေး မြှင့်တင်ရန်လိုအပ်နေခြင်းကိုဖော်ပြသည်။

အဆိုပါ စဉ်းစားရန်အချက်ကို ဆက်လက်တင်ပြမည့် ဖြစ်စဉ် ၂ တွင် TFP အပြောင်းအရွှေ့နှင့်အတူ တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

န-၁-၂။ TFP မြှင့်တင်ရန်အတွက် ဖြစ်စဉ်များ

မည်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမဟာဗျူဟာများဖြစ်စေ ၎င်းတို့အနေဖြင့် စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးနိုင်သမျှကာလပတ်လုံး ကာလရှည်မျှော်မှန်းချက်များဖြင့် နီးကပ်စွာချိတ်ဆက်နေဦးမည် ဖြစ်သည်။ နည်းပညာများတီထွင်ဖန်တီးခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ပေးနိုင်ခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်းစည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုကောင်း ဖန်တီးပေးခြင်း၊ စက်မှုပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း၊ လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် အခြား မည်သည့် ဗျူဟာမျိုးမဆို TFP တိုးတက်မှုရှိလာအောင် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ ကာလရှည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် TFP ၏ အခန်းကဏ္ဍကို လျစ်လျူရှုမထားသင့်ဘဲ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးသင့်သည်။ ထို့ကြောင့် TFP မြှင့်တင်မှုပါဝင်သည့် ဖြစ်စဉ် နောက်တစ်ခုကို ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အတိအကျဆိုရသော် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအချိုးကို ဖြစ်စဉ် ၁ အတိုင်းရှိနေစေပြီး ၂၀၁၁-၂၀၃၅ ကာလအတွင်း အခြား မည်သည့် သွင်းအားစုကိုမှ ထပ်မံတိုးမြှင့်ရန်မလိုအပ်ဘဲ ထုတ်လုပ်မှုမျဉ်းကွေးကို တိုးတက်စေနိုင်သည်ဟု ယူဆထားသည် (ဖြစ်စဉ် ၂ ဟုသတ်မှတ်သည်)။

ဇယား န-၁ တွင် ရလဒ်များကို တင်ပြထားသည်။ ဖြစ်စဉ် ၂ အရ ၂၀၃၅ တွင် တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ ၃,၀၃၇ ဒေါ်လာအထိ ရောက်ရှိနိုင် ပြီး ၎င်းသည် ဖြစ်စဉ် ၁ (အလားအလာမျဉ်းကို ပုံ န-၃ တွင်လည်း အတည်ပြုထားသည်) ထက်သာလွန်သည်။ အရင်းအနှီး၏ အထောက်အပံ့ပြုမှု ၂.၈ နှင့် TFP ၃.၇ တို့နှင့်အတူ တိုးတက်မှုနှုန်း ၇.၃% အထိ ရရှိနိုင်သည်။ ဖြစ်စဉ် ၁ အရ ICOR ၃.၆ ရှိရာမှ ဖြစ်စဉ် ၂ တွင် ၃.၂ သို့ ရောက်ရှိလာမည်။ ဖြစ်စဉ် ၂ ၏ TFP အဆင့် ၃.၇ သည် အာရှနိုင်ငံများ၏ ပျမ်းမျှထက် မြင့်နေသော်လည်း တရုတ်၏ လက်ရှိ ၁၉၉၀-၂၀၁၀ အဆင့်ထက် နိမ့်ကျနေသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤဖြစ်စဉ်ပါ ICOR သည် ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာပြီး အရင်းအနှီး၏ အရည်အသွေးရော အရေအတွက်ပါ တိုးတက်မှုရှိလာကြောင်း ပြဆိုနေသည်။

န-၂။ စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်မှုအတွက် တောင်းဆိုမှုများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ခိုင်မာသော တိုးတက်မှုကို ကာလရှည်တွင် အရေးသာသော ဖြစ်စဉ် ၂ ဖြင့် ရရှိနိုင်မည်ဟု ယူဆပါက လိုအပ်သော အရင်းအနှီး အလုံးအရင်းကို ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များမှ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခြင်းရှိ/မရှိ မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်နေသည်။ ဤနေရာတွင် နိုင်ငံ၏ တောင်းဆိုမှုများ၊ အထူးသဖြင့် စုဆောင်းမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အကြားကွာခြားမှုနှင့် ညီမျှသည့် ပြင်ပရှင်းတမ်း (တင်ပို့မှုနှင့် တင်သွင်းမှုအကြား ကွာခြားမှု) ကို သေချာစွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်လာသည်။ ဤအခြေအနေတွင် နိုင်ငံအဆင့်မြေရောင်းတမ်းကို

ထိန်းချုပ်နိုင်ရန်အတွက် ငွေကြေးထုတ်ဝေမှုနှင့် ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုတို့ကို ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း သည် အရေးပါသော အချက်များဖြစ်သည်။

ဆက်လက်၍ ဖြစ်စဉ် ၂ အောက်တွင် ဖြစ်စဉ်ခွဲနှစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက်လေ့လာမည်ဖြစ် သည်။ ဖြစ်စဉ်ခွဲ “က” တွင် ၂၀၁၁-၂၀၃၅ အတွင်း ငွေကြေးထုတ်ဝေမှု (M1) တိုးတက်မှုနှုန်းကို တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ ၁၃% နှင့် ဖြစ်စဉ်ခွဲ “ခ”တွင် ၂၀% ဟု ယူဆထားသည်။ ကမ္ဘာ့ ဂျီဒီပီတိုးတက် နှုန်းမှာ တစ်နှစ် ၂.၀% ရှိပြီး ငွေလဲနှုန်းကို တစ်ဒေါ်လာ ၈၀၂.၉ ကျပ်ဖြင့် တည်ငြိမ်စွာရှိနေမည်ဟု လည်း ယူဆထားသည်။

ဇယား န-၂ တွင် ထွက်ပေါ်လာမည့် အဓိကရလဒ်များကိုဖော်ပြထားသည်။ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ စားသုံးသူဈေးနှုန်းကိန်းသည် ဖြစ်စဉ်ခွဲ “က”တွင် ၅.၄% ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်စဉ်ခွဲ “ခ” တွင် ၁၁.၄% ဖြင့်လည်းကောင်း မြင့်တက်နေပြီး၊ ဖြစ်စဉ်ခွဲ “က”တွင် နှစ်စဉ်ပို့ကုန်တိုးတက်နှုန်းသည် ၁၆.၅% ရှိ၍ သွင်းကုန်တိုးတက်မှုနှုန်း ၁၅.၄% ထက်ပိုမြင့်ရာ နောက်ပိုင်းတွင် ကုန်သွယ်မှုပိုငွေ ပြနေမည်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်စဉ်ခွဲ “ခ” တွင်မူ သွင်းကုန်တိုးတက်မှုနှုန်းက ပို့ကုန်တိုးတက်မှုနှုန်းထက် ကျော်လွန်နေသဖြင့် ကုန်သွယ်မှုလိုငွေ ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်နေပေမည်။

ဇယား န-၂။ ဖြစ်စဉ် ၂ အရ လိုအပ်ချက် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း

Assumption	Sub-Scenario A <Controlled Money>	Sub-Scenario B <Expanded Maney>
Money Supply (M1)	Annual Growth Rate = 13% (2011-35)	Annual Growth Rate = 20% (2011-35)
World GDP Volume	Annual Growth Rate: 2.0% (2011-35)	
Exchange Rate	Constant at 802.9 Kyat per USD (2011-35)	
Estimation Results		
CPI (% , Annual Rate 2011-35)	5.4	11.4
Exports (% , Annual Rate 2011-35)	16.5	8.3
Imports (% , Annual Rate 2011-35)	15.4	20.2
Trade Balance / GDP (% , 2035)	0.4	-298.2

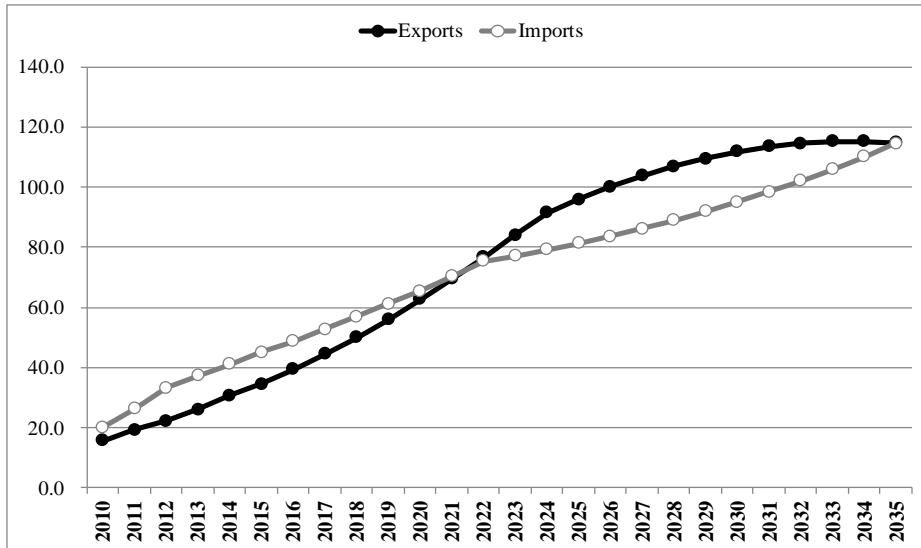
Source: ERIA.

အရေးပါသော အချက်မှာ ဖြစ်စဉ်ခွဲ “ခ” အရ ငွေကြေးထုတ်ဝေမှု လွန်ကဲစွာ မြင့်မားခြင်း သည် ဆိုးရွားသော ပြန်လှန်ရိုက်ခတ်ခြင်းကို ပေါ်ပေါက်စေမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူတို့၏ ဘဝနေထိုင်ရေးကို ခြိမ်းခြောက်လာပြီး စုဆောင်းမှု မက် လုံးများကို ယုတ်လျော့စေသည့် ငွေကြေး ဖောင်းပွမှုနှုန်း ဆယ်ဂဏန်းမျှ ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ပို၍ဆိုးရွားစေသောအချက်မှာ

မြင့်မားသော ပြည်တွင်းငွေဖောင်းပွမှုသည် ဈေးနှုန်းယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို ယုတ်လျော့စေပြီး ပို့ကုန် တိုးတက်မှုနှုန်း ကျဆင်းကာ သွင်းကုန်တိုးတက်မှုနှုန်း မြင့်တက်လာမည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကုန်သွယ်မှုရှင်းတမ်း အခြေအနေဆိုးလာပြီး ၎င်းနှင့်ချိတ်ဆက်နေသည့် စုဆောင်းမှု-ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကွာဟချက် ပိုမိုဆိုးရွားလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို ပြည်တွင်းဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ် များဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်တော့ပေ။

အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ ဖြစ်စဉ်ခွဲ “က” အရ ငွေကြေးထုတ်ဝေမှုနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သလို စီမံခန့်ခွဲမှုများပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ငွေကြေး ဖောင်းပွမှုကို လျော့ချထားနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ဈေးနှုန်းပြိုင်ဆိုင်နိုင်စွမ်းကို ထိန်းထားနိုင်ခြင်းကြောင့် ကုန်သွယ်မှုရှင်းတမ်းကို ပိုမိုဖြည့် ထားရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အကျိုးကျေးဇူးအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြည်တွင်းစုဆောင်းမှုဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပုံ န-၃ တွင်ပြထားသည့်အတိုင်း အလုံးအရင်းဖြင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ကနဦးအဆင့်တွင် အရင်းအနှီးကုန်စည်များ တင်သွင်းရန်လိုအပ်ခြင်းကြောင့် ကုန်သွယ်မှုလိုငွေ ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ပို့ကုန်တင်ပို့နိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်၍ နောက်ပိုင်းတွင် ကုန်သွယ်မှုလိုငွေ ခံစားရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်စဉ်ခွဲ “က” အရ ပို့ကုန်နှင့် ဂျီဒီပီအချိုးသည် ၁၀၀% အထက်ရောက်ရှိလာပြီး အလုံးအရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် လှည့်လည်ငွေကြေး စီမံခန့်ခွဲမှုတို့၏ ပေါင်းစည်းမှုအောက်တွင်ပို့ကုန်အခြေပြုတိုးတက်မှုကိုရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ဤဖြစ်စဉ်တွင်တောင်းဆိုလာသောလိုအပ်မှုစုစုပေါင်းသည် ဂျီဒီပီ၏ ဖြည့်ဆည်းနိုင်မှုအားနှင့် ပြည့်မီလှနီးပါး အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံအဆင့်မျှခြေကို စဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပုံ န-၃။ ဖြစ်စဉ်ခွဲ "က" တွင် ပို့ကုန်- သွင်းကုန်နှင့် ဂျီဒီပီတို့၏အချိုး အလားအလာမျဉ်း

Source: ERIA.

န-၃။ အကောင်းဆုံးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းတစ်ခု ရရှိရန်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရန် လိုအပ်သည့် အချက်များ

အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် မျှော်မှန်းချက်ပုံစံအသီးသီးအပေါ်မူတည်၍ အကောင်းဆုံးတိုးတက်မှု လမ်းကြောင်းတစ်ခုရရှိရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်မည့် အချက်များကို အကြံပြုသွားမည်ဖြစ်သည်။ အဓိကကျသော နိုင်ငံအဆင့်စီးပွားရေးရည်မှန်းချက်များချမှတ်ရာတွင် သတိနှင့်ယှဉ်သည့် လိုအပ်ချက်များစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်အတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အများအပြားဆောင်ရွက်ရန်နှင့် TFP ကို မြှင့်တင်ပေးရန်ဆိုသည့် အချက်နှစ်ချက်ပေါ်တွင် အခြေခံထားနိုင်သည်။

အများအပြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးဆိုသည့် ရည်မှန်းချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရမည့် အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်များ စဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိစေရန် အာမခံချက်ရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်များသည် ပြည်တွင်းစုဆောင်းမှုများနှင့် ပြည်ပအရင်းအနှီးစီးဝင်မှုတို့မှ ရရှိနိုင်သည်။ သို့သော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စုဆောင်းမှုအကြား ကြီးမားသောကွာဟမှုကို ရေရှည် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်ခက်ခဲသဖြင့် အဓိက ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်များသည် ပြင်ပမှရရှိခြင်းထက် ပြည်တွင်းစုဆောင်းမှုများထံမှသာ ဖြစ်သင့်သည်။ မြင့်မားသော ငွေဖောင်းပွမှုသည် စုဆောင်းမှုနှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးနှုန်းယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းတို့ကို ယုတ်လျော့စေသဖြင့် ပြည်တွင်းစုဆောင်းမှုများကို အားပေးရန်အတွက် နိုင်ငံအဆင့်စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်

သည်။ ထို့ကြောင့် သတိနှင့်ယှဉ်သည့် လိုအပ်ချက်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်မှုများပြုလုပ်ထားရန် လိုအပ်သည်။ အလုံးအရင်း ဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ရေးအတွက် အခြားလိုအပ်ချက်တစ်ခုမှာ ပြည်တွင်းစုဆောင်းမှုများကို တွန်းအားပေးနိုင်ရန်နှင့် ပြည်တွင်းစုဆောင်းမှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၊ အစုရှယ်ယာနှင့် စာချုပ်စာတမ်းဈေးကွက် စသည့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဘောင်များကို အကောင်အထည်ဖော် ထားရှိရန်ဖြစ်သည်။

TFP တိုးတက်ရရှိရေးအတွက်မှာမူ မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေး နိုင်မည့် မည်သည့်မူဝါဒအမျိုးအစားမျိုးမဆို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိရန် လိုအပ်သည်။ အဓိက အားဖြင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ တီထွင်ဖန်တီးမှုများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖြည့်ဆည်းတည်ဆောက် မှုများ၊ စက်မှုကဏ္ဍ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်း စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း (စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းပိုင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပြုခြင်း၊ အများပိုင်ကဏ္ဍတွင် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ စုပေါင်းအုပ်ချုပ်မှု စသည်)၊ လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး (ဥပမာ စာမတတ်သူလျော့ချပေးခြင်း၊ ကျောင်းနေနှုန်း မြှင့်တင်ပေး ခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာသင်တန်းများ) စသည်တို့မှ တဆင့် TFP ကို မြှင့်တင်နိုင်သည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းများ ပေါင်းစပ်၍ အချိတ်အဆက်မိမိ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို TFP တစ်ရပ်လုံး မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် စေ့စပ်သေချာစွာ ပုံဖော်စီမံထားရမည်ဖြစ်သည်။